

Gorenjski Glas

PETEK, 10. JULIJA 2020

LETO LXXIII, ŠT. 55, CENA 1,85 EUR

ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK

ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH

INFO@G-GLAS.SI

WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Po številu okužb že v rumenem

Slovenija po številu okuženih iz države, označene z zeleno, drsi v rumeno območje. Na Gorenjskem so od ponedeljka do srede našli pet novih okužb, in sicer dve v Medvodah in po eno v Mengšu, Radovljici in Kamniku.

URŠA PETERNEL

Kranj – »Epidemiološka situacija v naši državi se slabša, morda bi lahko rekli tudi zaostreje,« je dejal vladni govorec Jelko Kacin in dodal, da ena novookužena oseba okuži še vedno več kot dve drugi osebi. S tem Slovenija postopoma prehaja med tiste države, kjer je 14-dnevna pojavnost bolezni na sto tisoč prebivalcev okrog 10, kar po naših merilih pomeni, da iz zelene država drsi v rumeno.

Poglejmo podatke. Od ponedeljka do srede so v

državi našli šestdeset novih okužb, in sicer v ponedeljek 23, v torek 24, v sredo pa vendarle nekaj manj, in sicer 13. V državi je skupaj 230 aktivno okuženih.

Na Gorenjskem so v ponedeljek zabeležili dva nova primera, in sicer v Medvodah in Mengšu, v torek po en nov primer v Radovljici in Kamniku, v sredo pa še en nov primer v Medvodah.

Zaradi slabšanja epidemiološke situacije je vlada v sredo dovoljeno število zbiranja oseb s petdeset začasno znižala na deset. Izjemoma je dovoljeno tudi zbiranje do

števila petdeset, a mora imeti organizator dogodka narajen seznam s kontaktnimi podatki udeležencev, ki ga mora hraniti mesec dni. Tovrstni dogodki so zasebne zabave, poroke, družinski pikniki in podobni primeri, v omejitvev pa niso vključeni gostinski lokali, avtobusi in maše. Za športne in kulturne dogodke ostaja v veljavi odlok o zbiranju do petsto oseb, če organizator lahko zagotovi minimalni stik med ljudmi oziroma dobi soglasje NIJZ, so pojasnili.

► 2. stran

Po novem je dovoljeno zbiranje največ desetih oseb, izjemoma do največ petdeset, a le, če organizator zbiranja pripravi seznam udeležencev z vsemi kontakti. To velja za zasebne zabave, poroke, družinske piknike, ne pa tudi za gostinske lokale. / Foto: Gorazd Kavčič

Drogo prodajali v tujino

Kriminalisti so na Gorenjskem in v Ljubljani izvedli več hišnih preiskav pri šestih osumljencih, za katere sumijo, da so se organizirano ukvarjali s proizvodnjo in preprodajo droge pri nas in v tujini.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Gorenjski kriminalisti so pred dnevi po večmesečni preiskavi prijeli mednarodno kriminalno združbo, ki se je na območju Slovenije, Italije in Avstrije ukvarjala s pridelavo in preprodajo večjih količin različnih vrst prepovedanih drog. »V času preiskave smo ugotovili, da je združba storila 115 kaznivih dejanj, in zanje kazensko ovadili šest osumljencev. Štiri so konec prejšnjega tedna privedli k preiskovalni sodnici, vsem je bil odrejen tudi pripor,« je razložil vodja kriminalistične policije na Policijski

upravi Kranj Primož Donoša. Šesterica slovenskih državljanov z bivališči na območju Gorenjske in v Ljubljani, starih med 37 in 58 let, je osumljena, da je najmanj od konca lanskega leta do julija preprodala in se dogovarjala za preprodajo več kot petdeset kilogramov prepovedanih drog, med njimi konoplje v večjih količinah ter heroina, kokaina, amfetaminov in ekstazija. Konopljo so v večjih količinah tudi proizvajali, je povedal Donoša.

»V zaključnih aktivnostih so gorenjski kriminalisti na desetih lokacijah na Gorenjskem in v Ljubljani opravili hišne preiskave

stanovanjskih hiš, osebnih vozil in nekaterih drugih objektov, v katerih smo iskali in tudi zasegli nekatere ključne dokaze in sledi, s katerimi smo potrdili sume, da se je združba ukvarjala z dobro načrtovanim in organiziranim prometom s prepovedanimi drogami,« je poudaril Donoša. V hišnih preiskavah so tako odkrili dva prikrita prostora za gojenje konoplje na območju Gorenjske in Ljubljane ter je 35 kilogramov tudi zasegli, poleg tega še več kot petsto sadik konoplje in več sto tablet ekstazi.

► 10. stran

Prišli prvi turški delavci

► 2. stran

NOVO!
Prvi in največji
Miele
razstavni
prostor na
Gorenjskem.

Celovita
ponudba
aparatur
Miele.

Miele

www.etis.si

Vabljeni v prenovljeni salon ETIS!

Ljubljanska c. 30
Kranj

ETIS

AKTUALNO

Pouk na daljavo zahtevnejši

Tako učenci in dijaki kot učitelji so izobraževanje na daljavo v času epidemije covid-19 ocenili kot zahtevno in stresno, kljub temu pa je učiteljem večinoma uspelo doseči zastavljene učne cilje, kažejo izsledki raziskave.

3

ŠPORT

Mladi hokejisti se učijo od najboljših

Hokejski zvezdnik Anže Kopitar je skupaj z nekdanjim reprezentančnim prijateljem Tomažem Razingarjem znova poskrbel za hokejske počitnice številnih mladih nadobudnih hokejistov, ki na Bledu pridobivajo novo znanje.

8

EKONOMIJA

Iskratelu se odpira ogromen notranji trg

Novi lastnik Iskratela, avstrijski S&T, je močno prisoten na zahodnoevropskih trgih, kar je velika priložnost za Skupino Iskratela, po podpisu prevzemne pogodbe ugotavlja glavni direktor kranjske družbe Željko Puljič.

9

CG+

Če bi obrnil čas, bi se vrnil prej

Vladimir Ahlin - Premetovc je v knjigi Vrtnitev opisal dvestoletno zgodovino rojstne hiše in spomine na življenjsko in poklicno pot, razpeto med Poljansko dolino in Švico. Z gostiščem na višjem nivoju je bil prezigodnja lastovka.

15

VREME

Danes bo precej jasno, jutri se bo pooblačilo. Popoldne se bodo pojavljale nevihte. V nedeljo bo sončno in vetrovno.

15 jutri: oblačno

V petih letih več kot šeststo žrtev nasilja

VILMA STANOVNIK

Kranj – Ta mesec mineva pet let delovanja CIS – Centra za informiranje in svetovanje za žrtve nasilja na Gorenjskem (Center), ki je namenjen individualnemu svetovanju in informiranju žrtev nasilja v družini. Delujejo pod okriljem Društva za pomoč Varna hiša Gorenjske. Program finančno podpira Ministrstvo za delo, Fundacija invalidskih in humanitarnih organizacij Slovenije in Mestna občina Kranj. Prostore imajo na Oldhamski cesti 14 v Kranju. »Pri nas lahko poiščete pomoč vsakdo ne glede na starost in spol, ki doživlja kakršnokoli

nasilje v družini, pa naj bo to psihično, fizično, spolno ali ekonomsko nasilje, pa tudi zanemarjanje. Pomoč, ki jo nudimo, je brezplačna. Na nas se lahko obrnete tudi po telefonu 030 380 380 in e-pošti cis.gorenjske@siol.net,« pojasnjuje vodja Tina Uranič in dodaja, da se je v petih letih na Center obrnilo skupaj že več kot šeststo žrtev nasilja. Med njimi so predvsem ženske in otroci, občasno pa tudi moški. Nudijo pomoč starejšim, odraslim, otrokom in mladostnikom, ki imajo izkušnjo nasilja in so v trenutni stiski. Prav tako ponudijo spremstvo na različne institucije.

Denarja ne bodo vračali

URŠA PETERNEL

Kranj – Porodnišnici za ginekologijo in porodništvo Kranj ter bolnišnicam Trbovlje, Celje in Izola ne bo treba v proračun vračati dela sanacijskih sredstev. Vlada je namreč odpravila odločbe o vrnitvi sredstev. Proračunski inšpektorji so petim od 15 bolnišnic, ki so konec

novembra 2017 prejele skoraj 136 milijonov evrov za plačilo zapadlih neplačanih obveznosti do dobaviteljev in za plačilo posojil, naložili vračilo skupaj 1,8 milijona evrov, ker da jih niso porabile pravočasno. Bolnišnice so se na zahtevo pritožile. Pri kranjski porodnišnici gre za znesek 122 tisoč evrov, ki jim ga zdaj ne bo treba vrniti.

Jutri ob Bohinjskem jezeru brez avtomobila

Ribčev Laz – Občina Bohinj, Javni zavod Triglavski narodni park in Turizem Bohinj jutri, v soboto, na Ribčevem Lazu organizirajo Promocijski dan umirjanja prometa in spodbujanja trajnostne mobilnosti v Bohinju. Med 9. do 18. uro bodo zaprli prometni dostop na Ribčevem Lazu do Ukanca in slapa Savice in omogočili obisk Ukanca in naprej slapa Savice z organiziranimi brezplačnimi prevozi, peš ali s kolesi, za izposojilo bodo na voljo tudi električna kolesa. Kot so pojasnili, je Ribčev Laz eden izmed najlepših in tudi najbolj prometno obremenjenih delov Bohinja. »Potrudili se bomo, da zapora ne bo ovira za obiskovalce, ampak bo namesto stresa ob prometnih konicah ponudila prijazno alternativo in pristno doživetje tega izjemnega območja v osrčju Triglavskega narodnega parka,« so povedali na Občini Bohinj. Za še bolj pristno doživetje bo poskrbela tržnica na Ribčevem Lazu z domačo bohinjško ponudbo, »Kuhno na prostem« in glasbo v živo.

Vloge za odlog posojilnih obveznosti

Kranj – Po podatkih Banke Slovenije so banke in hranilnice v prvih treh mesecih od uveljavitve interventnega zakona prejele 23.705 vlog za odobritev odloga posojilnih obveznosti v skupnem znesku nekaj več kot 401 milijon evrov. Tri četrtine vseh vlog so prejele v prvem mesecu veljavnosti zakona, doslej pa so jih obdelale že več kot 91 odstotkov. Mala in srednje velika podjetja so oddala 2918 vlog za odlog 160,7 milijona evrov posojil, mikro podjetja in samostojni podjetniki 3977 vlog za 54,9 milijona evrov, velika podjetja 312 vlog za 149,9 milijona evrov, 16.498 občanov pa vloge za odlog 35,6 milijona evrov obveznosti.

Prvi turški delavci že na Gorenjskem, del v karanteni

Prvih dvanajst turških delavcev, ki bodo gradili drugo cev predora Karavanke, je že na Gorenjskem. Sedem jih je v državo prišlo brez težav, petim so odredili dvotedensko karanteno.

URŠA PETERNEL

Jesenice – Prvi dve skupini turških delavcev podjetja Cengiz, ki bo gradilo drugo cev predora Karavanke, sta že na Gorenjskem. Kot so pojasnili na Darsu, jih je v prvi skupini z letalom na letališče Brnik prispelo pet, v drugi skupini prejšnji petek pa še sedem. Skupaj jih je torej pri nas dvanajst, pri čemer so vsi predložili negativni test za covid-19, opravljen v Turčiji. Petim so mejni organi na Brniku kljub temu odredili obvezno štirinajstdnevno karanteno, in to kljub pisnemu potrdilu ministrstva za infrastrukturo, da bodo opravljali delo na državnem projektu. Med izjemami, za katere ne velja 14-dnevna karantena, so namreč tudi osebe, ki zagotavljajo storitve, za katere jim je potrdilo izdalo pristojno ministrstvo, in bi lahko zaradi neizvajanja teh storitev zaradi odreditve karantene prišlo do večje družbene ali gospodarske škode.

Turški delavci bodo v neposredni bližini predora najprej postavili kamp, v katerem bodo bivali. / Foto: Gorazd Kavčič

Kot so pojasnili na Darsu, še preverjajo, zakaj izjema pri petih delavcih ni bila upoštevana, medtem ko jih sedem odločb o karanteni ni prejelo. Ta čas bivajo v hiši na območju Radovljice, smo izvedeli. Najprej bodo poskrbeli za montažo objektov kampa na gradbišču, kjer bodo delavci kasneje tudi

bivali, ter za betonarno, del pa naj bi se jih pridružil izvedbi del v predkupu, so pojasnili na Darsu. Kot so dodali, urejajo tudi vse potrebno za prihod novih skupin delavcev iz Turčije, skupaj naj bi jih prišlo okrog osemdeset.

Izvajalec, turški Cengiz, je bil v delo uveden 2.

marca, pogodbeni rok je 62 mesecev, po zagotovitvi izvajalca pa naj ta zaradi trenutnih razmer ne bi bil ogrožen. Ta čas dela v predkupu izvajajo slovenski delavci oziroma strojniki, konec avgusta pa naj bi drugo cev tudi dejansko začeli graditi. Strani naj bi mejo prebili leta 2022.

Po številu okužb v rumenem

◀ 1. stran

Ob tem je direktor Klinike Golnik Aleš Rozman na vladni novinarski konferenci poudaril, da je med populacijo zakročil lažni občutek, da je virus oslabel.

»Trenutno oboleva mlajša generacija, vendar se to lahko čez noč spremeni. Če bo

»V 80. letih smo imeli epidemijo HIV-a, naučili smo se nositi kondome. Danes imamo novi koronavirus, naučiti se moramo nositi maske. Povsem analogno. Prej kot nam bo to prišlo v zavest, manj težav bomo imeli z vsem skupaj,« pravi direktor Klinike Golnik Aleš Rozman.

številu bolnih med mlado populacijo veliko, potem bo koronavirus zašel tudi med starejše. Takrat se bo povišalo število hospitalizacij in tudi smrti,« je opozoril.

Kot je dodal, v zadnjih tednih žal pogosto vidimo tudi neodgovorno obnašanje mladih, ki ne upoštevajo vseh ukrepov. »Občutek imajo, da bodo bolezen že preboleli. Ampak mladi imajo doma starše in stare starše, mnogi imajo stik s bolniki, ki hodijo na kemoterapije in podobno. Na ta način jih prikrajšajo za zdravljenje in izpostavijo potencialni smrti zaradi koronavirusa. Naša dolžnost je, da poskrbimo za ranljive, in ne da se brigamo samo zase,« je dodal.

Domovi za starejše ogrožena območja

Tudi zato, da bi zaščitili najbolj ranljive, med katere sodijo tudi stanovalci domov za starejše, je vlada domove in druge socialnovarstvene zavode ter zapore razglasila za ogrožena območja. To so območja, na katerih morajo biti posebej pozorni v primeru pojavnosti koronavirusa. Direktorji teh ustanov bodo sprejemali ukrepe na podlagi epidemiološke slike vsak dan posebej.

- Zdravstveni inšpektorat bo začel izvajati bolj učinkovit nadzor nad upoštevanjem karantenskih odločb. Tako bi bilo lahko izvedenih tudi do 500 nadzorov izvajanja odločb dnevno.
- Vlada načrtuje močno povečanje laboratorijskih kapacitet za testiranje okužb z novim koronavirusom, tako da bi jeseni lahko dnevno obravnavali 2500 testov v enem dnevu, kar je 1000 več kot v tem trenutku.
- Odločbe o karanteni po novem neprekinjeno vročajo le na mejnem prehodu Obrežje, na ostalih mejnih prehodih s Hrvaško in Madžarsko in na letališču Brnik pa le med 6. in 22. uro.

In kako je s tem na Gorenjskem? Poklicali smo Karmen Arko, direktorico Doma upokojeencev dr. Franceta Bergelja Jesenice, ki nam je povedala, da se pri njih za zaprtje doma še niso odločili. »Direktorji domov se za to odločamo glede na epidemiološko stanje v lokalni skupnosti. Na Jesenicah je za zdaj stanje dobro, zato obiski ostajajo dovoljeni, se pa obiskovalci morajo predhodno napovedati,« je dejala Arkova. V primeru, da bi se število okužb

na Jesenicah povečalo, pa bi dom zaprli. Po besedah Arkove bodo skušali karseda normalno delovati še naprej, zaposleni pa zelo skrbijo, da v dom ne bi vnesli okužbe, obnašajo se odgovorno. Druga možnost vnosa je prek svojcev oziroma obiskovalcev, zato tudi pri njih računajo na odgovorno ravnanje. In kakšno je stanje zaščitne opreme, ki jo je v prvem valu primanjkovalo? Po besedah Arkove je imajo za zdaj dovolj za vsaj kak teden dni.

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme VERA NEMEC iz Smladnika.

Pouk na daljavo zahtevnejši

Tako učenci in dijaki kot učitelji so izobraževanje na daljavo v času epidemije covid-19 ocenili kot zahtevno in stresno, kljub temu pa je učiteljem večinoma uspelo doseči zastavljene učne cilje, kažejo izsledki raziskave, ki so jo izvedli na republiškem zavodu za šolstvo.

MATEJA RANT

Ljubljana – Na ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport so v torek predstavili rezultate raziskave o izobraževanju na daljavo v času epidemije covid-19 v Sloveniji, ki jo je Zavod RS za šolstvo izvedel v osmem tednu izobraževanja na daljavo. V raziskavi je sodelovala približno desetina učencev in dijakov, tretjina vseh učiteljev osnovnih in srednjih šol ter dve tretjini ravnateljev. Predstavljeni podatki iz raziskave bodo po besedah ministrice za izobraževanje, znanost in šport Simone Kustec ključni pri načrtovanju dela v prihodnjem šolskem letu, če se epidemiološka situacija ne bo izboljšala.

Kot izhaja iz izsledkov raziskave, ki sta jih povzela vodja središča za kakovost in raziskovanje Tanja Rupnik Vec ter vodja oddelka za srednje šolstvo na zavodu za šolstvo Branko Slivar, je bil po oceni učencev in dijakov pouk na daljavo med epidemijo novega koronavirusa zahtevnejši kot pouk v razredu, po drugi strani pa so pouk na daljavo ocenjevali tudi kot zanimiv in ustvarjalen. Med negativnimi vidiki pouka na daljavo so učenci navedli predvsem pomanjkanje socialnega stika, tako s sošolci kot z učitelji, precej jih je tudi pogrešalo razlago učitelja. »Le malo učencev je navajalo, da ne zna uporabljati računalnika, približno 20 odstotkov jih je moralo računalnik deliti z družinskimi člani,« so

Po oceni učencev in dijakov je bil pouk na daljavo med epidemijo novega koronavirusa zahtevnejši kot pouk v razredu.

razložili na zavodu za šolstvo. Pozitivno pa se je učenecem zdelo, da so lahko sami razporedili delo čez dan in da jim ni bilo treba nastopati pred sošolci. »Med srednješolci in učenci višjih razredov osnovnih šol je bil kar velik delež takih, večji od 30 odstotkov, ki so ocenili, da se na ta način lažje učijo.«

Učitelji so delo na daljavo prav tako ocenili za zahtevno in stresno, a jim je večinoma uspelo doseči zastavljene učne cilje. »V večji stiski so bili tisti učitelji, ki so imeli občutek, da učencev ne morejo pritegniti k sodelovanju. Največ takih je bilo na predmetni stopnji osnovne šole,« so opozorili na zavodu za šolstvo. Ob tem je kar 60 odstotkov učiteljev

presodilo, da je bila kakovost njihovega pouka na daljavo nekoliko slabša od poučevanja v živo, deset odstotkov pa jih je celo menilo, da je bila občutno slabša od poučevanja v razredu. Učitelji so kot prevladujoč način izvajanja pouka v raziskavi navedli kombiniranje pouka prek videokonferenc in usmerjanje učenja prek pisnih navodil. Je pa raziskava tudi pokazala, da so učitelji zelo redko spodbujali skupinsko delo ali delo v parih, zato so tu po besedah Tanje Rupnik Vec in Branka Slivarja možnosti za izboljšave. Ocenjevanje je potekalo predvsem ustno prek videokonferenc. »Predvsem v osnovnih šolah so učitelji ocenjevali več praktičnih izdelkov, v srednjih

šolah pa odgovore na kompleksna vprašanja oziroma raziskovalna poročila ali izpolnjene učne liste.«

Po mnenju Tanje Rupnik Vec bi bilo glede na izsledke raziskave smiselno pregledati celotno učno vsebino in pretehtati, kaj je res ključno in kaj ne. Ministrica Simona Kustec je poudarila, da »podatki predstavljajo del trdne hrbtnice modelov in načrtov, ki jih moramo imeti pripravljene za jesensko obdobje, če bo to potrebno«. Direktor Zavoda RS za šolstvo Vinko Logaj pa verjame, da so rezultati raziskave ne le izhodišče za načrtovanje podpore šolam, učiteljem in ravnateljem, ampak tudi za možne nove sistemske rešitve v izobraževanju.

K

KOMENTAR
URŠA PETERNEL

Ujetniki pritožb

Splošna bolnišnica Jeseni-
ce bo očitno še nekaj časa
brez direktorja s polnim
mandatom. Neizbrani kandida-
tata Tomaž Krišelj se je tudi
na ponovljeni razpis pritožil in
o tem, ali je bila izbira Marka
Toplaka za direktorja bolnišni-
ce ustrezna, bo spet odločalo
delovno in socialno sodišče.

To je že druga Krišljeva
pritožba, pritožil se je tudi
na prvem razpisu, potem ko
je svet zavoda za direktorja
izbral Tomaža Glažarja. Tak-
rat je sodišče pritrdilo Krišlju,
češ da je res prišlo do napak v
samem postopku izbire direk-
torja. Bolnišnici je naložilo, da
razpis za izbiro direktorja po-
novi, in svet zavoda je to tudi
storil. Tudi na ponovljeni raz-
pis se je Tomaž Krišelj prijavil,
poleg njega pa še Mark Toplak
in Tomaž Pliberšek. Svet zavo-
da je tokrat za direktorja izbral
Marka Toplaka, pri čemer je
predsednik sveta zavoda Ma-
tevez Lakota posebej poudaril,
da so poskrbeli za pravilnost
vseh postopkov. Toplak, aktu-
alni direktor Razvojne agencije
Zgornje Gorenjske, je po izo-
brazbi univerzitetni diplomirani
strojnik, ki je študij MBA
zaključil v Veliki Britaniji.

Skoraj celotno kariero je delal
v družbi IBM, zadnjih nekaj
let pa je deloval kot samostojni
podjetnik. Je član stranke SDS,
predsednik radovljiškega ob-
činskega odbora stranke, vrsto
let je bil tudi občinski svetnik
v Radovljici. Bil je tudi kandi-
dat za župana Radovljice.
Po mnenju nekaterih zato ne

bi smel imeti težav s potrditvi-
jo na vladi, a je sam zavrnil
namigovanja, da naj bi se na
razpis prijavil zato, ker je član
trenutno vladajoče stranke. Po-
udaril je, da se je celoten postopek
izbire direktorja bolnišnice
začel še pod prejšnjo vlado,
prav tako je bil sedanji svet za-
voda imenovan v času prejšnjega
ministra Aleša Šabedra. A
kakorkoli, še preden mu je vla-
da podala soglasje, je prišlo do
pritožbe, tokrat zato, ker naj bi
– po mnenju pritožnika –
Toplak s predloženi dokazili
ne izkazoval izpolnjevanja v
razpisu določenih pogojev, svet
zavoda pa da tega ni pravilno
preveril ...

Celoten postopek izbire di-
rektorja je tako spet zausta-
vljen, dokler svojega ne bo po-
vedalo sodišče. Bolnišnica sicer
normalno posluje, od oktobra
lani jo vodi vršilec dolžnosti di-
rektorja, kirurg Miran Rems, a
glede na številne zahtevne pro-
jekte (energetsko in požarno
sanacijo, prenovo bolnišnične
lekarne) in epidemijo korona-
virusa bi zagotovo potrebovala
direktorja s polnim manda-
tom.

Je torej bolnišnica postala
ujetnica pritožb neizbranega
kandidata? Ali v postopkih iz-
bire direktorja v resnici prihaja
do nepravilnosti? O tem bo od-
ločilo sodišče.

Trije prijavljeni kandidati
na razpis doslej imajo ime To-
maž. Bo torej bolnišnica brez
direktorja tako dolgo, dokler
svet zavoda ne bo izbral – To-
maža?

Spoznavajo Adergas

ALEŠ SENOŽETNIK

Adergas – Letošnji poletni
študijski krožek v organiza-
ciji Kulturnega kluba Libe-
rius Cerklje je ob branju iz-
brane literature namenjen
raziskovanju vasice Ader-
gas. Srečanja potekajo od
torka do petka med 18. in
20. uro. Gostoljubje so jim
ponudili na Šinkovi domači-
ji, v primeru slabega vreme-
na pa se zberejo v prostorih
KUD Pod lipo v Adergasu.
»Dobrodošle bodo zgodbe
nekdanjih časov z gozdnega
obronka in obrežij poto-
kov Lebrant in Plevnek. Pri-
vlačne bodo stoletne zgodbe
in pesmi o gozdnem, rastlin-
skem in živalskem življu,
ravno tako nastanek hišnih
imen in številnih izvirov.

Poštovanje gozdnega bon-
tona nam dovoljuje, da pod
krošnjami dreves omogoči-
mo srnam mirno sprehaja-
nje do svojih ležišč in pre-
hodnih poti; tudi ptice med
svoje pogovore povabijo lju-
di na način tihega poslušanja.
Resonančne smreke
napolnjujejo prostor z raz-
nobaravno akustiko detlov,
ki si želijo varnega zavetja
krošenj visokoraslih lepotic
ob bregovih potokov, ki z
vsem ponosom razkazuje-
jo pisano paletno barv cvetja,
to pa metuljem in čebelam
nudi medišče in hrano, na-
biralcem zelišč in plodov pa
zdravje,« o vsebini srečanj
pravi Močnikova. Zaključno
prireditev Povej, kar veš na-
črtujejo konec julija, datum
bodo sporočili naknadno.

Deveta generacija najuspešnejša doslej

MATEJA RANT

Kranj – Deveta generacija
mednarodne mature na Gim-
naziji Kranj se lahko poh-
vali z najboljšimi rezulta-
ti na mednarodni maturi
doslej, saj so v povprečju do-
segli 40,41 točke, z odliko pa
je mednarodno maturo opravi-
lo kar 13 dijakov, je sporočila
koordinatorka mednarodne
mature na Gimnaziji Kranj
Nataša Kne. Zlati maturanti
mednarodne mature so: Bri-
na Avsec, Zala Blaznik, Una
Iza Grandovec, Erna Grmek,
Maks Klemenčič, Jure Kobal,
Juš Lesjak, Peter Franc Leto-
nija, Tevž Lotrič, Marcel Malo-
vrh, Neža Peternel, Tevž Sitar
in Brina Skaza. Mednarodno

maturo je na Gimnaziji Kranj
sicer uspešno opravilo vseh
22 dijakov. »Svetovno pov-
prečje na mednarodni matura-
ri je približno 29 točk, naše
pa visokih 40,41 točke, kar je
za 1,77 točke bolje kot lani, ko
je bilo 38,64 točke,« je poja-
snila Nataša Kne in dodala,
da so z letošnjim rezultatom
zelo zadovoljni, saj pome-
ni, da je »mednarodna ma-
tura na Gimnaziji Kranj uve-
ljavljen in nadpovprečno us-
pešen program«. Že od vse-
ga začetka so njihovi rezul-
tati nad svetovnim povpreč-
jem. Letos sicer na Gimnaziji
Kranj zaznamujejo 10. oblet-
nico mednarodne mature,
saj so prve dijake v ta pro-
gram sprejeli leta 2010.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA
Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE
Cveto Zaplotnik, Danica Zavrļ Zlebir

UREDNIŠTVO
NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertoncelj, Alenka Brun,
Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Peternel, Mateja Rant,
Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic,
Ana Volčjak Aleksič, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrļ Zlebir;
stalni sodelavci:
Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA
Jernej Stritar, IllovarStritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK
Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA
Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE
Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, faks: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek od 8. do 15. ure, sreda od 8. do 16. ure, petek od 8. do 15. ure sobote, nedelje in prazniki zaprto. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: Vikend, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Delo, d. o. o., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: 1,85 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Dvom glede pogodbe ostaja

Računsko sodišče je Občino Bohinj pozvalo, naj ponovno razmisli o nadaljnjih ukrepih glede uveljavljanja ničnosti pogodbe, s katero so priznali solastniški delež na lokalni ženi nekdanjega župana.

URŠA PETERNEL

Bohinjska Bistrica – Računsko sodišče je pred časom Občini Bohinj izreklo negativno mnenje za pravilnost poslovanja v letu 2017. Odkrili so namreč več nepravilnosti in od občine zahtevali odpravo le-teh. V ponedeljek je Računsko sodišče objavilo porevizijsko poročilo, iz katerega izhaja, da so ukrepi, ki jih je Občina Bohinj izvedla za odpravo nepravilnosti, zadovoljivi.

previsoko in ni odražal dejanske vrednosti nepremičnine. V revizijskem poročilu so Občino Bohinj pozvali k odpravi nepravilnosti in izvedbi popravljajnih ukrepov. Občina Bohinj je zato pridobila pravno mnenje, iz katerega izhaja, da so preverili možnosti uveljavljanja ničnosti sklenjene pogodbe, a da niso podali ničnostni razlogi oziroma bi o ničnosti lahko govorili le v delu solastniškega deleža, ki presega 50 odstotkov, torej v delu 2,5

Nekateri občinski svetniki so zoper nekdanjega župana zaradi aneksa, ki je njegovi ženi omogočil pridobitev deleža v občinskem gostišču, vložili tudi kazensko ovadbo. Vendar je tožilstvo leta 2017 ovadbo zavrglo.

V javnosti je najbolj odmevala premoženjska zadeva, ki jo je pod drobnogled vzelo Računsko sodišče in se nanaša na priznanje solastniškega deleža na lokalni ženi nekdanjega bohinjskega župana Franca Kramarja. Spomnimo, Franc Kramar ima z ženo že vrsto let v najemu gostinski lokal ob Bohinjskem jezeru, ki je bil v lasti občine. Leta 2013 pa je njegova žena, ki je bila vpisana kot najemnica, postala večinska lastnica lokala. Občinski svet je namreč priznal njena 25-letna vlaganja v lokal, ki naj bi znašala nekaj več kot 120 tisoč evrov. Stvarni vložek so pretvorili v 52,2-odstotni lastniški delež na lokalno. A ko je zadevo pregledalo Računsko sodišče, je ocenilo, da je bil priznani znesek investicijskih vlaganj najemnika določen

odstotka. Zato je pripravil več mnenj, da je možnost uspeha v morebitni pravi vprašljiva ter da mora občina pretehtati, ali ji uspeh v pravi v tem delu prinese tudi ustrezne učinke. Občina je mnenju sledila in sklenila, da tožbe na ugotovitev ničnosti ne bo vložila.

Računsko sodišče je presodilo, da je popravljalni ukrep Občine Bohinj sicer zadovoljiv, še vedno pa meni, da bi Občina morala uveljavljati ničnost pogodbe. Občina je namreč pridobila zgolj eno pravno mnenje, kar pa še ne pomeni, da bi se ta stališča potrdila tudi v drugih postopkih, menijo na Računskem sodišču. Občina Bohinj so zato pozvali, naj ponovno razmisli o nadaljnjih ukrepih glede uveljavljanja ničnosti omenjene pogodbe.

Poročali nadzorniki

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Jezerško – Nadzorni odbor je občinski svet na Jezerskem seznanil z dosedanjimi in z načrtovanimi novimi nadzori. Poročevalec Damir Brdar je pojasnil, da so se člani doslej sestali na šestih sejah, natančneje pa so se ukvarjali s pregledovanjem proračunskih postavk o zunanjih sodelavcih občine, o upravljanju z gozdovi, gozdnih cestah, delovanjem župana in podžupana, projektom

Gorniške vasi (Bergsteigerdörfer) in promocijo občine Jezerško. Svetniki so se seznanili s poročilom, na občinsko upravo pa je bilo ob tem naslovljeno svetniško vprašanje o sodnem sporu s prejšnjim županom, za katerega je nadzorni svet sprejel priporočilo občini, naj oceni smotrnost tožbe, saj bi lahko njena vrednost preseгла vrednost tožbenega zahtevka. Župan Andrej Karničar je svetnike seznanil z uspešnim poravnavo.

S čarterji v Grčijo in še kam

Konzorcij treh največjih slovenskih organizatorjev potovanj – Kompassa, Palme in Relaxa – je pred dnevi znova vzpostavil čarterske lete s priljubljenimi počitniškimi destinacijami v regiji.

ALEŠ SENOŽETNIK

Zgornji Brnik – V torek zjutraj je tako v Grčijo poletelo že peto letalo, tokrat na Zakintos. Tako kot že prejšnja štiri letala, ki od petka letijo med grškimi otoki in brniškimi letališčem, je bilo tudi skoraj polno. Kot so nam povedali nekateri izmed potnikov, so se za potovanje odločili, ker menijo, da je Grčija varna destinacija, ki je dobro obvladala širjenje koronavirusa. Nekateri že tradicionalno dopustujejo na grških otokih, odločitvi, da se tudi letos odpravijo na jug balkanskega polotoka, pa sta botrovala tudi pričakovane praznih plaž in ugodna cena.

Predstavniki agencij, ki so pospremili potnike z brniškega letališča, so zadovoljni z odzivom potnikov, zagotavljajo pa tudi, da so potovanja varna. »Slovenski organizatorji smo vedno pazili na varnost gostov in poskrbeli, da so se varno vrnili domov, če je bilo to potrebno,« je poudaril Matej Knaus, direktor agencije Palma. Kot je dejal, imajo potniki vsa pot-

Od petka do torka je na grške otoke odletelo že več kot tisoč slovenskih turistov.

rebna navodila, tudi njihovi partnerji na destinacijah pa skrbijo za varnost, poleg tega so tudi varnostni standardi v državah, kamor vozijo potnike, na visoki ravni.

Po Knausovih besedah v tej sezoni pričakujejo med trideset in štirideset odstotkov gostov v primerjavi z minulim letom. V drugi polovici

Potniki, ki so se v torek zjutraj odpravili na grški Zakintos / Foto: Tina Dokl

letošnjega leta tako računajo, da bodo opravili okoli dvesto letov na različne destinacije, hkrati pa bodo k nam na odhiti prevažali tudi tuje goste. »S tem bomo zagotovili povezanost Slovenije. Potnikom bomo omogočili prevoze tudi v zimski sezoni in na ta način tako rekoč v celoti zagotovili tisto, kar je potnikom v prejšnjih s čarterskimi leti zagotavljala Adria Airways,« je še dejal Knaus.

Tudi Jože Režonja iz agencije Relax in Miha Širca iz Kompassa sta zadovoljna nad odzivom potnikov. »Letos je nekaj več vprašanih potnikov glede tega, kako potekajo počitnice v luči koronavirusa, a na destinacijah imamo tudi naše vodnike, ki nas obveščajo o dogajanju in zagotavljajo, da se gostje dobro počutijo,« je dejal Širca.

V prihodnjih tednih bodo agencije čarterske lete vzpostavile tudi z nekaterimi drugimi evropskimi destinacijami ter Turčijo, Egiptom,

Jordanijo, Gruzijo in Marokom.

Potezo treh največjih agencij je pozdravil tudi Zmagor Skobir, poslovodni direktor upravitelja brniškega letališča Fraporta Slovenija. »Vsak promet je v teh časih za nas dobrodošel. Projekt ponov-

Fraport Slovenija ne bo odpustil sto dvajset, temveč manj kot sto delavcev.

ne vzpostavitve čarterskih letov pa je lep zgled, kako se lahko agencije med sabo povežejo. Skupaj smo se dogovorili za paket, ki omogoča stabilno potovanje na destinacijo in nazaj, kar pogrešamo s tujskim turizmom v Sloveniji in pričakujemo, da bo podoben projekt vzpostavljen tudi v tej smeri,« je dejal Skobir.

Na letališče se je do sedaj vrnilo sedem letalskih prevoznikov, v prihodnjih tednih prihajajo še nekateri,

a kot je poudaril Skobir, »Časi ne dajejo gotovosti pri polnjenju letal«, zato je pomembno, da »skupaj z državo poskrbimo za spodbude, ki jih prevozniki trenutno potrebujejo«.

Poslovodni direktor Fraporta Slovenija je komentiral tudi aktualno dogajanje v družbi, ki jo je koronakriza precej prizadela, zaradi česar napovedujejo tudi večja odpuščanja predvsem delavcev v operativnih službah. Kot je dejal, kljub vzpostavljenim čarterskim letom letos ne računajo na več kot na trideset odstotkov načrtovanega prometa, kar pomeni, da dolgoročno ne bodo mogli zagotavljati dela vsem zaposlenim. Zagotovil pa je, da so ponovno preučili predloge sveta delavcev in sindikata, tako da bo število delavcev, ki bodo ostali brez zaposlitve, nekoliko manjše od sprva napovedanih 120. Kot je dejal Skobir, jih bo verjetno manj kot sto.

Na Selišah medgeneracijski center

V minulih dneh so na Bledu začeli graditi Medgeneracijski center Vezenine Bled.

MATEJA RANT

Bled – Na Bledu so v minulih dneh zastavili gradnjo medgeneracijskega centra, ki sodi med največje investicije v zadnjih letih. Naložba je vredna 1,3 milijona evrov.

Na Selišah, v neposredni bližini vrtca, šole in Infocentra Triglavskega narodnega parka, je družba Koviinar gradnje ST začela graditi Medgeneracijski center Vezenine Bled. V stavbi, ki bo stala na mestu nekdanjih Vezenin

Bled, bosta med drugim našla svoj prostor center za dnevno varstvo starejših in nova blejska knjižnica, je pojasnil župan Janez Fajfar. »Že sama konstrukcija novega centra bo prelepa, lesena, spominjala bo na tovarno Vezenine.« Gradnjo naj bi končali konec prihodnjega leta. Nepremičninski sklad pokojninskega in invalidskega zavarovanja pa bo v neposredni bližini zgradil še oskrbovana stanovanja, investiciji naj bi bili po načrtih končani skupaj.

Začela se je gradnja Medgeneracijskega centra Vezenine Bled. / Foto: arhiv občine

Ribji festival Gorenjske

Na območju več gorenjskih občin je v okviru projekta Ribja kulturna dediščina potekal Ribji festival Gorenjske. Izobraževalno-turistične dogodke je v sodelovanju z lokalnimi partnerji organiziral Center za trajnostni razvoj podeželja Kranj.

MAŠA LIKOSAR

Zalog pri Cerkljah – Ribji festival Gorenjske je ena od aktivnosti projekta Ribja kulturna dediščina, ki se izvaja kot projekt Lokalne akcijske skupine Gorenjska košarica. Projekt izhaja iz dejstva, da ima Gorenjska na osnovi kvalitetnih in raznolikih voda ter vodnih teles že stoletja dolgo tradicijo sonaravnega gospodarjenja z vodami in njihovimi ribami. Rezultat tega je bogata ribja kulturna dediščina, ki odraža odnos med človekom, ribami in naravo. Pomemben del te dediščine sta ribišтво in z njim povezano ribogojstvo, katerih namen je načrtna skrb za ribji živelj s strani ribiških družin kot ključnega deležnika ter gospodarski in športni ribolov, za katera ima Gorenjska dobre pogoje. »Elementi ribje kulturne dediščine so trenutno razpršeni po vsej Gorenjski in nimajo neke sistematične zgodbe in okvira. Povezani in ustrezno predstavljeni bi lahko pomenili pomemben del celovitega ohranjanja kulturne dediščine,« je pojasnil Uroš Brankovič s Centra za trajnostni razvoj podeželja Kranj.

Središče dogajanja Ribjega festivala Gorenjske je bilo

Janez Vidmar, lastnik in vodja ribogojnice Vodomec v Zalogu pri Cerkljah je obiskovalcem predstavil faze celotnega ciklusa ribogojstva. / Foto: Tina Dokl

v Bohinju, kjer nadgrajujejo že tradicionalne ribiške dogodke, med njimi tudi priznani mednarodni Festival muharjenja. Posamezne aktivnosti so letos prvič potekale še v občinah Naklo, Kranj, Tržič, Preddvor in Cerklje. Predstavili so ribnik Žeje v Podbrezjah, nekdanji mlin na Okroglem pri Naklem ter ribogojnice Zgornja Besnica, Bizjak na Zgornji Beli in Vodomec v Zalogu pri Cerkljah. »V bazenih pod še ohranjenimi mlinjskimi kamni nekdanjega mlina na Okroglem je Ivan Franke

leta 1881 izvedel prvo umetno oploditev iker potočne postrvi v Sloveniji in s tem začel zgodbo modernega ribogojstva v naših krajih,« je kot zanimivost povedal Brankovič.

Obiskovalci so se na vseh lokacijah seznanili s tradicijo ribišťa, športnega ribolova, ribogojstva, gospodarjenja ribiških družin z vodami in njihovimi zgodbami. Ob tem so tudi pokušali zdrave ribje izdelke ribogojstva Zupan iz Bohinja, ki pri projektu sodeluje kot partner, in drugih lokalnih ribogojcev.

»Spodbujamo uporabo lokalnih rib v gastronomiji in vsakdanji prehrani. Prednost Gorenjske je, da ima čiste vode in stalni dotok vode, kar vpliva na kvaliteto rib. Obenem so sladkovodne ribe v primerjavi z morskimi manj izpostavljene težkim kovinam,« je povedal Brankovič in še dodal, da se letno na Gorenjskem proizvede približno petdeset ton rib, od tega je nekaj ribjih mladici, ki jih umestijo v ribje vodotoke ali premeštijo v druge ribogojnice po Sloveniji.

V SPOMIN

Janez Ferlan

(1956–2020)

Janez Ferlan je 11. maja dopolnil 64 let. Rojen je bil na Češnjici. Po osnovni šoli v Železnikih je obiskoval Srednjo šolo za kemijo v Ljubljani. Takoj po zaključku šolanja se je zaposlil v tovarni Niko in ob delu nadaljeval študij kemijske tehnologije v Mariboru.

Pred štiridesetimi leti sta si z ženo Marinko ustvarila dom in družino. V zakonu se jima je rodilo sedem otrok.

V času demokracije se je pridružil Slovenskim krščanskim demokratom in bil izvoljen v prvi občinski svet novonastale Občine Železniki leta 1994. Postal je predsednik omenjene stranke v Železnikih in jo uspešno peljal do združitve s Slovensko ljudsko stranko, ki jo je potem vodil vse do leta 2013. V tem času je bil pet mandatov, dvajset let, občinski svetnik, od tega 16 let podžupan. V okviru mandata je sodeloval na različnih področjih, med drugim si je zelo prizadeval za razvoj Toplarne Železniki in širitev toplotnega omrežja.

Odigral je ključno vlogo pri pobudi za povrnitev zvonika župnijske cerkve sv. Antona v Železnikih v prvotno stanje in s svojo vztrajnostjo dosegel, da je zvonik prekrit s skrnilom, tako kot je bil pred drugo svetovno vojno. Kasneje je projekt obnove zvonika tudi vodil. Leta 1998 je sam prekril zvonik cerkve Marije Pomočnice na Prtovču, prav tako s skrnilom – in s tem ohranil kulturno dediščino. V času gradnje Antonovega vrta je bil nepogrešljiva vez med občino in župnijo.

Večino svoje delovne dobe je bil v vodstvu podjetja Niko, ki mu je bil izredno pripaden. Kot dolgoletni občinski svetnik in podžupan pa se je močno zavedal, kako pomembno je uspešno delovanje vseh podjetij v občini.

Zelo dejaven je bil tudi na športnem področju. Med drugim je sodeloval pri tekmah svetovnega pokala v sankanju na Soriški planini, več kot deset let delal pri Rokometnem društvu Alples in pomagal pri organizaciji številnih športnih prireditev.

Česarkoli se je Janez lotil, se je lotil z veliko vnemo in zavzetostjo. Poleg delavnosti, znanja in odgovornosti ga je odlikovala tudi poštenost. Izjemno je bilo njegovo sodelovanje in povezovanje politike, gospodarstva in Župnije Železniki, kjer je aktivno deloval več kot dvajset let, kar je posledično prineslo veliko dobrega za našo občino. Še bi se dalo naštevati, a nemogoče je v teh nekaj stavkih povedati vse tisto, kar je Janez naredil za našo skupnost. Leta 2017 je za svoje bogato delo prejel listino častnega občana občine Železniki.

Janez, počivaj v miru!

OO SLS Železniki,
Matej Šubic

Pohod ob obletnici napada

ALEŠ SENOŽETNIK

Krvavec – Ob obletnici napada na Krvavec se je v soboto 26 pohodnikov, članov in članic Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Kranj, s planine Jezerca odpravilo na šesti pohod do oddajnika na Krvavcu. Kot je povedal predsednik območnega odbora Anton Rešek, pohod organizirajo v spomin na agresorjevo raketiranje oddajnika RTV 2. julija 1991, ko so letala jugoslovanske armade poškodovala zunanost stolpa in elektro agregat, zaradi česar je bilo nekaj časa moteno oddajanje programa Televizije Slovenija, a so ob požrtvovalnem delu Elektra Gorenjska iz Cerkelj in varovanju pripadnikov Teritorialne obrambe iz Kranja delovanje oddajnika vzpostavili še isti dan v popoldanskem času.

»Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo

Udeleženci šestega pohoda na Krvavcu / Foto: arhiv organizatorja (B. Verčič)

Kranj v spomin na ta dogodek vsako leto pripravi organiziran pohod do objekta napada, kjer jim takratni udeleženci pripovedujejo o dogodku. Med pohodom se pohodniki ustavijo tudi pri

zavetišču GRS, ki je bilo ob napadu tudi poškodovano in k sreči prazno, čeprav so v tem objektu pred napadom prebivali pripadniki Teritorialne obrambe, ki so varovali objekt in okolico stolpa

RTV,« je še povedal Rešek in dodal, da so se pohodniki s pohoda vrnili zadovoljni in bogatejši za pričevanja udeležencev dogodkov ter z novim znanjem o naši polpretekli zgodovini.

www.posta.si

Spoštovani uporabniki poštne storitve,

s 1. avgustom 2020 se spremenijo delovni časi pogodbenih pošt: 4206 Jezersko, 4227 Selca in 4246 Kamna Gorica.

Delovni čas pogodbene pošte 4206 Jezersko:

ponedeljek, sreda, petek:	9.00–13.00,
torek, četrtek:	9.00–13.00 in 15.00–18.00,
sobota:	ZAPRTO.

Ob nedeljah in praznikih bo pošta zaprta.

Delovni čas pogodbene pošte 4227 Selca:

ponedeljek, sreda, petek:	8.00–13.00,
torek, četrtek:	13.00–18.00,
sobota:	ZAPRTO.

Ob nedeljah in praznikih bo pošta zaprta.

Delovni čas pogodbene pošte 4246 Kamna Gorica:

ponedeljek, torek, četrtek, petek:	8.00–15.00,
sreda:	11.00–18.00,
sobota:	ZAPRTO.

Ob nedeljah in praznikih bo pošta zaprta.

Veslimo se vašega obiska.

Pošta Slovenije

V SPOMIN

Ivo Miklavčič

(1919–2020)

V 101. letu starosti smo se v torek, 16. junija, na Mestnem pokopališču v Kranju poslovili od borca Prešernove brigade, člana Združenja borcev za vrednote NOB Kranj, gospodarstvenika s področja stanovanjske gradnje in urejanja prostora Iva Miklavčiča.

Rodil se je 20. avgusta 1919 v Cerkljah na Gorenjskem v obrtniški družini. Osnovno šolo je obiskoval v domačem kraju in bil priden in nadarjen učenec. Po končani osnovni šoli mu je ravnatelj Josip Lapajne predlagal, da naj šolanje nadaljuje na Kraljevi gimnaziji v Beogradu. Ivo priložnosti ni izkoristil in je uresničil željo očeta obrtnika sedlarske stroke in se vpisal na Obrtno šolo v Kranju. Končal je šolanje, opravil vajeniško dobo sedlarske, jermenske in torbičarske stroke in pozneje še mojstrski izpit.

Začela se je druga svetovna vojna, Ivo je bil na sluzenju vojaškega roka v Kumanovem v Makedoniji. Vojake so premestili v Sremsko Mitrovico in od tam se je s transportom Rdečega križa vrnil v domače Cerklje. Po nalogu nemškega urada za delo je leta 1944 začel delati v sedlarski delavnici v Celovcu. Ob prejemu vpoklica v nemško vojsko se ga je izognil s pobegom, se v Selški dolini vključil v narodnoosvobodilni boj in se pridružil partizanom. Kot komandir čete Prešernove brigade je 1. in 2. maja 1945 sodeloval pri osvoboditvi Gorice.

Po vojni je Ivo končal Srednjo ekonomsko šolo v Kranju, se leta 1949 poročil s Slavko Fajfar in rodili so se jima trije sinovi. V svobodni domovini je deloval na družbenopolitičnem in gospodarskem področju in za svoje delo prejel več odlikovanj in priznanj.

Po upokojitvi leta 1981 je sodeloval v domicilnem odboru VII. SNOUB France Prešeren, pri Partizanskih smučinah Cerklje 45, kjer je bil častni član odbora in na smučinah tudi tekmoval. Častni član odbora je bil tudi pri organizacijskem odboru Spominski pohod na Triglav.

Ivo, hvala ti, za tvoj doprinos pri osvoboditvi izpod tujčevega jarma, da danes slovenski rod hodi po slovenski zemlji in govori slovenski jezik.

Združenje borcev za vrednote NOB Kranj

Danes se v Kamniku začnajo Kul petki

ALEŠ SENOŽETNIK

Kamnik – Izzivom, ki jih organizatorjem različnih dogodkov prinaša epidemija covida-19, navkljub so se na Zavodu za turizem, šport in kulturo Kamnik odločili, da organizirajo priljubljen kulinarčni festival v Parku Evropa. Prvi Kul petek bo tako potekal že danes med 18. in 23. uro zvečer, dogodki pa si bodo nato predvidoma sledili do konca avgusta, z izjemo 21. avgusta, ko Kul petka ne bo. Poleg kulinarčnih dobrot se bodo obiskovalci

lahko sprostili tudi ob nastopih glasbenikov. Danes v goste prihaja zasedba Swingatan. Organizatorji poudarjajo, da bodo poskrbeli za upoštevanje vseh varnostnih ukrepov in priporočil Nacionalnega inštituta za javno zdravje. Tako bo prireditev možno spremljati le na stolih in na ustrezni medsebojni varnostni razdalji, ki bo zagotovljena tudi v vrstah pred stojnicami za naročilo hrane in pijače. Na voljo bo tudi dovolj razkužila za roke, obiskovalce pa bodo po prirozišču usmerjali reditelji.

Sprejeli odlok o 24-urni dežurni pogrebni službi

Železniki – Občinski svet je na zadnji seji potrdil odlok o načinu opravljanja 24-urne dežurne pogrebne službe v občini Železniki. Gre za obvezno lokalno gospodarsko javno službo, ki obsega prevoz od kraja smrti do hladilnih prostorov izvajalca javne službe ali zdravstvenega zavoda zaradi obdukcije, odvzema organov ali drugih postopkov na pokopniku ter nato do hladilnih prostorov izvajalca. Na podlagi odloka bo občina razpisala koncesijo za opravljanje te službe. »Računamo, da bi postopek skušali izpeljati do konca leta in da bi na decembrsko sejo že prišel koncesionar z elaboratom in cenami, ki jo bo treba potrditi. Tako bi bilo to naslednje leto že v veljavi,« je svenikom povedala direktorica občinske uprave Jolanda Pintar.

Pasijonsko vabilo Koroščem

Organizatorji Škofjeloškega pasijona so v torek skupaj z osmerico romarjev, ki so v nedeljo iz Škofje Loke peš krenili v Celovec, obiskali celovško-krškega škofa dr. Jožeta Marketza in na novinarski konferenci predstavili pasijonsko prireditev prihodnje leto.

JOŽE KOŠNJEK

Celovec – Miha Ješe, pooblaščenec za mednarodno sodelovanje občine Škofja Loka in predsednik strokovnega odbora Škofjeloškega pasijona, Jakob Vrhovec, vodja projekta Škofjeloški pasijon 2021 in režiser Borut Gartner so v torek dopoldne skupaj s še osmimi romarji, ki so v nedeljo iz Škofje Loke peš krenili do Celovca, najprej obiskali škofa krško-celovške škofije, koroškega Slovenca dr. Jožeta Marketza. Seznanili so ga s pripravami na pasijon leta 2021 in ga povabili, naj bo prihodnje leto znova, tokrat kot škof, skupaj s svojimi verniki med obiskovalci ene od največjih pasijonskih prireditev v Evropi.

Na konferenci za novinarje v Mohorjevi hiši v Celovcu so organizatorji pasijona povedali, da želijo dati pasijonski prireditvi vseslovenski združevalni pomen, saj je skupna slovenska kulturna dediščina. Nič ne bo narobe, če bodo med stotinami nastopajočih tudi Slovenci iz Koroške in drugih krajev v zamejstvu, v katerih živijo Slovenci, in če bo kdo od njih sprejel tudi zahtevno vlogo Kristusa, je povedal na konferenci režiser Borut Gartner. Leta 2009 je iz Koroške v pasijonu sodelovala skupina mladih iz Sel, prihodnje leto pa jih je lahko še več. Vsakemu odprem vrata in mu najdem mesto v igri, poudarja režiser Gartner, ki je tudi prepričan, da

škofjeloška pasijonska procesija prihodnje leto kljub morebitnim težavam z virusom bo. Prihodnje leto bo za pasijon posebno: minilo bo 300 let od njegovega nastanka.

Škofjeloški pasijon je bil leta 2016 zaradi svoje edinstvenosti in ker ni mrtva črka v arhivu, ampak živa in igrana zgodba, vpisan na Unescov reprezentativni seznam nesnovne kulturne dediščine človeštva. V Adis Abebi, kjer se je to zgodilo, so prav avstrijski predstavniki omogočili, da so Slovenci dobili besedo in utemeljili svoj predlog, je v torek v Celovcu povedal Miha Ješe. Za Koroško pa je Škofjeloški pasijon še posebej zanimiv zato, ker poznajo na

severni strani Karavank dva »svoja« pasijona. Prvega, o trpljenju Jezusa Kristusa, je leta 1818 napisal Andrej Šuster Drabosnjak, drugega pa so odkrili v Železni Kapli in je nastal konec 18. stoletja, posamezne njegove zgodbe pa segajo na konec 17. stoletja. Od zadnje uprizoritve Drabosnjakovega pasijona je minilo že precej let, dele Kapelskega pasijona pa je leta 2017 postavil na domači oder kapelski župnik Poldi Zunder. Na torkovi predstavitvi Škofjeloškega pasijona v Celovcu je Pavel Florjančič predlagal, da bi morda že leta 2022 s pomočjo izkušenih pasijonskih organizatorjev iz Škofje Loke v Železni Kapli uprizorili njihov Kapelski pasijon!

Organizatorji Škofjeloškega pasijona leta 2021 in romarji s celovško-krškim škofom dr. Jožetom Marketzom

Čas koronavirusa dobro izkoristili

Tedne epidemije so v občini Jezersko izkoristili za pripravo na letošnje projekte.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Jezersko – Jezerski občinski svetniki se niso sestali vse od marca, preden je bila razglašena epidemija. Tako sta na junijski seji občinskega sveta o dogajanjih v tem obdobju podrobneje poročala Andrej Tepina, poveljnik občinskega štaba Civilne zaščite, ki je ocenil dejavnosti, povezane z epidemijo, in župan Andrej Karničar, ki je nanizal preostale aktivnosti v tem času. Ob tej priložnosti se je župan zahvalil občanom, ki so se držali predpisanih ukrepov, da se je tudi na Jezerskem vse dobro končalo.

Na Jezerskem so v minulih tednih uspešno izvedli

čistilno akcijo, prostovoljci jezerskih društev pa so očistili kanale po gozdnih in občinskih makadamskih cestah. Za naprej so se odločili, da bodo postopno uvedli režim in nadzor uporaba ter s sprotim čiščenjem in vzdrževanjem poskušali preprečiti škodo, ki jo povzročajo voda in preobremenitve. V tem času so na Jezerskem namestili ohišji za stacionarni radar, ki so ga skupaj z drugimi občinami v okviru Medobčinskega inšpektorata Kranj kupili že leta 2017. S tem bodo, vsaj upajo tako, zmanjšali hitrost in hrup vsaj v središču vasi. Na nevzdržen hrup motorjev v Jezerskem vrhu ter preobremenjenost in nevarnost

regionalne ceste skozi Kokro že sicer stalno opozarjajo državne institucije. Še naprej potekata obnova in opremljanje novega medgeneracijskega centra. Slovesno odprtje načrtujejo ob praznovanju občinskega praznika septembra. Čas koronavirusa so izkoristili za pripravo dokumentacije za vse letošnje investicijske projekte. Začela se bodo izvedbena dela na gozdnih cestah, avtobusni postaji Zgornje Fužine, vodovodu Kanonir in UV-filtraciji osrednjega vodovodnega zajetja. »Po treh velikih projektih in čiščenju struge Jezernice, ki jih je izvedla država na naših vodotokih v zadnji zimi, smo bili primorani nadaljevati

urejanje najbolj izpostavljenih vodotokov v lastni režiji. Očistili smo ogromen vršaj na hudourniku Skodovnek in ob izdatni podpori donatorja Ivana Zupanca nam je uspelo izprazniti povsem zasuti usedalnik nad Planšarskim jezerom. Pesek smo uporabili za izravnave na vlakih in cestah, kjer potekajo tekaške proge, mulj in blato pa sta bila razgrnjena po prihodnjem smučišču, ki ga bo na ta način mogoče tudi zatraviti. Za izjemno radodarnost se donatorju iskreno zahvaljujem in ga lahko dam za zgled vključitve naše skupnosti,« ob tem poudarja župan Andrej Karničar.

Investirajo tudi v kriznih razmerah

Domel je z izgradnjo prizidka na lokaciji Na plavžu pridobil dodatne prostore. Investicija je vredna okoli 1,5 milijona evrov, sicer pa bo največje železnikarsko podjetje v objekte in opremo letos investiralo več kot deset milijonov evrov.

ANA ŠUBIC

Železniki – Domel je pri objektu na lokaciji Na plavžu zgradil prizidek, v katerega so se pred dnevi že preselili vodstvo ter prodajni in razvojni oddelek poslovne enote elektronsko komutiranih sistemov. Prizidek je zasnovan kot sodoben pisarniški objekt v treh etažah s skupno površino okoli 750 kvadratnih metrov. Omenjena poslovna enota, ki je v zadnjih letih dosegala 10-odstotno rast in imela odlične poslovne rezultate, je preselila prostorske pogoje. »Z dodatno investicijo v poslovne prostore smo tako omogočili razširitev proizvodnje na mestu, kjer so bile sedaj pisarne, in boljše pogoje za delo v razvojnem oddelku,« je povedal direktor Domela Matjaž Čemažar. Poslovna enota elektronsko komutiranih sistemov sicer

izdeluje industrijska puhalna, ki se uporabljajo v različnih vrstah industrije. »Naša puhalna so ključni del opreme v tiskarskih strojih, sistemih za laserski razrez ali lasersko označevanje izdelkov, velik del puhal je uporabljenih v medicini, na primer v dentalni tehniki, pri laserskih operacijah ali sistemih za sterilizacijo kirurških instrumentov. V tej poslovni enoti proizvajamo tudi črpalke za vodik in puhalna za dovajanje kisika za industrijo gorivnih celic, ki se po vrsti let zatišja spet prebujata z intenzivnim razvojem,« je pojasnil.

V nov prizidek bodo vložili okoli 1,5 milijona evrov. »To je letos največja investicija v objekte, sicer pa investiramo več v opremo za nove programe in dvig produktivnosti. Celotne investicije bodo tudi letos, kljub razmeram, ki jih je povzročil

V prizidek pri Domelovem objektu Na plavžu so se že preselili vodstvo ter prodajni in razvojni oddelek poslovne enote elektronsko komutiranih sistemov.

koronavirus, presegale 10 milijonov evrov. Zaključujemo sicer investiciji v nova programa, vezana na e-mobilnost, in sicer je nova proizvodna linija za izdelavo

kompresorja klima naprave v Železnikih in za vodno črpalčko v Retečah,« je razložil Čemažar ter dodal, da nadaljujejo tudi rekonstrukcijo in dokončujejo vzdrževalna

dela za proizvodno halo v Retečah. To jih bo letos stalo okoli milijona evrov, tako da bo skupni strošek prenove reteške hale znašal več kot dva milijona evrov.

Čemažar je tudi povedal, da se njihovo poslovanje po prvem valu epidemije stabilizira. »Naročila za prihodnje tedne se izboljšujejo, tako računamo, da bomo že v juliju realizirali blizu 90 odstotkov planirane prodaje.« Zaradi razpršenosti programov so v Domelu tudi v najslabšem mesecu – maju – realizirali 75 odstotkov načrtovane prodaje. »Največji upad prodaje, tudi pod 50 odstotkov planirane, je bil na avtomobilskih programih, ki v Domelu pomenijo dobro četrtino poslovanja. Pozitivna informacija s trga je, da so vsi kupci vzpostavili svojo proizvodno nazaj in se jim napovedi za jesenske mesece izboljšujejo. Verjetno obsegi iz obdobja pred krizo ne bodo doseženi, zato je treba aktivno delati na novih razvojnih projektih, ki bodo vrzel v prihodnjih letih nadomestili,« je še razložil.

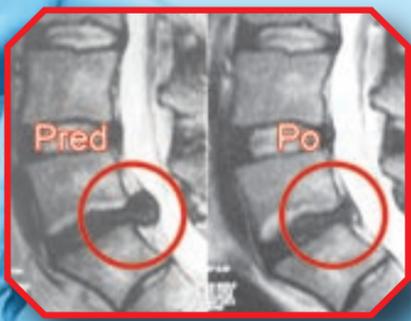
NADO CENTER ZDRAVJA

+386(0)1 235-1-999 PON-PET, 08:00-17:00
Zaloška cesta 167, LJUBLJANA • info@nado.si • www.nado.si

CENTER ZA DEKOMPRESIJSKO TERAPIJO HRBTENICE V SLOVENIJI

IMATE
BOLEČINE
V HRBTU?

MI IMAMO
REŠITEV!

Neoperativna Dekompresijska Terapija Hrbtenice (DTH) zdravi:

- ✓ bolečine v hrbtenici
- ✓ diskus hernijo
- ✓ spondilolistezo
- ✓ skoliozo
- ✓ mravljinca v rokah in nogah
- ✓ išias
- ✓ degenerativne spremembe diska
- ✓ vrtoglavico in glavobole
- ✓ artrozo majhnih sklepov
- ✓ športne poškodbe

DTH - znanstveno dokazana kot najbolj učinkovita terapija pri degenerativnih spremembah na hrbtenici.

Prej, ko jih obiščete, hitreje boste brez bolečine

V teh dneh Nado center zdravja v Ljubljani že polno deluje, seveda ob upoštevanju strokovnih higienskih priporočil zaradi covid-19. Kot dopolnitev osnovni dejavnosti, odpravljanju bolečin v hrbtenici, izvajajo fizioterapijo, pregled stopal, refleksoterapijo obraza in stopal, masaže ...

V Nado centru zdravja v Ljubljani bolečino, ki jo povzročajo hernija diska in druge bolezni hrbtenice, uspešno zdravijo z neoperativno dekompresijsko terapijo hrbtenice (raztezanjem hrbtenice z ekstenzomatom) tudi pri mlajših ljudeh, ki bi težavo zaradi rosnih let najraje odmislili. A ne gre. Pogosto so v Nado centru zdravja rešilna bilka pacientom tudi z najtežjimi diagnozami, še učinkoviteje iz vidika zdravja bi bilo, če bi se pacienti za pregled in obravnavo pri njih odločili prej in ne šele za drugo mnenje. »Naši rezultati so resnični. V 85 odstotkih primerov po opravljeni dekompresijski terapiji hrbtenice ni potrebna operacija,« poudarja Bernard (Nado) Nikšič, magister fizioterapije z izkušnjami in inovativnimi pristopi. Da so pri delu uspešni, dokazujejo zadovoljne stranke, ki njihove storitve priporočajo še drugim. Samo lani, v prvem letu delovanja v Ljubljani so naredili okrog petsto traktov, to je metoda raztezanja vratne oziroma ledvene hrbtenice

V Nado centru zdravja z novimi sodelavci različnih strokovnosti in sodobnimi aparati uspešno nadgrajujejo in širijo dejavnosti, vse pa izhaja iz osnovnega: učinkovite strokovne pomoči odpravljanja bolečin in težav s hrbtenico. Med epidemijo so bile naše tudi telesne aktivnosti lahko precej omejene, prav tako se je začelo delo na vrtu, na kar telo ni pripravljeno. Saj veste, kako lahko »štihne« v križu. Bolečina pa kar ne pojenja ... Prej, ko obiščete Nado center zdravja, hitreje boste odpravili bolečino. Vsaka stranka, ki pride na prvi pregled, ima zraven še pregled stopal. Stopala namreč po-

membno vplivajo na hojo, pravilno držo in hrbtenico.

Izvajajo tudi manualne terapije in vaje, da bolnikom, ki zaključijo dekompresijsko terapijo hrbtenice, lahko še naprej pomagajo vzdrževati ugodno stanje in jih naučijo pravilnih vaj. Najsodobnejše fizioterapevtske metode omogočajo še za druga najrazličnejša zdravstvena stanja. Treba pa je natančno vedeti in določiti, katere vaje so primerne za specifično diagnozo, za kar ima njihov strokovni tim več kot dovolj znanja.

Dodali so tudi refleksoterapijo stopal in obraza kot podporo telesu k samozdravljenju. Refleksoterapijo po metodi priznane terapevtke Lone Sorensen izvaja Nataša Marinič, refleksoterapevtka z dolgoletnimi izkušnjami. Terapija je primerna za otroke in odrasle. Zelo dobre rezultate ima Mariničeva tudi z obravnavo otrok s posebnimi potrebami.

Praden stranka obišče Nado center zdravja, se najprej pogovorijo po telefonu. Protokol zaradi okoliščin koronavirusa je zahteven, a nujno potreben. Vsakemu ob vstopu izmerijo telesno temperaturo, obvezno je temeljito umivanje rok. Potem gre stranka v garderobo, kjer se preobleče, in zatem v prostor, kjer poteka terapija. Pomembno je, da za vsako stranko temeljito prebršijo in razkužijo površine ter prostor prezračijo.

Če človek v svojem življenju nič dobrega ne naredi za zdravje hrbtenice, hrbtenica samo seštevata napake ... Resnična je modrost v besedah, da je zdravje treba vzeti v svoje roke in zase poiskati najboljše rešitve.

Mladi hokejisti se učijo od najboljših

Slovenski hokejski zvezdnik Anže Kopitar je skupaj z nekdanjim reprezentančnim prijateljem Tomažem Razingarjem znova poskrbel za hokejske počitnice številnih mladih nadobudnih hokejistov, ki na Bledu uživajo v pridobivanju novega znanja in druženju.

VILMA STANOVNIK

Bled – Hokejska akademija na Bledu, ki poteka pod imenom gorenjskih hokejskih asov Anžeta Kopitarja in Tomaža Razingarja, se je zadnja leta uveljavila tako doma kot v tujini, tudi letos pa so sredi maja organizatorji dobili zeleno luč za njeno organizacijo. Ko se je v začetku junija domov iz Amerike vrnil še kapetan ekipe Los Angeles Kings Anže Kopitar, so se začele zaključne priprave, te dni pa na blejskem ledu vadi že druga skupina navdušenih mladih hokejistov. O tem, kako trenirajo, pa tudi o minulih sezonah in za zdaj pre-

glede na to, da smo pred sezono zamenjali trenerja in tudi kar nekaj igralcev, lahko rečem, da je vse skupaj potekalo po pričakovanjih. Seveda je trajalo nekaj časa, da smo se uigrali in navadili na novi sistem, proti koncu pa nam je šlo vedno bolje. To pomeni, da lahko z optimizmom gledam naprej. Kdaj in kako to bo, žal nihče še ne ve.

Kakšna je bila vaša karantena?

Držali smo se navodil, ostali smo doma in nismo hodili nikamor. Na sreči imamo ob hiši bazen, tako da smo imeli z otrokoma vsaj nekaj sprostitve. Je pa res, da nas je v Ameriki vse sku-

je treba spoštovati določene omejitve.

Ta mesec bo minilo 15 let, odkar vas je na naboru lige NHL izbrala ekipa Los Angeles Kings. Ste zadovoljni, ker ste še vedno član moštva, zadnja leta tudi kapetan?

Res je, da vseskozi igram v istem moštvu. Mogoče bo kdaj prišel dan, ko bo treba kam drugam, vendar želje, da bi zamenjal klub, nimam. Upam, da bo vse skupaj potekalo tako, da bom lahko ostal. Z družino smo se navadili Los Angelesa, tako Neža kot Jakob sta tam rojena, tam smo Kopitarji pač pognali korenine.

Se v Los Angelesu doma pogovarjate slovensko ali angleško?

Z ženo Ines se pogovarjava slovensko, prav tako se čim več skušava slovensko pogovarjati tudi z otrokoma. Oba še hodita v vrtec, Neža bo šla jeseni že v šolo. Ker smo devet mesecev na leto v Ameriki, je pač logično, da tam govorita angleško. Tudi če pridejo obisk, moramo slovenščino zamenjati z angleščino. Seveda oba dobro razumeta tako slovensko kot angleško, se je pa treba prilagajati.

Pred vami je negotovo sezona, za katero še ne veste, kdaj se bo začela. Že trenirate?

Za zdaj gre bolj za vzdrževanje kondicije oziroma aktiven počitek. Napovedano je sicer, da naj bi se naslednji teden začel organizirani trening, ekipe, ki igrajo končnico, pa naj bi začele igrati 1. avgusta. Kdaj bomo začeli igrati preostali, še ni dorečeno. Mislim, da to pred novembrom ne bo mogoče. Tudi še ne vem, kdaj bomo šli nazaj v Ameriko, kar bo odvisno od priprav, od Nežine šole in vsega drugega v zvezi z epidemijo in ukrepi. Življenje se je pač spremenilo, stvari se spreminjajo iz

Na Bledu mladi hokejisti vadijo pod vodstvom odličnih trenerjev, tudi zvezdnika ekipe Los Angeles Kings Anžeta Kopitarja. / Foto: Gorazd Kavčič

tedna v teden in temu se moramo prilagajati.

Letos ste si želeli tudi igranja na domačem svetovnem prvenstvu. Najbrž je težko napovedati, kako bo drugo leto?

Vse smo načrtovali, da se do svetovnega prvenstva vrnemo domov in da seveda tudi nastopim. Kako bo drugo leto, je res težko predvideti, saj če bomo sezono v NHL kasneje začeli, jo bomo gotovo tudi kasneje končali.

Kljub omejitvam ste se odločili, da tudi letos pripravite Hokejsko akademijo?

Čeprav so bili že dolgo znani termini in smo imeli veliko prijavnj, smo v bistvu čakali do zadnjega. Lahko rečem, da sem vesel, da se je vendarle začelo, da je med mladimi res veliko zanimanja. Je pa res, da smo se zaradi vrste priporočil morali na organizacijo res skrbno pripraviti, čeprav je zaradi dela z otroki to včasih težko. Urnike smo naredili tako, da se otroci porazdelijo, da se pri različnih dejavnostih menjajo in da je tveganja čim manj.

V petih letih druženja z otroki na hokejskih počitnicah ste gotovo dobili veliko izkušenj. S Tomažem šoli nista dala le svojega imena, kot to naredijo nekateri športniki, ampak se oba z otroki veliko ukvarjata. Kaj to pomeni za vas?

Ker imamo dopoldanski in popoldanski termin na ledu, sva se s Tomažem dogovorila, da je on skupaj z ostalimi trenerji z otroki na ledu dopoldne, jaz pa popoldne. Zdi se nama prav, da sva skupaj z mladimi, saj ni najin namen, da bi dala akademiji zgolj svoje ime, ne pa tudi svojih izkušenj. Zagotovo svoje delo opravljava s srcem in tisto, kar se mi zdi najboljše, je, da so otroci dobre volje, da so ves čas nasmehani in da uživajo v igri in učenju. Lahko rečem, da me to spominja tudi na svoja mlada leta, ko sem res igral z velikim užitek. Sedaj je igranje hokeja pač postalo služba in ob druženju z mladimi se spomnim, kako lepo je igrati. To je za mojo kariero gotovo dodatna spodbuda.

Uživajo na ledu

»Sem vratar in že četrtič sem se odločil, da pridem v Hokejsko akademijo. Vse mi je zelo všeč, rad treniram, še raje pa igram. Komaj čakam na tekmo ob zaključku akademije pa tudi na zaključni piknik, ko bomo jedli burgerje,« je povedal Erazem Kunstelj, domačin z Bleda. »Oba starejša brata sta igrala hokej in tako sem se tudi jaz odločil, da bom hokejist, in vedno bolj mi je všeč. Zadovoljen sem, ker imam v klubu, pri Triglavu, zelo dobrega trenerja Domna Jemca. Letos sem se prvič odločil tudi, da pridem v Hokejsko akademijo, saj sem si želel poskusiti kaj novega, preizkušam pa tudi nove drsalke,« je povedal Jošt Kuralt iz Kranja. »Hokej pri jeseniškem klubu treniram četrto leto in sem branilec. V Hokejski akademiji sem prvič in zelo mi je všeč. Všeč mi je, ker so z nami na ledu izkušeni hokejisti, od Tomaža Razingarja, Luka Pogačnika do Andreja Tavžlja in seveda Anžeta Kopitarja,« je povedal Žan Šepič z Jesenic.

Anže Kopitar se pripravlja na petnajsto sezono igranja v ligi NHL. / Foto: Gorazd Kavčič

Mladim hokejistom in trenerjem Hokejske akademije Anžeta Kopitarja in Tomaža Razingarja na Bledu se je včeraj popoldne pridružil tudi slovenski predsednik Borut Pahor.

cej negotovih načrtih sva se pred popoldanskim treningom pogovarjala z Anžetom Kopitarjem, marsikaj zanimivega pa so povedali tudi mladi hokejisti.

Za vami je že 14. sezona igranja v najmočnejši hokejski ligi na svetu, prav tako ste 14. leto nosil dres ekipe Los Angeles Kings. Kako ste zadovoljni z opravljenim delom?

paj doletelo približno dva tedna kasneje kot tukaj. Čakali smo, kaj se bo zgodilo glede nadaljevanja tekmovanja. Ko smo izvedeli, da je za nas sezona končana, smo začeli takoj iskati možnost, kako bi lahko prišli domov v Slovenijo. Tukaj je pač čisto drugače. Smo v naravi, tam pa smo gledali betonske stene. Sedaj smo doma dober mesec in uživamo, čeprav

Poraza Domžal in Triglava

VILMA STANOVNIK

Domžale, Kranj – V 32. krogu Prve lige Telekom Slovenije je ekipa Domžal v torek gostovala v Celju. Celjani so bili boljši in Domžale premagali s 4 : 1 (1 : 1). Za Domžalčane je gol zadel Nikola Vujadinović. Porazeni so se s sredinega gostovanja pri Muri vrnili tudi nogometaši Triglava. V Fazaneriji so jih domačini premagali z rezultatom 2 : 0 (2 : 0). Na lestvici vodi

Olimpija Ljubljana, ki ima 62 točk in le točko več od Celja, Domžale so s 36 točkami na sedmem mestu, Triglav pa z 31 točkami na devetem.

V 33. krogu bosta oba gorenjska prvoligaša igrala na domači zelenici. Ekipa Domžal bo jutri, v soboto, z začetkom tekme ob 20. uri gostila Bravo. Nogometaši Triglava bodo igrali v nedeljo, ko bodo ob 18. uri na domači zelenici gostili CB24 Tabor Sežana.

Prvaka sta Žakljeva in Naglič

VILMA STANOVNIK

Idrija – S preizkušnjo slovenskega pokala v olimpijskem krosu se je minuli konec tedna v Črnem Vrhu nad Idrijo začela domača sezona tekmovanj v gorskem kolesarstvu. Gorski kolesarji so se že na prvi tekmi pomerili za naslove državnih prvakov v zaradi novega koronavirusa močno spremenjeni sezoni. Tudi udeležba je bila slabša kot navadno.

Tako so bile v ženski članski konkurenci na startu le tri tekmovalke. Zmagala je domačka Tanja Žakelj (Unior Devinci) s prednostjo treh minut in dvajsetih sekund pred Blažo

Pintarič (Pintatim). Tretje mesto je osvojila dvajsetletna Vita Movrin (Energijateam.com), ki je tako postala tudi državna prvakinja v konkurenci mlajših članic.

Športno društvo Kamikaze Železniki bo jutri, v soboto, pripravilo Kolesarsko dirko za zlato čipko. Start bo ob 10. uri pred restavracijo Lušina v Železnikih, kjer bodo med 8. uro in 9.45 še zbirali prijave. Cilj bo v Davči.

Med člani je bila konkurenca nekoliko številnejša, vlogo favorita pa je upravičil Korošec Rok Naglič (Calcit Bike Team), ki je imel na koncu po uri in 17 minutah dirkanja minuto in 38 sekund prednosti pred Gregorjem Dimicem (Energijateam.com). Tretje mesto je osvojil Rok Korošec (Ljubljana Gusto Santic), ki je zaočeval dve minuti in 19 sekund.

Na prvi dirki domače sezone v gorskem kolesarstvu so podelili tudi naslove prvakov v mlajših, veteranskih in amaterskih kategorijah.

Iskratelu se odpira ogromen notranji trg

Novi lastnik Iskratela, avstrijski S&T, je močno prisoten na zahodnoevropskih trgih, predvsem v državah nemškega govornega območja, kar je velika priložnost za Skupino Iskratel, po podpisu prevzemne pogodbe ugotavlja glavni direktor kranjske družbe Željko Puljič.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Konec junija so zdajšnji lastniki kranjskega Iskratela po enoletnem iskanju strateškega partnerja z avstrijsko tehnološko družbo S&T AG podpisali pogodbo o prevzemu 100-odstotnega lastniškega deleža za kupnino 37,5 milijona evrov in variabilni del, ki je odvisen od poslovne uspešnosti v naslednjih treh letih. S tem je Skupina Iskratel postala del globalne skupine, ki zaposluje 4900 zaposlenih v 32 državah po vsem svetu, od novega partnerstva pa pričakujejo, da jim bo omogočilo nadaljnjo rast in razvoj ter uresničevanje zastavljene dolgoročne poslovne strategije družbe. »Skupina S&T je velika korporacija z 1,15 milijarde evrov letnih prihodkov, zato se Skupini Iskratel odpira ogromni notranji trg,« pravi glavni direktor Iskratela Željko Puljič, ki smo ga ob tej priložnosti povabili na pogovor.

V Iskratel ste sicer javno povedali, da iščete strateškega partnerja, vseeno pa ste vse do konca uspešno skrivali podatke o najresnejših ponudnikih. Razkritje kupca, S&T iz Linza, je bilo zato prejšnji teden za marsikoga kar precejšnje presenečenje ...

Ne morem reči, da smo kaj skrivali. Strateško povezovanje je zapisano v naši strategiji do leta 2023, v kateri smo povedali, da za resnejši poslovni preboj potrebujemo strateškega partnerja, saj se spreminjajo tehnologije in poslovni modeli, zato danes za poslovno robustnost potrebujemo partnersko sodelovanje. Izpeljavo strukturiranega procesa iskanja strateškega partnerja smo zaupali zunanjemu svetovalcu – Unicredit Banki, izbrani med enajstimi ponudniki, ki so se prijavili na naš razpis. Proces je bil voden profesionalno kot vse podobne transakcije. Teaser oziroma predstavitveni dokument smo poslali na 74 različnih naslovov, od njih jih je petnajst podpisalo pogodbo o nerazkrivanju podatkov, med njimi so štiri od dali nezavezujočo ponudbo, na koncu pa dva zavezujočo. Od njih je do konca procesa prišel S&T, z nami uskladi kupoprodajno pogodbo, ki je bila podpisana 30. junija. Nič skrivnostnega torej.

Izbrali ste avstrijsko tehnološko podjetje S&T iz Linza,

Glavni direktor Iskratela Željko Puljič: »Obetamo si, da bo za Iskratel tudi leto 2020 stabilno in uspešno.« / Foto: Gorazd Kavčič

od kod pa so bili drugi resnejši ponudniki?

Med petnajstimi ponudniki, ki so podpisali pogodbo o nerazkrivanju podatkov, je bilo največ podjetij iz Evrope in Azije, vsa štiri podjetja, ki so oddala nezavezujočo ponudbo, pa so bila evropska.

Kaj si obetate od novega lastnika?

Najprej je treba povedati, da gre za partnerski odnos, saj v obeh podjetjih v strateškem povezovanju vidimo veliko sinergij. Iskratel je S&T-ju prinesel nekaj, česar do zdaj niso imeli v portfelju. Smo močno tehnološko podjetje in smo tako prinesli vso komunikacijsko tehnologijo, vključno z novo generacijo mobilnega omrežja 5G in bomo kompetenčni center za komunikacije znotraj S&T-ja. Po drugi strani pa je Skupina S&T velika korporacija z 1,15 milijarde evrov letnih prihodkov, zato se Skupini Iskratel odpira ogromni notranji trg. S&T je močno prisoten na zahodnoevropskih trgih, predvsem v nemško govorečih državah, kar je velika priložnost za Skupino Iskratel, da se vključi v te prodajne kanale, poslovne tokove ...

Kjer doslej niste bili prisotni ...

Tako je. Že v poslovni strategiji smo si zato za cilj postavili najprej prodajni preboj v regiji DACH, torej na nemško govorečih trgih, in v celotni zahodni Evropi, kar bo s strateškim partnerjem S&T veliko lažje. Iskratel je

na drugi strani zelo prepoznaven na vzhodnih trgih, v Ruski federaciji, kjer bomo lahko okrepili pozicijo Skupine S&T. V Jadranski regiji smo prisotni oboji, povezani pa bomo še močnejši tekmeec ostalim konkurentom.

V tej transakciji ste preko družbe FinTel, v katero ste povezani notranji lastniki Iskratela, nastopili tudi v vlogi prodajalca. Ste zadovoljni z doseženo kupnino 37,5 milijona evrov in delom dobička v naslednjih treh letih? Je bil čas koronakrize morda vseeno nekoliko neugoden za sklenitev posla?

Ne bi mogel reči, da je bil neugoden čas, bilo pa je nekoliko težje izpeljati celoten proces, saj takih transakcij ne moreš izpeljati preko video konferenc. Kupec si mora ogledati podjetje, lokacijo, infrastrukturo, spoznati želi ključne ljudi in tudi druge zaposlene v podjetju. To je ekipa S&T-ja naredila, ko je bil postopek združevanja že v zaključni fazi. Vse pomembne stvari smo sicer z njimi dorekli do 6. junija.

Kakšen je dogovor glede novega vodstva podjetja? Se obetajo spremembe?

Vodstvo ostaja nespremenjeno, kar je bila tudi zahteva S&T-ja. Želijo, da zdajšnje vodstvo nadaljuje svoje delo. Ne nazadnje smo mi predlagali strateški načrt do leta 2023 in tudi najbolje vemo, kako ga realizirati. To je za našo ekipo tudi izziv, da izpolni zavezo, ki jih je zapisala na papir. Tudi vrednost kupnine je sestavljena

iz preteklega dela in prihodnjih rezultatov. Kot obstoječi lastniki smo s tem lahko zadovoljni.

Večkrat ste že dejali, da v Iskratel poseđujete redko znanje, da so telefonske centrale, ki so danes še marsikaj drugega, eden najzahtevnejših izdelkov. Bo to inženirsko znanje ostalo v Kranju?

Vse, kar imamo danes v portfelju produktov in rešitev, pa tudi naša prodajna mreža, ostaja nespremenjeno. V Skupino S&T smo prinesli tako komunikacijske produkte in rešitve za omrežja operaterjev in vse dostopovne tehnologije, vključno z najnovejšo naslednjo generacijo optičnih omrežij z opremo pri uporabnikih, kot tudi rešitve na področju industrijskega interneta stvari oziroma digitalizacije industrij. Predvidamo, da bo obstoječa tehnologija S&T-ja na omrežju GSM-R nadgrajena najprej v zasebnem LTE in kasneje v omrežju 5G, kjer vidimo ogromno sinergij s transportno enoto znotraj Skupine S&T.

Bojazni za delovna mesta v Kranju torej ni?

Ne, kvečjemu bomo imeli nasproten problem. Dobro znano je, da je Slovenija kadrovsko podhranjena, da podjetja težko pridobivamo nove kadre, ker njihova produkcija na univerzah ne zadostuje vsem potrebam gospodarstva. Na drugi strani je tudi konkurenca med podjetji za dobre kadre v Sloveniji zelo velika in je res težko

dobiti ljudi z znanji, ki jih potrebuje Iskratel. Tudi zato se širimo v druge regije. V Severni Makedoniji, v Skopju, smo zgradili močan razvojni center za programsko opremo, enako delamo tudi v Jekaterinburgu v Rusiji, na tem segmentu želimo okrepiti tudi Kranj. Veliko priložnosti je torej za strokovnjake za programiranje, ki znajo načrtovati kompleksne algoritme in sisteme, da pridejo v Skupino Iskratel, odslej pa tudi v Skupino S&T.

Kakšni so torej Iskratelovi načrti za naslednje kratkoročno obdobje?

V naslednjih letih načrtujemo dve ali tri strateške iniciative. Eno je omrežje 5G, kamor bomo intenzivno vlagali tako v razvoj produktov kot v rešitve in podporo operaterjem. Naš izziv ostajata tudi virtualizacija in intenziviranje digitalizacije industrije, torej vlaganje v industrijski IoT, predvsem na področju energetike, transporta ter pametnih in varnih skupnosti. Velike načrte imamo tudi na dostopovnih tehnologijah, kjer smo že postali nekoliko močnejši igralec na trgu. Na tem segmentu načrtujemo dvig prihodkov s sedanjih 35 milijonov evrov na 50, 60 milijonov evrov v naslednjih letih.

V Kranju je postavljeno testno omrežje 5G v sodelovanju s Telekomom Slovenije. Se ta projekt nadaljuje tudi pod novim lastnikom?

Ta projekt ostaja, novega partnerja smo tudi že obvestili, da bo v Sloveniji potekal razpis za licence oziroma frekvence za industrijski internet stvari IoT, in so nam že dali soglasje, da nadaljujemo aktivnosti tudi na tem segmentu.

Revidirani podatki o poslovanju za leto 2019 so že objavljeni. Kakšni so? Kakšno podjetje je kupil S&T?

Lani smo v Skupini Iskratel ustvarili 116,5 milijona evrov prihodkov in neto poslovni izid v višini 4,2 milijona evrov. To pomeni, da se je S&T povezal s stabilno poslovnimi skupino, ki ima strategijo za prihodnost. Računamo, da bomo tudi letos kljub krizi dosegli čez sto milijonov evrov prihodkov in pozitiven poslovni izid. Delujemo namreč na projektih, kjer se dosegajo višje marže, poleg tega je ta kriza povzročila padec stroškov poslovanja, med drugim tudi stroškov službenih

potovanj, marketinga, ki so bili do zdaj zanemarljivi.

Kako je Iskratel sicer izšel iz prvega vala epidemije koronavirusa? Vas morda skrbi, kako se bo kriza na poslovanju odrazila jeseni?

Ne, nismo zaskrbljeni. V Iskratel je druga polovica leta že tradicionalno bolj intenzivna kot prvo polletje, saj se investicijski cikli naših kupcev, torej telekomunikacijskih podjetij, državnih podjetij, železnice, vladnih institucij in podobno, intenzivirajo v drugem delu leta. Pri nas je zadnji kvartal vedno najbolj zaseden, tako bo tudi letos. Obetamo si torej, da bo za nas tudi leto 2020 stabilno in uspešno, enako velja tudi za naprej do leta 2023.

Ne nazadnje ste v preteklih mesecih dobili dva velika projekta ...

Na področju dostopa smo dosegli kar nekaj prebojev, na tem področju smo poslovne načrte celo povečali, saj smo podpisali veliko pogodbo za izgradnjo optičnega omrežja v 210 podeželskih občinah v Sloveniji in na Hrvaškem, v okviru projekta RENE. Prav tako sodelujemo z Ukrcelkomom pri projektu izgradnje optičnih širokopasovnih omrežij GPON na ukrajinskem podeželju. Pri izvoznih poslih zelo dobro sodelujemo s SID banko, do konca leta načrtujemo še nekaj drugih projektov v tujini.

Kako pa se razpleta odškodninska tožba za 18 milijonov evrov, ki jo je Iskratel lani vložil zoper Dars zaradi izvedenega javnega naročila za uvedbo sistema elektronskega cestninjenja?

Čakamo na sodišče, ki dela po svoji dinamiki, verjetno potrebuje tudi nekaj več časa, da se seznanj z vsebino tožbe.

Tožbo ste pred leti vložili tudi zoper gospodarsko ministrstvo zaradi unovčenja Iskrateloze bančne garancije v zvezi z ustanovitvijo Razvojnega centra IKT v Kranju ...

Tako je. Z ministrstvom za gospodarski razvoj in tehnologijo smo imeli spor glede unovčenja bančne garancije v višini 2,4 milijona evrov. Na sodišču smo dokazali, da je bilo unovčenje neupravičeno, zato nam je bila bančna garancija vrnjena, spori glede razvojnega centra pa sporazumno rešeni.

Pri Tržiču zagorelo zaradi tehnične napake

SIMON ŠUBIC

Tržič – Gorenjski kriminalisti so s strokovnjaki Nacionalnega forenzičnega laboratorija pri ogledu kraja požarišča na dveh gospodarskih poslopijih in delu stanovanjske hiše v Potarjih nad Lomom pod Storžičem ugotovili, da je najverjetneje zagorelo zaradi tehnične okvare na električni napeljavi na enem od gospodarskih poslopij. »V ogledu je bil zavarovan določen material, ki bo predmet nadaljnjih

preverjanj. Po vseh zbranih obvestilih bodo kriminalisti seznanili pristojno državno tožilstvo,« je sporočila Policijska uprava Kranj.

Kot smo poročali, je požar izbruhnil v nedeljo popoldan, ko od lastnikov ni bilo nikogar doma. V požaru sta v celoti zgoreli dve gospodarski poslopiji, poškodovan je bil tudi del stanovanjske hiše. Zaradi požara sta poginili dve živali, pri gašenju pa so se lažje poškodovali trije gasilci. Nastala je velika gmotna škoda.

Požar je povzročila okvara na električni napeljavi, so ugotovili kriminalisti. / Foto: Simon Šubic

Voznik avtobusa trčil v vozila pred seboj

Šobec – Pri krožišču za Šobec na glavni cesti Lesce–Bled se je v torek dopoldan zgodila prometna nesreča, v katero so bili udeleženi avtobus in tri druga vozila. Nesrečo je z naletom v tri vozila pred seboj povzročil voznik avtobusa, so sporočili s policije. V avtobusu, ki je vozil v smeri Bleda, je bilo šest oseb in nihče ni bil poškodovan, lažje pa so se poškodovale tri osebe iz dveh drugih udeleženi vozil. Nihče od udeleženi voznikov ni bil vinjen, so sporočili policisti in dodali, da postopek proti vozniku avtobusa še poteka.

Nasilen do partnerke

Kranj – Gorenjski policisti so ta teden obravnavali moškega, ki se je pod vplivom alkohola v zasebnem prostoru nasilno in drzno vedel do svoje partnerke. Pri tem jo je tudi lažje poškodoval. Dogodek policisti obravnavajo kot kaznivo dejanje nasilja v družini, nasilnežu pa so na kraju izrekli prepoved približevanja.

Vozila po nasprotnem voznem pasu

Škofja Loka – Škofjeloški policisti so v torek obravnavali nesrečo, ki sta se zgodili zaradi vožnje po nasprotnem voznem pasu. Dopoldan je voznik zapeljal na nasprotno smerno vozišče in čelno trčil v vozilo, ki ga je odbilo v avtobus. Lažje se je poškodovala ena udeleženka. Zvečer pa je kolesar zaradi vožnje v napačni smeri trčil v mopedista, ki se je tudi lažje poškodoval.

Iz podzemne garaže izginil avto

Kranj – V ponedeljek je neznan storilec iz podzemne garaže na Ulici Lojzeta Hrovata v Kranju ukradel osebni avtomobil Renault Scenic z registrsko oznako KR CE-400, izdelan leta 2018.

Drogo prodajali v tujino

◀ 1. stran

Zasežena droga je bila že pripravljena za nadaljnjo preprodajo v Sloveniji, Avstriji in Italiji, kjer je imela kriminalna združba razvito svojo mrežo za preprodajo. V Sloveniji bi lahko razkrita združba samo s preprodajo zasežene konoplje zaslužila najmanj sto tisoč evrov, v tujini pa še za okoli petdeset tisoč evrov več, so izračunali na policiji.

Razbita je bila dobro organizirana kriminalna združba, ki je imela svojega vodjo, pomočnike, kurirja in zelo dobro razpredeno mrežo preprodajalcev, je razkril Donoša. »Ta preiskava je bila tako kot že marsikatera v preteklosti plod dobrega sodelovanja med varnostnimi organi sosednjih držav, s katerimi smo bili v kontaktu praktično vsakodnevno in izmenjevali informacije, zato so istočasno kot mi tudi na avstrijski strani izvedli zaključne aktivnosti v njihovem delu preiskave. Tudi tam so obravnavali večje število osumljenih in jim zasegli večje količine droge. Sodelovali smo tudi z italijanskimi varnostnimi organi, vse skupaj

Primož Donoša, vodja kriminalistične policije Policijske uprave Kranj / Foto: arhiv GG

pa je usmerjalo okrožno državno tožilstvo v Kranju,« je pojasnil. V Avstriji so skupno obravnavali trinajst osumljencev, ki so jim zasegli

8,5 kilograma amfetaminov ter tudi konopljo, kokain, steroide, orožje in trideset tisoč evrov gotovine.

Slovenski osumljenci so

Droga, zasežena v hišnih preiskavah, je bila pripravljena za nadaljnjo preprodajo v Sloveniji, Avstriji in Italiji, kjer je imela kriminalna združba razvito svojo mrežo za preprodajo. V Sloveniji bi lahko osumljenci samo s preprodajo zasežene konoplje zaslužila najmanj sto tisoč evrov, v tujini pa še za okoli petdeset tisoč evrov več, so izračunali na policiji.

se v preteklosti že ukvarjali s tovrstnimi kaznivimi dejanji, dva od njih sta bila tudi že obsojena, medtem ko vodja združbe do zdaj zaradi pečanja z drogo še ni bil obravnavan, smo izvedeli. V preiskavi so prijeli vse ključne akterje v tej združbi, ki bi si s kaznivimi dejanji lahko skupno pridobili več sto tisoč evrov protipravne premoženjske koristi. »Protipravna premoženjska korist, ki so si jo pridobili z izvrševanjem kaznivih dejanj, je osumljenim omogočala nadstandarden način življenja, ki si ga sicer ne bi mogli privoščiti. Kurir v tej združbi je imel tudi zaposlitev v Republiki Avstriji, zato je lahko v času ukrepov razglašene epidemije koronavirusa trgovina droge iz Slovenije v Avstrijo nemoteno potekala,« je še poudaril Donoša.

Za kaznivo dejanje neupravičene proizvodnje in prometa s prepovedanimi drogami, nedovoljenimi snovmi v športu in predhodnimi sestavinami za izdelavo prepovedanih drog, ki je storjeno v hudodelski združbi, je za storilce zagrožena kazen z zaporo od petih do petnajstih let.

Z lažmi so se izognili plačilu davkov

Ljubljanski kriminalisti so med drugim stopili na prste tudi osumljencem iz Domžal, ki so z utajo davkov in neupravičenimi gotovinskimi dvigi povzročili za 26 milijonov evrov škode.

SIMON ŠUBIC

Ljubljana, Domžale – Ljubljanski kriminalisti so ta teden predstavili rezultate dveh pred kratkim končanih kriminalističnih preiskav sumov utaje davkov, kjer skupna protipravno pridobljena premoženjska korist presega 38 milijonov evrov. Predkazenska postopka sicer med sabo nista povezana, so poudarili.

Eno od preiskav so vodili zoper osumljence z območja Ljubljane in Domžal, ki naj bi se izognili plačilu davčnih obveznosti pri preprodaji odpadnih kovin. V predkazenskem postopku so kriminalisti na specializirano državno tožilstvo podali kazensko ovadbo zoper enajst fizičnih oseb s širšega območja Ljubljane in Domžal zaradi utemeljenega suma storitve več kaznivih dejanj davčne zatajitve in zlorabe položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti.

Po ugotovitvah policije so osumljenci pristojnemu organu dali lažne podatke in se tako kot zakoniti zastopniki

gospodarskih družb izognili plačilu predpisanih davčnih obveznosti pri odkupih in prodaji odpadnih kovin. Prav tako so kot odgovorne osebe gospodarskih družb zlorabili svoj položaj glede razpolaganja s tujim premoženjem in s transakcijskih računov gospodarskih družb opravili več neupravičenih gotovinskih dvigov, ki v nadaljevanju niso bili porabljeni za delovanje gospodarske družbe. S svojimi dejanji so povzročili premoženjsko škodo v skupni vrednosti okoli 26 milijonov evrov.

V drugi preiskavi pa so kriminalisti potrdili sume, da so gospodarske družbe iz več evropskih držav fiktivno trgovale z elektronskimi napravami, pri čemer niso plačevale davčnih obveznosti. V to preiskavo je bilo udeleženih več evropskih držav, v Sloveniji pa je bila za potrebe preiskovanja ustanovljena specializirana preiskovalna skupina, v katero so bili poleg specializiranega državnega tožilstva in policije vključeni tudi predstavniki finančne

Osumljenci z območja Ljubljane in Domžal so z utajevanjem davkov povzročili za 26 milijonov evrov škode.

uprave in urada za preprečevanje pranja denarja. Zaradi lažje in hitrejše koordinacije dela med vsemi vpletenimi policijami pa je bila s sodelovanjem Eurojusta ustanovljena tudi skupna preiskovalna skupina.

Preiskava se je nanašala na trgovanje z elektronskimi napravami med več gospodarskimi družbami iz različnih evropskih držav. Skupni znesek izdanih fiktivnih računov za neobstoječe posle gospodarskih družb v vpletenih državah je znašal skoraj 500 milijonov

evrov. Osumljene osebe so s svojimi ravnanji oškodovale proračun Slovenije v višini okoli dvanajst milijonov evrov, saj davčne obveznosti niso bile vplačane v proračun. Na specializirano državno tožilstvo je bila zaradi utemeljenega suma storitve 34 kaznivih dejanj davčne zatajitve podana kazenska ovadba zoper sedemnajst fizičnih oseb – tri državljane Italije, šest državljanov Velike Britanije in osem državljanov Slovenije – ter zoper tri slovenske gospodarske družbe.

**KURILNO
OLJE**

DATRIS

GREJE MOČNEJE

080 2341

Datris d.o.o., Alpska cesta 43, 4248 Lesce

V jezeru našla mino

Bled – Pri Zaki v Blejskem jezeru je v torek potapljačica našla staro mino. Policisti so kraj zavarovali, mino pa prevzeli in na varnem mestu uničili strokovnjaki državne enote za varstvo pred neeksploziranimi ubojnimi sredstvi.

GGG +

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
NA ROBU
RAZGLLED

Ohranjajo vleko ploha

Vleka ploha, pustna šega, ki simbolizira poroko in jo v pustnem času uprizarjajo v krajih, kjer se v predpustnem času ali v preteklem letu ni poročilo nobeno dekle, je od sredine junija vpisana v Register nesnovne kulturne dediščine Slovenije. Kot nosilci dediščine so v register vpisani Fantovski klub Koroška Bela, Begunjski fantje in Folklorna skupina Vinko Korže Cirkovce iz Kidričevega.

MARJANA AHAČIČ

Kot je opisano v registru, vleko ploha kot simbolično poroko uprizarjajo v pustnem času v nekaterih vaseh na Gorenjskem, Štajerskem in Koroškem, kjer se v predpustnem času ali v preteklem letu ni poročilo nobeno dekle. Ploh je deblo, ki ga z ročno žago 'amerikanko' ali motorno žago posekajo fantje, ga obelijo, vrh pa okrasijo z zelenjem, papirnatimi rožami in trakovi. Povezujejo ga s tako imenovano plodnostno magijo, saj naj bi predstavljal moški spolni organ.

Vleka ploha je ena izmed geografsko najbolj razširjenih pustnih šeg v Sloveniji, je še zapisano v registru. Ohranila se je v treh pokrajinah, kjer so se razvile regionalne posebnosti. Na Štajerskem podrejo manjše drevo, ki ga z nevesto in poročnim sprevodom vozijo od hiše do hiše ter delijo kolobarje ploha. Na Koroškem nesejo in delijo kolobarje ploha tistim, ki so godni za ženitev, bodisi v opomin ali posmeh. Na Gorenjskem pa podrejo veliko drevo, ga v spremstvu konjenikov in glasbenikov vlečejo v vas, kjer ga na dražbi prodajo.

Šego je opisal že Valvasor

Prve dokumentirane vleke ploha za Gorenjsko segajo v dvajseta leta dvajsetega stoletja. V marsikateri vasi se pustna šega ni ohranila,

Ploh na pustni torek neporočeni fantje in dekleta vlečejo skozi vas. Na začetku sprevoda je konjenik, ki nosi državno zastavo. Fotografija je nastala v Begunjah, kjer so februarja 2018 zadnjič vlekli ploha. / Foto: Tina Dokl

ponekod so jo ponovno obudili. Na Gorenjskem jo uprizarjajo v različnih vaseh, na primer Begunje na Gorenjskem, Koroška Bela, Lom pod Storžičem, Podhom, Javorniški Rovt, Planina pod Golico, Poljšica pri Gorjah, Zgornje Gorje in drugod, na Štajerskem pa se je vleka ploha ohranila le v vasi Cirkovce. Zaradi organizacijskih in formalnih zahtev pri izvedbi in nenapisanih vaških pravil je ne izvedejo vsako leto. Je pa že Valvasor je v Slavi vojvodine Kranjske leta 1689 zapisal, da je moralo deklet, ki se do tridesetega leta starosti ni poročilo, v vasi Sveti Križ (danes Vipavski Križ), na pepelnico vleči ploha.

Vleka ploha v Begunjah

Danes vleko ploha v Begunjah na Gorenjskem organizira neformalno združenje Begunjski fantje, če od božiča do pepelnice ni bilo poroke. Neporočeni fantje v gozdovih okoli vasi poiščejo ploha; debelejšje in daljše je deblo, večja sta fantovski ponos in veljava. V nedeljo zjutraj se fantje zberejo s svojimi cepini, sekirami in žagami. Za »fano«, praporom Begunjskih fantov, gre do mesta poseke drevesa, da ga podrejo in nato s cepini vlečejo do roba vasi. Tam čakajo neporočena dekleta, ki »lesenemu ženinu« na čast spletejo dolge sežnje

smrekovih vencev. Ploh se pazi ali »vahta« na robu vasi, pri domačiji Pri Vazarju. »Vahtanje« ima pomembno simbolno funkcijo, saj fantje iz drugih vasi oziroma poročeni skušajo prežagati ploha na polovico in fante s tem simbolno osramotiti.

Ploh na pustni torek neporočeni fantje in dekleta vlečejo skozi vas. Na začetku sprevoda je konjenik, sledijo kočija z glasbeniki, okrašena kočija s plohovim ženinom in nevesto, njej pa vol (vprežen fant), ki ob pomoči fantov in deklet privleče deblo v središče vasi. Tam jih pričakajo poročeni moški, ki jim pripravijo šrango s prikazom starih šeg, navad in obrti. Ploh

tako dolgo zadržujejo, da jim neporočeni fantje in dekleta ponudijo odkupnino. S tem se na simbolni ravni konča »spor« med poročenimi in neporočenimi. Na koncu ploha licitirajo in prodajo najboljšemu ponudniku. Iz izkupička šrange in dražbe si vsi vpleteni organizirajo zabavo. Kdaj se je v Begunjah vlekel prvi ploha, ni znano. Prva dokumentirana vleka sega v leto 1929, do druge svetovne vojne jih je bilo še nekaj. Od leta 1947 se je ploha vlekel vsakih nekaj let, zadnjič februarja 2018.

Koroška Bela

Na Koroški Beli vleko ploha organizira neformalno združenje fantov s Koroške Bele, imenovano tudi Fantovski klub Koroška Bela. Ploh, t. i. brino, na Koroški Beli podrejo na pustno nedeljo v »srenjski gmajni« nad vasjo. Pred vleko ploha na pustni torek dekleta, ki postavijo šrango, ploha okrasijo s prepletenim smrečjem in trakovi. Neporočeni fantje vlečejo ploha po starem nenapisanem scenariju. Na čelu sprevoda hodi fant s fantovskim praporom. Obeljeno drevo z ovenčanim vrhom vlečejo skozi vas s prvim delom voza ali sanmi (»posmojkami«) ročno, pomagajo si s cepini, sekirami in vrvmi. V vpregi je moški, maskiran v vola, poleg pa gonjača, ki pokata z biči, včasih tudi po volu. Harmonikar

navadno sedi na plohu. Vleko spremlja fant s krošnjo in fantovsko knjigo; od leta 1999 je pri vleki ploha nosil tudi slovensko zastavo.

Šrango v vasi pripravijo dekleta. Ploh tako dolgo zadržujejo, da jim neporočeni fantje ponudijo odkupnino, ki jo plačajo s simbolnim denarjem. Ploh, ki so ga privlekli v vas, na dražbi prodajo. Gostija se plača iz denarja, ki ga fantje prejmejo na licitaciji ploha (s prodajo ploha). Sledi veselica. Včasih so sprevod začeli s konjenikom, ki je nosil fantovski prapor. S fotografij vleke ploha leta 1970 je razvidno, da je bila del sprevoda tudi kravja kočija z ženinom in nevesto ali pa s »ta starim« in »ta staro«, ki pa je kasneje ni bilo več.

Od leta 1963 so Begunjski in Bevški fantje po plohu pobrateni vaščani. Na prireditvi Vleka ploha si v znak prijateljstva izmenjajo spominske trakove (»pankne«).

Nesnovna kulturna dediščina

Po Unescovi Konvenciji o varovanju nesnovne kulturne dediščine nesnovna kulturna dediščina »pomeni prakse, predstavitve, izraze, znanja, veščine in z njimi povezana orodja, predmete, izdelke in kulturne prostore, ki jih skupnosti, skupine in včasih tudi posamezniki prepoznavajo kot del svoje kulturne dediščine«.

Kultura

V Mestni hiši v Kranju razstava Denar vaše in naše mladosti ...
Stran 14

Zgodbe

Vladimir Ahlin - Premetovc:
Če bi obrnil čas, bi se vrnil prej.
Stran 15

Zanimivosti

Ekipe Bahrain McLaren ima prostor za raziskave in razvoj v bližini Mengša. Stran 16

Od petka do petka

Aleš Hojs v sredo ni znal povedati, ali kljub podanemu odstopu ostaja notranji minister. / Foto: Tina Dokl

Predsedniki koalicijskih strank so s predsednikom SNS Zmagom Jelinčičem ter poslancema narodnih skupnosti podpisali sporazum in dogovor o sodelovanju.

Brigadir Anton Krkovič se je z državo pogodil za 60 tisoč evrov odškodnine zaradi neupravičenega zapora v zadevi Patria. / Foto: arhiv GG

Janša ni poslal obvestila o odstopu ministra Hojsa

SIMON ŠUBIC

Ali Hojs ostaja minister?

Niti Aleš Hojs, ki je 30. junija ob hišnih preiskavah zaradi domnevnih nepravilnosti pri nabavi medicinske in zaščitne opreme v boju proti širjenju okužbe s covidom-19 nepreklicno odstopil z mesta notranjega ministra (tedaj je odstopil tudi generalni direktor policije Anton Travner), v sredo ni vedel, ali je še minister. Predsednik vlade Janez Janša, ki je po Hojsovi razlagi njegov odstop sprejel, namreč do roka, to je do torka popoldne, državnega zbora ni obvestil o Hojsovem odstopu. Hojs je tako v sredo ob prihodu na sejo vlade le dejal, da ne ve, ali ostaja minister, saj je to v rokah predsednika vlade. Z njim o tem, ali to morda želi, ni govoril, je pojasnil. Ko je podal odstopno izjavo, je predsednika vlade razumel, da jo je tudi sprejel, je še dodal. V kabinetu predsednika vlade o tem do včeraj sredi dneva še niso podali uradnega pojasnila, molčeči so bili tudi v koaliciji, medtem ko gre po mnenju opozicije zgolj za Janšev manevar odvratanja pozornosti. Zoper Hojsa so sicer opozicijski LMŠ, SD, SAB in Levica vložili interpelacijo, predvsem zaradi odločitve ministrstva, ki je odpravilo prepoved koncerta hrvaškega

glasbenika Marka Perkovića Thompsona v Mariboru. Če Hojs ostaja minister, jo bodo poslanci najbrž obravnavali septembra.

Trenja v DeSUS-u

Na odločitev pokrajinske organizacije DeSUS Ljubljana, ki je v ponedeljek izrekla nezaupnico predsednici Aleksandri Pivec ter je zaradi nezadovoljstva nad delovanjem, vodenjem, odločanjem in zastopanjem stranke sprejela osem sklepov, za katere predlagajo, da jih obravnava svet stranke, se je Pivčeva, sicer podpredsednica vlade in kmetijska ministrica, odzvala s komentarjem, da je bila zadeva skrbno zrežirana in vnaprej načrtovana. Predsednik sveta stranke Tomaž Gantar na drugi strani ugotavlja, da gre za resne razmere v stranki, in upa, da jih Pivčeva ne podcenjuje. O njih se morajo pogovoriti in jih rešiti znotraj stranke, ne v javnosti, je še dejal.

Koalicija podpisala sporazum s SNS-om

Predsedniki koalicijskih strank Janez Janša (SDS), Zdravko Počivalšek (SMC), Matej Tonin (NSi) in Aleksandra Pivec (DeSUS) so v petek s predsednikom SNS Zmagom Jelinčičem ter poslancema narodne

skupnosti podpisali sporazum o sodelovanju pri sprejemanju zakonov in drugih aktov ter dokumentov v obdobju 2020–2022. Poslanca italijanske in madžarske narodne skupnosti Felice Žiža in Ferenc Horvath sta z vlado podpisala tudi dogovor o sodelovanju. Janša je ob tem poudaril, da je podpis omenjenih dokumentov toliko bolj pomemben, ker vnaša stabilnost v čas, ki se ga skuša zelo destabilizirati. Janša je sicer k podpisu sporazuma s koalicijo konec maja povabil vse opozicijske stranke, a so vse razen SNS-a sodelovanje z vlado zavrnile.

Tudi Krkovič se je pogodil z državo

Brigadir Anton Krkovič se je z državo pogodil za 60 tisoč evrov odškodnine zaradi neupravičenega zapora v zadevi Patria, je poročal časnik Dnevnik. Krkovič je bil skupaj s predsednikom SDS-a in aktualnim premierjem Janezom Janšo in direktorjem Rotisa Ivanom Črnkovičem leta 2014 pravomočno obsojen v zadevi Patria, ker naj bi sprejeli obljubo podkupnine pri nakupu 135 oklepnikov. Ustavno sodišče je sodbo kasneje razveljavilo, nato je zadeva zastarala, vsi trije pa so potem zoper državo vložili odškodninske tožbe zaradi

neupravičenega zapora. Črnkovič je zahteval 13,5 milijona evrov, Krkovič 600 tisoč evrov, Janša pa 900 tisoč evrov. Tudi Črnkovič se je med tem z državo že pogodil (oktobra 2018) in dobil 63 tisoč evrov odškodnine. Brez odškodnine tako za zdaj ostaja le še Janša, ki je v zaporu preстал 145 dni.

Znižanje financiranja Radia Študent

Na Radiu Študent so ogorčeni nad znižanjem osnovnega financiranja zavoda, ki ga predvideva ustanovitelj Študentska organizacija Slovenije (ŠOU). Uredništvo opozarja, da ŠOU s tem krši pravilnik o financiranju ter ogroža delovanje in obstoj radia. V izjavi za javnost so navedli, da so morali zaradi že sicer nezavidljivega finančnega položaja v zadnjem obdobju omejiti svoje oddajanje, sodelavci in soustvarjalci programa so se odpovedali »simboličnim honorarjem«, med epidemijo covida-19 so tudi uredniki pristali na obsežno znižanje svojih pavšalov, redki zaposleni in tudi na čakanje na delo. Znesek osnovnega financiranja bi po novem predlogu znašal 120.000 evrov, s čimer po mnenju ŠOU ne kršijo pravilnika. Na radiu zahtevajo najmanj 139 tisoč evrov.

Slovinci v zamejstvu (754)

Zakon je povozil čas

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

Sedmega julija leta 1976, je avstrijski zvezni parlament sprejel zakon o narodnih skupnostih, ki je določil pravne ovire za delovanje narodnih manjšin, gledano skozi slovenske oči pa je bil že ob nastanku pomajkljiv. Še posebej pri uporabi slovenščine v javnosti in pri dvojezični topografiji oziroma tablah, kjer je rešitev slabša, kot je zapisana v Avstrijski državni pogodbi, kar je v dveh sodbah ugotovilo tudi avstrijsko ustavno sodišče. Tudi na nekaterih drugih področjih je zakon po 44 letih veljavnosti povozil čas, zato ga je treba napisati na novo ali sedanjega temeljito dopolniti. Nekaj popravkov je zakon doživel, zadnjega leta 2011, ko je bil sklenjen dogovor o postavitvi 164 dvojezičnih

krajevnih tabel, vendar je to premalo.

Predstavniki Narodnega sveta koroških Slovencev, predsednik dr. Valentin Inzko, Nanti Olip, ki je predsednik sosveta za narodne skupnosti pri uradu zveznega kanclerja, in odvetnik Rudi Vouk, so v torek v Celovcu na konferenci za novinarje predstavili razloge za sprejem novega zakona. Na Koroškem sedaj prevladujejo strpnejši

Manuel Jug in Bernard Sadovnik v imenu Zveze slovenskih organizacij in Skupnosti koroških Slovencev poudarjata, da je po 44 letih v Avstriji potrebna modernizacija manjšinskega prava. Vlada naj v pripravo novega zakona vključi vse narodne skupnosti v Avstriji. Obe organizaciji sta proti modelu etnične zbornice in javnopravnega zastopstva, kar predlaga narodni svet.

odnosi med dvema narodoma. Nova zvezna vlada je položaju narodnih skupnosti v svojem programu namenila veliko pozornosti, letošnji obletnici – 100 let po plebiscitu in 65 let po sprejemu Avstrijske državne pogodbe – pa sta prava priložnost za izpolnitev obljub, ki so bile po plebiscitu in po sprejemu državne pogodbe dane Slovencem. Novi zakon bi moral pospeševati razvoj narodnih skupnosti, ne pa jih

Nanti Olip, dr. Valentin Inzko in mag. Rudi Vouk (od leve) na torkovi konferenci za novinarje v Celovcu

omejevati, kot jih sedanj, je povedal Rudi Vouk. Zagotoviti bi moral vzgojo in učenje v slovenščini na vseh šolskih stopnjah, možnost uporabe slovenščine v javnem življenju in v uradih, kjer bi moral biti vsaj eden od zaposlenih več slovenščine, in pogoje za normalno delovanje slovenskih medijev. Na dvojezičnem območju bi moral imeti na razpisih za delo v javni upravi in v izobraževanju ob enakih kvalitetah prednost slovenski

kandidat, kar bi bil tudi dokaz, da je znanje slovenščine splošno koristno. Manjšinske organizacije pa bi morale dobiti javnopravni status. Sedanje krovne organizacije ga nimajo, kar jih v odnosu do države postavlja v neenakopraven položaj. Možnost je enotno zastopstvo. Do nje imajo na Koroškem različne poglede: Narodni svet je za, Zveza slovenskih organizacij in Skupnosti koroških Slovencev pa sta proti takšni obliki.

Po svetu

Krvavi Kongo

Bruselj danes ni le prestolnica Belgije, je tudi glavno mesto EU. To je splošno znano. Sicer pa le malokdo še ve, da je bilo to mesto sedež vladarja, ki velja za najbolj okrutnega od afriških kolonizatorjev – kralja Leopolda II.

MIHA NAGLIČ

Leopold II. Belgijski

Kdo je bil ta krvavi vladar? Leopold II. Belgijski, živel 1835–1909, vladal 1865–1909. Njegovo vladavino je zaznamovala njegova težnja po pridobitvi kolonij. Njegova izjava: »Nočem zamuditi dobre priložnosti za kos te čudovite afriške pogache.« In je res ni. »O kolonialnih osvojitvah je sanjal že njegov oče, sam pa se je tega podjetja lotil sistematično. Zavedal se je, da se Belgija teritorialno ne more širiti v Evropi, zato si je pod krinko raziskovanja in 'širjenja civilizacije' zamislil osvajanje v porečju reke Kongo. Z lastnim denarjem je leta 1876 financiral ustanovitev African International Association, leta 1878 pa Odbora za raziskovanje zgoranjega Konga. Najel je britanskega raziskovalca Henryja Mortona Stanleyja, ki je med letoma 1877 in 1879 deželo raziskal in postavil njene meje. Leta 1885 so na konferenci v Berlinu razglasili Svobodno državo Kongo, Leopoldu II. pa ponudili kraljevsko krono. Belgijski parlament mu je dovolil sprejem krone pod pogojem, da to ne bo pomenilo za Belgijo nobenih finančnih ali vojaških obveznosti. Tako je bil

Leopold II. tako rekoč zasebni lastnik kolonije, ki so jo v njegovem imenu upravljale predvsem zasebne družbe. Dogajale so se hude grozote (prisilno delo, sekanje udov ipd.) in prva poročila o njih so pretresla belgijsko in svetovno javno mnenje. Nastala je tudi cela vrsta literarnih in neliterarnih del, ki so obtožujoče govorila o Leopoldovi kolonialni vladavini, npr. Joseph Conrad: Srce teme, Arthur Conan Doyle: The Crime of the Congo itd. Leta 1908 je Leopold II. prenesel lastništvo kolonije na Belgijo, tako da se je do neodvisnosti leta 1960 imenovala Belgijski Kongo. Vladavina Leopolda II. v Kongu velja za eno najbolj krutih kolonialnih vladavin v zgodovini, čeprav so po tem, ko je kolonija prešla v upravljanje belgijske države, nekateri belgijski zgodovinarji in politiki skušali zmanjšati pomen grozot, ki so se dogajale, in kraljevo vlogo pri tem. V številnih belgijskih mestih, zlasti v Bruslju, še stojijo številne znamenite zgradbe, postavljene med njegovo vladavino, in v mnogih mestih stojijo njegovi spomeniki ...« (Vir: Wikipedija) Leopold sam nikoli ni bil v svojem Kongu! »Orjaška država 76-kratne velikosti njegove matične Belgije je postala Leopoldov zasebni

peskovnik, ki ga je upravljala po diktatorsko, z dušenjem uporov in kakršnega koli nasprotovanja, s prisilnim delom in dodeljevanjem najlepših suženj svojim plačancem. A vse na daljavo – sama na to svojo orjaško kolonialno plantažo nikdar ni niti stopil. Prisilno mobilizacijo Kongovcev so nadzorovale Leopoldove posebne policijske enote, po večini sestavljene iz zahodnih Afričanov, ki so pri tem prosto plenile, posiljevale in požigale celotne vasi. Če posamezna vas ni dosegla zastavljene kvote obranega kavčukovca, so del vaščanov vzeli za talce, dokler niso preostali izpolnili svojih obveznosti, pri tem pa so se nad njimi izživljali, ženske pa posiljevali. Če vaščanom še ni uspelo doseči kvote, so talce v opomin pobili, a ker jim je bilo naročeno, da morajo varčevati s krogami, so kot dokaz rezali ude, zbiranje odsekanih rok in stopal pa je kmalu postala prava srhljiva nacionalna igrica.« (Vir: Kaja Sajovic, MMC RTV SLO)

»Demokratska republika«

Povod za aktualno razkritje kongovskih strahot je letošnja 60-letnica neodvisnosti DR Konga. Ta je po naravi ena najbogatejših, za

njene ljudi pa ena najrevnejših držav na svetu. »Državo, ki je neodvisnost od Belgije pridobila leta 1960, pretresajo hudi nemiri praktično od istega leta, ko je postala samostojna. Njenega prvega demokratično izvoljenega premierja, Patricea Lumumbo, je že čez dobrega pol leta usmrtila vojska pod belgijskim poveljstvom (v nos so jim šle njegove namere, da bi iz države vrgel izkoriščevalske evropske rudarske družbe), v času Zaira, ko so ZDA zaradi njegovega protikomunističnega stališča podpirale vojaško diktaturo Mobutuja Seseja Seka, se je razmahnila korupcija, zadnjih 20 let pa državo pretresajo državljanske vojne. Po indeksu človekovega razvoja (HDI) je DR Kongo šele na 176. mestu od 187 držav.« (Isti vir)

Leopold in Hitler

Belgijski princ Laurent je v maniri svojega prednika izjavil: »Leopold II. nikoli ni šel v Kongo, ne vidim, kako bi lahko zaradi njega ljudje trpeli ... Pogledati morate, kaj je naredil za Belgijo, in boste razumeli.« Benjamin Leruth, profesor na univerzi v Canberri, mu je na Twitterju odvrnil: »Dobro. In mimogrede, Hitler ni obiskal niti enega taborišča smrti.«

Nesrečni oče strmi na odsekane dele rok in nog svoje petletne hčerke, ki so jo kaznovali zato, ker ni nabrala dovolj kavčukovca. Kongo, 15. 5. 1904. / Foto: Wikipedija

Zgodovinska kuriozita: protestno zborovanje v Mariboru po umoru kongovskega predsednika Patricea Lumumbe, 1961 / Foto: Wikipedija

Kongovske žene in otroci v glavnem mestu Kinšasa. Se jim obeta kaj boljše življenje, kot je bilo za njihove prednike v zadnjih dveh stoletjih? / Foto: Wikipedija

Za boljšo šolo (81)

Odpor do šole naj zamenja veselje do učenja

IVKA SODNIK

Ideal slovenske šole prihodnosti naj bi bil poln in harmoničen razvoj čisto vsakega otroka, pravi Janez Svetina v svoji knjigi Slovenska šola za novo tisočletje. Glavne naloge uspešne vzgoje in šole po Svetini so navedene spodaj.

V šoli je treba razvijati in kultivirati telesne sposobnosti in vitalne plati otrok, to je njihovo motivacijo, težnjo, želje, čustvene in nagonke reakcije, ter dosegati ubranost njihovih teženj in čustev. Nadalje je treba razvijati in kultivirati umske plati otrok, ki bi morale poleg vzgoje mišljenja vključevati tudi estetsko in etično vzgojo in splošno čustveno vzgojo oziroma vzgojo k srčni kulturi. Naloga šole sta tudi socialna in psihološka

vzgoja, to je navajanje otrok in mladih na zdrave odnose s soljudmi, na uglajeno in olikano komuniciranje, na spoznavanje in razumevanje drugih, na harmonične medčloveške odnose pa tudi na spoznavanje in razumevanje samega sebe in iskanje pravega notranjega ravnotežja in duševnega zdravja ter zadovoljstva. V šolo sodi tudi duhovna vzgoja – pri tem ni mišljena religiozna vzgoja – pač pa razvijanje in kultiviranje najglobljih in najvišjih stvari v človeku, ki mu pomagajo odkriti resnico o sebi, svojo pravo identiteto, svoj lastni pravi notranji jaz in najti harmonijo v sebi in s svetom.

Temeljni cilj in ideal šole je torej iskanje ubranosti in harmonije človeka s samim

seboj, s soljudmi in z naravo. Šele na tej osnovi se šola lahko loti svoje druge pomembne naloge, to je prenašanja človeškega in narodnega kulturnega izročila in bogatenje mladih z vsem najboljšim, kar je človeštvo doslej razvilo. K temu prenašanju izročila sodi tudi posredovanje znanja, kar ima mlade velikokrat za glavno poslanstvo šole. S tem, da pod znanjem ne razumemo zgolj tehničnih in uporabnih znanj in veščin, pač pa bo otroke prihodnosti v obilici informacij treba naučiti predvsem iskanja poti, kako razreševati probleme in vprašanja, ki jih pred nas vsak dan postavlja življenje.

Znanja se vsak dan menjajo, zato bi morala šola mlade na vseh ravneh

izobraževanja učiti predvsem to, kako reševati probleme in katere veščine in spretnosti je treba pridobiti za stalno pridobivanje znanja. V prihodnost usmerjena šola naj pri otrocih razvija stališča in navade, da bodo stalno težili k pridobivanju in iskanju novega znanja.

S tem ko danes otroke silimo k učenju, v resnici dušimo njihovo veselje do učenja in spoznavanja tisočerihi skrivnosti sveta in človeka, poudarja Janez Svetina. Zelo pomembna naloga prihodnje slovenske šole je torej vzbujati v mladih veselje do učenja in zanimanje za učenje in študij, saj se bodo morale sedanje generacije vseživljenjsko izobraževati. Ta zasok od odpora do učenja k veselju do pridobivanja

novega znanja je nujno potreben, ker predstavlja neko psihološko osnovo za permanentno izobraževanje in samovzgojo, ki bodo ljudje v prihodnosti nujno potrebovali.

Ker so v naši sedanjosti osnovnošolski zakonodajci zapisali skorajda enaki izobraževalni cilji, npr. da mora šola vsem otrokom zagotavljati kakovostno splošno izobrazbo in spodbujati skladen telesni, spoznavni, čustveni, moralni, duhovni in socialni razvoj, se moramo ob uvajanju sprememb resno vprašati, zakaj naši otroci v veliki večini tako neradi hodijo v šolo. Odgovor na to težko vprašanje bomo še naprej iskali v Svetinovi knjigi Slovenska šola za novo tisočletje.

Kultura

Tak je bil denar vaše in naše mladosti

V Stebriščni dvorani Mestne hiše v Kranju je na ogled razstava denarja, ki je v različnih obdobjih zadnjih sto let prehajal skozi roke, žepe, kovčke, sefe ljudi na področju današnje Slovenije. Kateri bankovec je bil vaša prva žepnina, koliko ste jih odšteli za novega juga, jih menjali v evre ...?

IGOR KAVČIČ

Pred dnevi mi je na vprašanje, kako gre, kolega iz mladih let, ki ga že dolgo nisem videl, saj živi na drugem koncu Slovenije, med drugim tudi dejal, da ima še kar fino službo, ampak je plača bolj tako-tako. »Zasluzim dobrega 'jurja', pa še to skupaj z malico in vožnjo.« Koliko je »jurja« evrov, bi vprašal nekdo, ki ni od tu, in bi se mu ob njegovi nevednosti muzali ostali – češ koliko le – natančno tisoč evrov. Od kod torej izraz »jur« za tisoč enot nekega denarja? Lahko bi rekli, da se prav z odgovorom na to vprašanje začne tokratna razstava z naslovom Denar vaše in naše mladosti, ki so jo v duhu tradicije vsakoletnega gostovanja pripravili člani Numizmatičnega društva Slovenije v sodelovanju z Gorenjskim muzejem.

Na ogled je namreč denar, ki je bil v uporabi na naših tleh v zadnjih burnih stotih letih. Sto let je dolga doba za človeka in za njegov spomin, a niti ne tako dolga za zgodovino. Le redki so še stoletniki, ki so preživeli vsaj pet držav: od Kraljevine SHS, Kraljevine Jugoslavije, okupacijskih držav med drugo svetovno vojno, socialistične Jugoslavije do samostojne Slovenije, ki je vključena v Evropsko unijo. Če vemo, da je denar star več kot 2500 let, je sto let v preteklost, kot bi bilo včeraj.

Tokratna razstava je v tem smislu nekoliko nostalgичna, saj si lahko ogledamo in v spomin priključimo denar, ki je krožil med nami, skozi naše roke in po naših žepih od starojugoslovanskih dinarjev, okupacijskega denarja v času vojne, povojnih bankovcev in kovancev, slovenskih tolarjev do evrov, ki so naša valuta danes. Glavno merilo pri tem so naša leta.

Od kod sta »jur« in »kovač«

Vrnimo se torej na začetek razstave, k »jurju«. Po prvi svetovni vojni, ko se je oblikovala Kraljevina SHS, so v promet prišli bankovci za deset, sto in tisoč dinarjev in tisočaka se je zaradi podobe sv. Jurija na njem – prav takega, kot je v šenčurskem krožiču na cesti iz Kranja na Brnik – prijel vzdevek »jur«. Iz tega časa pa izhaja še eno, danes mogoče nekoliko manj uporabljano poimenovanje »kovač«. Ko sem se v prvih osnovnošolskih letih med počitnicami iz Šorlijevega naselja vsakodnevno na avtobusni relaciji Rupa–Breg–Rupa vozil k starim staršem na Orehek, sem vedno dobil v žep kovanec za petdeset par, kar je bila manjša enota od dinarja, in mama mi je vedno rekla: »Tu imaš pet kovačev za avtobus.« Tudi ta izraz prihaja iz dvajsetih let prejšnjega stoletja, saj je bil takrat na bankovcu za deset dinarjev upodobljen kovač.

Vitrinam in mnogim zanimivim bankovcem sledijo tiste iz tridesetih let prejšnjega stoletja, na kovancih in bankovcih pa so v ospredje prihajale podobe kronanih glav takratne kraljevine. Posebej zanimiv je numizmatični prispevek iz štiridesetih let dvajsetega stoletja in časa druge svetovne vojne. Takrat se je pojavil tako imenovani okupacijski denar, vsak izmed okupatorjev – Nemci, Madžari, Italijani, na Hrvaškem pa tudi NDH – je uveljavil svoj denar, za katerega so se menjali dinarji. Posebnost slovenske numizmatike je nedvomno tako imenovani partizanski denar, ki ga predstavljajo partizanske obveznice, priznanice, blagajniški zapisi in drugi plačilni dokumenti. Na ogled je kar nekaj zanimivih primerkov – recimo leta 1943 so bile izdane partizanske obveznice v tako imenovanih reichsmarkah, in sicer s pet-, kasneje pa triodstotno obrestno mero. Obveznice so med vojno uporabljali tudi kot plačilno sredstvo. Likovno podobo za obveznico z deset tisoč lir je recimo prispeval Božidar Jakac. Take obveznice, odvisno za kako razširjeno serijo gre, danes na numizmatičnem trgu dosegajo cene tudi po več tisoč evrov.

Od dinarja do evra

Najobsežnejši del razstave je seveda namenjen obdobju

dinarja po drugi svetovni vojni, bonov, ki smo jih uporabljali takoj po slovenski osamosvojitvi, tolarjev in vse do evrov, ki jih kot plačilno sredstvo uporabljamo danes. Ob primerkih posameznih bankovcev in kovancev izvemo tudi številne zanimivosti o tem, kje so jih tiskali, koliko časa so bili v uporabi, kako je bilo v zatonu nekdanje države z dodajanjem ničel kot posledico hiperinflacije.

Menda so se na numizmatičnem trgu v osemdesetih letih pojavili neizdani bankovci z letnicami 1949, 1950 in 1951, tako imenovana inforburo serija s 16 bankovci, ki naj bi jo Narodna banka Jugoslavije pripravila zaradi strahu pred sovjetsko invazijo. Bankovci sicer nikoli niso prišli v obtok in naj bi bili po večini uničeni. Edini bankovec, ki je v spremenjeni barvi ugledal luč sveta, je bil stodinarski z motivom lokomotive, ki je bil izdan z letnico 1. maj 1953.

Večina generacije srednjih let in starejših poznate bankovec za deset dinarjev (prva izdaja »starih dinarjev« je bila nominirana na tisoč), na katerem je bil lik junaka dela Alije Sirotonovića. Leta 1949 je z ekipo osmih rudarjev v osmih urah izkopal kar 152 ton premoga in s tem premagal svetjskega junaka Alekseja Stahanova. Zanimivo je, da so novo Sirotonovićevo podobo v osemdesetih letih umestili

Med najvrednejšimi na numizmatičnem trgu so nekatere redke partizanske obveznice.

Po prvi svetovni vojni smo v naših krajih dobili prvega »jurja«.

Ime se ga je držalo tudi v kasnejši socialistični Jugoslaviji, čeprav je bila na njem podoba junaka dela – rudarja Alije Sirotonovića.

Se še spomnite poosamosvojitvenih bonov?

Poskrbeli so, da si denar zadnjih sto let na slovenskem ozemlju lahko ogledamo na razstavi: (z leve) Urban Mate, Janez Andrej, Vitomir Čop, Magda Zore, Zmagor Tančič, Jelena Justin in Jože Lilek. / Foto: Tina Dokl

na bankovec za dvajset tisoč dinarjev.

Razstava nas vodi skozi posamezna desetletja vse do slovenske osamosvojitve, bonov in kasneje tolarjev (v veljavo stopijo leta 1992), ki so jih leta 2007, ko smo vstopili v evropski monetarni sistem, zamenjali evri.

Mnogi radi povedo, kako lep denar so bili tolarji, tako bankovci kot kovanci, katerih podobo so oblikovali Miljenko Licul, Zvone Kosovelj in slikar Rudi Španzel, kovanci pa so imeli motive živali po modelih kiparja Janeza Boljke. Prav to nam med vrsticami sporoča

razstava. Denar ni samo plačilno sredstvo, ampak je tudi del narodne in splošne človeške kulture. Vsi se ga spominjamo v obliki fizičnih bankovcev in kovancev, s katerimi smo plačevali. Razstavljavci, odlični slovenski numizmatiki, ob zgodovinski vrednosti denarja želijo opozoriti tudi na njegovo estetsko vrednost. V upanju, da »elektronski denar« vendarle ne bo do konca izgnal denarja v fizični obliki. Svet bi bil brez njega bistveno bolj siv, ugotavlja Urban Mate, predsednik Numizmatičnega društva Slovenije.

Zgodbe

Če bi obrnil čas, bi se vrnil prej

Vladimir Ahlin - Premetovc je v knjigi Vrnitev opisal dvestoletno zgodovino rojstne hiše in spomine na svojo življenjsko in poklicno pot, razpeto med Poljansko dolino in Švico. Ko se je pred tridesetimi leti vrnil v domovino, je bil z gostiščem na višjem nivoju v obnovljeni domači hiši prezgodnja lastovka.

IGOR KAVČIČ

Vrnitev je beseda, ki ima v slovenskem jeziku v različnih kontekstih različen pomen. Če gre recimo za vrnitev domov, so čustva tiste, ki se vrača, še toliko močnejša. »Zgodilo se je tudi, da sem zvečer poslušal Radio Ljubljana in slišal dobro znano melodijo, pa sem sedel v avto, vozil vso noč in po osmih urah prispel v mojo dolino, v njen objem. Potreboval sem le tistih nekaj minut, ko sem bil spet doma v krajih, kjer sem odraščal, da sem bil ob svojih starših,«

je v uvod k predstavitvi knjige z naslovom Vrnitev, ki jo je napisal ob dvestoletnici obstoja hiše Premetovc, povedal Vladimir Ahlin. Mislil je na skladbo z naslovom Poljanska dolina, s katero je življ doline nekoč razveseljeval Ansambel Oglarji, na tokratnem večeru pa je pred polnim avditorijem v Gostišču Premetovc v kraju Log nad Škofjo Loko to znano melodijo zaigral profesor harmonike na Glasbeni šoli Škofja Loka Jernej Hostnik.

Čustven začetek večera ni bil naključen. Vladimir Ahlin se je po skoraj tridesetih

letih zdomstva – življenja in dela – v Švici konec devetdesetih let prejšnjega stoletja pri svojih petdesetih za vedno vrnil domov. Zato je imel več razlogov, kot med drugim piše v knjigi, v kateri obravnava tako zgodovino hiše Premetovc kot svojo življenjsko pot ter dogodivščine na delovnem mestu v hotelih v Švici, kjer je preživel svoj poklicni vek.

»Poznamo Ladovo značilno visokoraslo pojavo, njegovo okretno gibanje, v družbi govorno obvladovane skupine in omizja, tudi

»Bilo je leto 1968, ko sem 6. junija sedel na vlak in se odpeljal v neznano. Takrat sem se vprašal: 'Lado, si se prav odločil?' In si rekel: 'Saj bo samo za pol leta.'«

več tujih jezikov, ter v pogovoru sposobnost hitrega odziva s smiselnimi refleksi,« je gostitelj slog označil prijatelj Anton Bogataj, vesel njegovega povabila, da skupaj predstavita knjigo. Da se pisanja lotiš, ko ugotoviš, da se življenjska krivulja obrača proti zadnji tretjini, takrat je namreč čas za inventuro. S knjigo je avtor ohranil spomin na zgodovino svoje hiše

in s tem izkazal tudi pripadnost in zahvalo preteklim rodovom družine.

V Švico z napotkom »štirih P«

Prvi del knjige pisec namenja zgodovini hiše, kjer na lesenem tramu vtisnjena letnica 1820 govori o njenem nastanku. Opisuje, kako je ta prišla v last njegovega pradeda Antona Ahlina, rojenega v Trstu, ki je bil priden in delaven, a tudi »namazan z vsemi žavbami«, zato se ga je prijelo ime

Premetenc (od tod najbrž ime domačije Premetovc), kasneje deda Petra, ki je šel v Ameriko, a se je vrnil, pa očeta Rudolfa ... In vseskozi obcestno gostišče ob poti iz Gorenjske na Primorsko. V kamri te hiše se je leta 1946 kot drugi od treh otrok rodil tudi Vladimir.

Njegova soproga Vera, članica KUD Ivan Tavčar Poljane, je v nadaljevanju večera prebrala zgodbo Rudolf in Anka, o moževih starših, ki sta se poročila v času druge svetovne vojne. Vlado pove, da je šel od doma pri 15 letih in da v osnovni šoli ni bil noben biser. Ker se ni maral učiti, po osemletki v Poljanih gimnazija ni prišla v poštev. Želel je na kmetijsko šolo, a je bila ta daleč v Mariboru. Začutil pa je željo očeta, ki si je v mladosti želel biti natak. »Če boš natak, boš gospod, je vedno pravil, in ker mu pri starejšem bratu ni uspelo, je poslal mene na delo v Bohinj v hotel Pod Voglom. Tam se ni dobro končalo, saj sem se po 23 dneh vrnil domov, kjer sem že naslednji dan dobil v roke koso in grablje, češ boš pa doma delal. Peljali so me k psihologinji v Loko, ki je lahko le ugotovila, da sem vendarle rojen za gostinstvo,« pove Vladimir, oče pa mu je kaj kmalu uredil službo v Hotelu Slon v Ljubljani, kjer so ga dali na recepcijo. Delo mu je ugajalo, rad je bil v stiku z ljudmi, po odsluženju vojaščini pa je želel v tujino.

»Bilo je leto 1968, ko sem 6. junija sedel na vlak in se odpeljal v neznano. Takrat sem se vprašal: 'Lado si se prav odločil?' In si rekel:

V knjigi Vrnitev je Vladimir Ahlin - Premetovc opisal zgodovino rojstne hiše in spomine na svojo življenjsko pot. / Foto: Tina Dokl

'Saj bo samo za pol leta.'« A je ostal skoraj trideset let. Leto in pol je delal v hotelu Montreux palace v mondenem mestu Montreux, kasneje pa se je zaposlil v hotelu Lausanne Palace prav tako ob Ženevskem jezeru, kjer je delal vse do vrnitve v domovino.

Kako se je naučil jezika in vseh potrebnih manir za delo na recepciji tako uglednega hotela, kjer je za najdražjo suito za eno noč treba odšteti tudi skoraj tri tisoč evrov? »Naročilo moje mame in nasploh popotnica, ki sem jo dobil doma, ko sem odhajal v Švico, je bila tisti znani PPPP, naj bom pošten, priden, poslušen in potrpežljiv. Jezika sem se učil sproti, francoščine pa tudi pri neki stari učiteljici. Hotelskih manir pa se naučiš, če imaš posluh za to in pravičen pristop do ljudi. To ti zleze pod kožo,« pripoveduje Vladimir Ahlin in si v spomin priključuje zgodbo o neki gospe visokega stanu, za katere je bila navada poljubljanje roke, kar pa njemu ni bilo ravno blizu. V iskričnem tonu pripoveduje o baronici iz Italije, lastnici tovarne Olivetti, stari kakih sedemdeset let. »Ko je šla proti meni, sem odprl roke s prijaznim glasom: 'O, gospa kontesa, kakšen užitek vas je spet videti!' Ona pa mi je že molila roko pod nos.«

Take in drugačne zgodbe je pisec umestil v obsežno poglavje, v katerem obuja spomine na Švico, tako dogodke v osebnem življenju, na primer poroko in rojstvo hčere, kot različne pripetljaje v službi, naj gre za značne osebnosti ali pa precej

ekscentrične goste. Skrivnosti posameznih hotelskih sob, ki jih je označil po njihovih številkah, so zares živahno branje za radovedne. »Zgodbe zanimivih gostov hotela so tako iskrive kot humorne, nekatere tudi tragične,« pripoveduje Vladimir. Doda, da bi se še enkrat odločil za službovanje v hotelu, čeprav gre za zelo zahtevno delo, ki mu je včasih vzelo tudi že načrtovane počitnice. »Tudi sicer sem na dopustu običajno vedno pristal doma na Logu. Kar spominim se očeta, ki je, ko sem prišel domov, še isti dan dejal: 'Pejd, va šla pokost'!«

Vrnitev v domačo hišo

V knjigi se Vladimir spominja tudi potovanja z letalom v Slovenijo ob njeni osamosvojitvi in vzhičenosti, ki ga je pri tem spremljala, zapisi v zadnjem delu knjige pa so povezani predvsem z njegovo stalno vrnitvijo domov. Kaj je bil glavni motiv za njegovo vrnitev? »Več jih je bilo, a najpomembnejši, da sem se preprosto odločil, da je bilo dovolj tujine in grem domov. Lastnik hotela me sicer ni pustil kar tako, naj v dveh letih izučim svojega naslednika, potem pa lahko grem,« pove in doda, da je bil njegov cilj med drugim tudi nakup visokega dvorca in njegova obnova. Interes je bil še toliko večji, ker očetu zaradi vnaprej domene dražbe leta 1963 to ni uspelo. Tokrat so ponudili nam, a Vladimir nanj ni pristal. »Pa naredimo Premetovca,« sem si rekel, poiskal pravega arhitekta Matjaža Krajnika, ga povabil v hotel

v Švico, da mu pokažem nekatere detajle, ki sem jih želel tudi v domači hiši, in lotili smo se dela. Prenovljeno gostišče sva odprla skupaj s takratno partnerico Andreo Peters, po rodu Nemko,« je prisotnim pripovedoval Vladimir Ahlin, ki se ga je odtlej kot gospodarja hiše prav tako prijelo ime Premetovc.

Gostišče konec devetdesetih let in na začetku novega tisočletja žal ni zaživevalo. »Mogoče je bilo vse skupaj malo prezgodaj. Ko zdaj pogledam nazaj ... Ljudje so bili v novem družbenem sistemu pripravljene zamenjati avtomobile, medtem ko je bilo v gostilni pomembno le, da je bila na meniju klobasa. Danes restavracije, kakršno sem sam načrtoval, kar dobro uspevajo.«

»Bi še enkrat ponovil enako pot?« se je glasilo Bogatajevo vprašanje ob zaključku večera, Premetovc, ki je prejšnji petek praznoval tudi osebni praznik, pa je odgovoril: »Zagotovo bi storil enako, a bi se najbrž nekoliko prej vrnil domov. Ampak za nazaj ni mogoče nič spremeniti.« Pove, da bi imel tudi številnejšo družino (ima hčer Laetitia Fanny in vnuka Mathiasa), je pa vesel, da še vedno živi v domači hiši. Ta je sicer naprodaj in bržkone bo do prodaje tudi prišlo, a kot pravi, bo čisto blizu sezidal novo hišo.

Čeprav gostišče Premetovc že precej let ne obratuje, je bilo pred tednom dni v hiši spet svečano in prijetno, le da se za točilnim pultom tokrat ni naročala izbrana hrana in pijača po meniju, ampak knjiga Vrnitev Vladimirja Ahlina - Premetovca.

Z ženo Vero v domači hiši ob stari krušni peči

Ob sogovorniku Antonu Bogataju: »Zgodbe iz hotelskih sob povedo marsikaj zanimivega o nekaterih naših gostih.«

Zanimivosti

Elitna kolesarska ekipa v Sloveniji

Kolesarska ekipa Bahrain McLaren ima od novembra prostor za raziskave in razvoj, kot mu rečejo, v bližini Mengša. Kot edina kolesarska ekipa v elitni družini svetovne serije je na ta način prisotna v Sloveniji, od koder prihaja pet kolesarjev in več kot deset članov spremljevalnega osebja.

MAJA BERTONCELJ

Cestni kolesarji Grega Bole, Matej Mohorič in Luka Pibernik so trije Gorenjci, ki nastopajo v dresu ekipe Bahrain McLaren. Poleg njih sta v njej še dva Slovence, in sicer Domen Novak in Jan Tratnik. Slovensko je obarvano tudi vodstvo.

Med vodilnimi je Milan Eržen, desna roka lastni-

jih ima ekipa, drugi je bil na začetku tedna v Italiji, parkiran pred vhomom v prostore.

Skoraj do konca meseca na pripravah v Andori

Obiskali smo jih v ponedeljek, ko so se pripravljali na torkov odhod v Andoro, kjer bo del kolesarjev ekipe do konca julija na višinskih pripravah. Tišma, Turk in

so obroči ... Žensko oko opazi urejenost prostora, v katerem sta tudi dva tovornjaka – in trije pridni serviserji. »Pripravljamo kolesa, ki jih bomo jutri peljali kolesarjem v Andoro na višinske priprave, kar pomeni 28 cestnih koles in 13 za kronometer, skupaj za 15 kolesarjev. Peljali bomo še okrog sedemdeset parov obročev ... Tja gremo s tovornjakom in kombijem,« je pojasnil Kranjčan Filip Tišma, v kolesarskem svetu izjemno cenjen mehanik. Imajo veliko dela. Za 29 kolesarjev je skupaj okrog 250 koles. Vsak kolesar ima po dva ali več pri sebi, največ Mark Cavendish. »Pogosto menja lokacije treningov,« je glavni razlog navedel Tišma, medtem ko je sprejel klic Mateja Mohoriča, ki se je prav tako pripravjal za

prostorih pri Mengšu, občasno se jim pridružijo še preostali mehaniki, maserji ... V ponedeljek je bil tam še en Gorenjec: Aleš Galof, prav tako nekdanji kolesar. Letos se je priključil kot pomoč v logistiki. Zanimivo, da sta bila s Turkom včasih konkurenta na kolesarskih dirkah. Obujala sta spomine, kako drugače je bilo. »Dobil si kolo in gremo. To je bilo to,« pravi Turk. Imeli smo tudi priložnost pogledati v notranost obeh tovornjakov in avtobusa. Nima petdeset in več sedežev, le toliko, kolikor je kolesarjev na dirki. So udobni, v zadnjem delu sta mini kuhinja in kabina za prhanje. V tovornjak naložijo kolesa in opremo, v enem je tudi kuhinja in mini pralnica. Na dirkah so veliko zanimanja in občudovanja de-

Ekipa Bahrain McLaren šteje 86 članov, od tega je 29 kolesarjev. In tudi zato, ker je v njej kar velik delež slovenskega osebja, so lani novembra R&B, kot rečejo, oziroma prostor za raziskave in razvoj iz Italije preselili v Slovenijo, v bližino Mengša.

ka ekipe šejka Nasserja bin Hamada Al Khalifa, eden od športnih direktorjev je Gorazd Štangelj, oba Dolenjca. Tudi drugje imajo Slovenci pomembno vlogo, predvsem v servisu, za katerega skrbijo tudi gorenjskodolenjska naveza Filip Tišma in Igor Turk, oba sta bila prej v tej vlogi pri ekipi Sky, ter Žiga Novak, ki je bil še v lanski sezoni pri Adrii Mobil. Vsi trije so nekdanji kolesarji. Iz ekipe Sky je prišel tudi Žirovec Nik Burjek, tudi nekdanji kolesar, ki je maser. »Ekipa Bahrain McLaren šteje 86 članov, od tega je 29 kolesarjev,« pojasni Tišma. In ker je v ekipi kar velik delež slovenskega osebja, so lani novembra R&B, kot rečejo, oziroma prostor za raziskave in razvoj iz Italije preselili v Slovenijo, v bližino Mengša. Na to opozarjajo klubska vozila in avtobus, eden izmed dveh, ki

Novak so servisirali kolesa. Letos so v drugačnih barvah, spremenjeni so tudi dresi. Kolesarsko ekipo Bahrain McLaren namreč pod tem imenom poznamo v letošnji sezoni, pred tem je bila Bahrain Merida. V lastništvo je vstopilo podjetje, ki je najbolj znano ljubiteljem formule ena in prestižnih avtomobilov. V svet tekmovalnega kolesarstva svetovnega nivoja so vstopili prek sponzorstva kolesarke ekipe. Novi imeni pri moštvu Bahrain McLaren sta Britanec Mark Cavendish in Španec Mikel Landa. Uradni dobavitelj koles in opreme je ostalo podjetje Merida bikes.

Že sam vstop v prostor poskrbi za začudenje: ogromno koles, kot smo izvedeli, jih je okrog 150. Na tleh so napisana imena kolesarjev, nad njimi pa za vsakega cestno kolo in kolo za kronometer. Veliko je druge opreme, kot

Za ekipo Bahrain McLaren tekmuje pet Slovencev: Grega Bole, Matej Mohorič, Luka Pibernik, Domen Novak in Jan Tratnik.

odhod na priprave v Andoro. Tišma v tem delu uživa: »Je pestro, doživite, še posebno za nekoga, ki se takšni ekipi priključi na novo. Začel sem kot mehanik in to še vedno zelo rad delam. Naše delo je zelo specifično, zanimivo, lahko bi rekel, da pogosto tudi izziv. Veliko ur preživimo takole že pred tekmovanji in v času priprav. Na dirkah je na primer na klasikah večji poudarek na gumah, na etapnih dirkah pa, da se vsak dan pregleda in pripravi čim več koles.« Omenjena trojica mehanikov je najpogosteje v

ležna tudi spremljevalna vozila, ne le kolesarji. »Že junija na dirkah v Sloveniji je bilo tako,« je povedal Galof.

Od doma 250 dni v letu

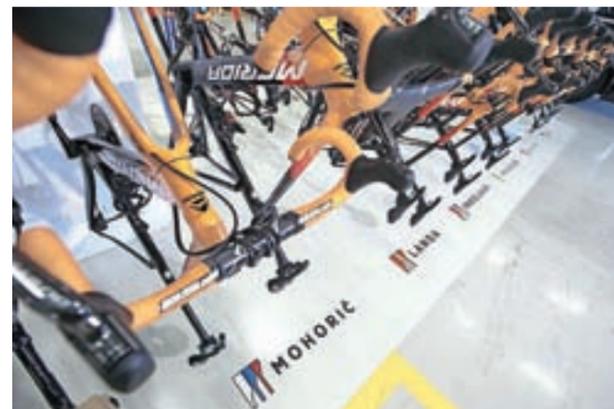
V Andoro sta se v torek odpeljala Tišma in Novak. »Po pripravah bo šel Žiga domov, jaz pa grem naprej na dirko v Španijo. Letos je zaradi covid-19 tudi za nas zelo specifično leto. Neobičajno je, da smo toliko doma, kot smo bili. V povprečju smo na leto od doma okrog 250 dni,« je zaključil Tišma.

Aleš Galof za volanom avtobusa / Foto: Gorazd Kavčič

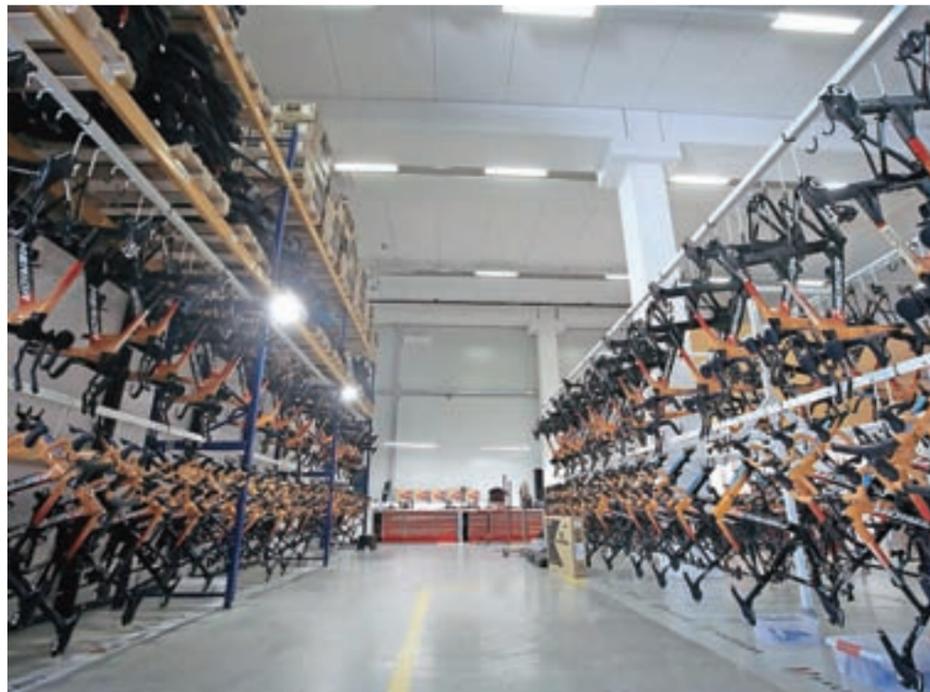
V tovornjaku je tudi mini pralnica. / Foto: Gorazd Kavčič

Za vsakega kolesarja je označeno mesto, kamor obesijo cestno kolo in kolo za kronometer. / Foto: Gorazd Kavčič

Za zadnji servis in nastavitve koles pred odhodom v Andoro so poskrbeli mehaniki Filip Tišma (v ospredju), Igor Turk (v ozadju) in Žiga Novak (levo). / Foto: Gorazd Kavčič

Ob vstopu nas je pričakal pogled na okrog 150 koles, ki jih imajo za 29 kolesarjev v ekipi shranjena v Sloveniji, skupno število koles pa je okrog 250. / Foto: Gorazd Kavčič

Na robu

Ta, ki nas je učila, 1. del

Srečanje z medvedom

MILENA MIKLAVČIČ

usode

Pred učiteljki imam še zmeraj, in to kljub temu da so minila desetletja, kar sem drgnila šolske klopi, precej »rešpekta«. Tako je bilo tudi med obiskom pri Lidiji, ki je poučevanju podarila vse svoje življenje. Učenci so jo spoznavali po eni strani, meni je odkrila še svojo drugo.

Zakaj se je odločila za ta korak, mi je zaupala že v prvem trenutku.

»Lansko leto sva s prijateljico sklenili, da bova prehodili slovensko Jakobovo pot. Začeli sva v Sodražici, kjer je doma. Malo me je skrbelo, saj sem vedela, da so tam okoli medvedje. A se je prijateljica le zasmejala, češ ne bodi takšna reva!

Hodili sva že dve uri, ko kar naenkrat zaslišiva lomljenje vejic. Skoraj bi me kap, tudi prijateljica je pobledele. Potem ga zagledava. Kakšnih trideset metrov stran je nepremično buljil v naju. Četudi sem bila že vse življenje ateistka, nikoli nisem verjela v Boga, a tisti trenutek sem začela moliti Oče naš. Sploh nisem vedela, da ga znam! Od strahu sem se tudi polulala. Potem pa, kot bi me Bog uslišal, se je zverina obrnila in ponovno izginila v goščavi. Ko sva prišli k sebi, je prijateljica poklicala moža, da je prišel po naju. Naslednji dan sva spremenili načrt. Odpravili sva se v Tamar, kraje izven 'civilizacije' pa sva prepustili pogumnejšim!

V tednih, ki so sledili, je začela razmišljati o svojem življenju, o sreči, ki jo je že imela, o udarcih, ki so jo kdaj spravili na kolena na povsem drug način. Bolj odkrito, brez slepomišljenja se je soočala z lastnim jazom. Prvič si je priznala, da pod masko, ki jo je kazala učencem, lastni družini, prijateljem, sovaščanom, tiči še neko drugo, vzporedno bistvo, ki je ves ta čas spalo in mirovalo. Ni točno vedela, ali zato, ker se ga je sramovala, ali pa zato, ker zase, za svoje »ogledalo« ni

imela nikoli pravega časa, kaj šele nagiba.

Lidija je zmeraj želela biti učencem za vzor. Vedela je, da ga mnogi nimajo niti doma niti na dvorišču, kjer so se igrali. Otroci so prevečkrat potegnili kratko: odrasli so bili v šestdesetih letih, ko je nastopila službo, podobni egoisti kot takrat, ko je šla v pokoj. Svoj ego so »hranili« tudi na hrbtih potomcev! To je bilo zanjo neodpušljivo!

»Na začetku so bili kolektivi po šolah še mešani. Učitelj je bilo približno toliko kot učiteljic. Če upoštevam še dva hišnika in kurjača, je bilo moških celo več kot žensk. Ne vem, kako je bilo drugje, a na naši šoli smo imeli zelo vzorno urejen bife. Alkohol je bilo precej, ljubezen do piva še ni prevladovala, pri mnogih so bile najbolj zaželeni žgane pijače. Zlasti v zimskem času se jih je popilo veliko. Z izgovorom, da je treba poskrbeti za bacile in posledično za prehlad. Ne zamerite mi, če se še po toliko letih spotikam ob tiste, ki se alkoholu niso mogli upreti! Kdo ve, mor da to počnem zato, ker je bil alkohol v zbornicah zmeraj tabu tema ...

Alkohol sem iz dna srca sovražila. S posledicami prekomernega pitja sta bila

zaznamovano moje otroštvo in tudi mladost. Ni pil oče, njega nikoli nisem videla pijanega, po žganju je segala mama. Občasno tudi njena sestra, ki je živela z nami in me vzgajala, kadar je bila pri sebi. Očetu sta bili na voljo obe. Vsaj tako sta mi povedali, ko sem odrasla. Teta je bila trgovka, mama računovodkinja. Kako sta opravljali zahtevni službi, ne vem. Vem pa, da ko je prva šla spat s steklenico, je druga zlezla k očetu v posteljo. Takšen način zakonskega življenja se mi je vse do drugega ali tretjega letnika učiteljskega zdel čisto normalen.

Potem pa se je zgodil 'potres'! Pri uri zemljepisa nam je učitelj predaval o nekaterih primitivnih plemenih, kjer imajo premožnejši moški v šotoru tudi po več žensk hkrati, revnejši pa si v te namene kupijo sestre, za katere se že vnaprej ve, da ne bodo mogle dobiti primernega ženina. Takrat so se v meni prižgali vsi alarmi. Je tudi moj ljubljeni ata primitiven divjak? Ali je to, kar počne z mamo in teto, kaznivo dejanje? Bi se svojih bližnjih morala sramovati? Nikogar nisem imela, ki bi ga lahko vprašala za nasvet. Tako sama sem se počutila! Spominjam se le, da me

je postalo po tisti uri zemljepisa zelo sram. Kaj, če bo kdo izvedel? Kakšna sramota bo padla name? Na "srečo" je teta še isto leto umrla, ata pa je zaradi mamine nezmožnosti, da bi mu bila prava žena, začel skakati čez plot drugje.

V zbornici se ni samo veliko pilo, dogajale so se tudi ljubezenske afere, ki praviloma niso trajale dolgo. Ko je prišlo na vrsto maščevanje, ni bilo lahko niti nam, ki smo bili priča vzponu in padcu 'ljubezni'. Kasneje, ko so razredni učitelji dobili svoje kabinete – skrite kotičke za marsikaj, so imeli na voljo več priložnosti tudi za stvari, o katerih se ni govorilo na glas.

Zaradi pomanjkanja izkušenj, malo tudi zaradi naivnosti in neznanja, sem se intimnih srečanj z moškimi bala. V podzavesti so mi še zmeraj tičali kriki, ki so prihajali iz spalnice staršev. Ne koč so me osmi razredi vzeli s seboj na zaključni izlet na slovensko obalo, kjer smo tudi prespali. Sobico, v kateri je bilo ponoči vroče kot v kotlu, sem si delila s kolegico, ki je učila matematiko. Po večerji me je lepo prosila, naj se v sobo ne vrnem vsaj do polnoči. Dejala mi je, da gre za življenje ali smrt. Vzela sem odejo in jo odnesla na plažo. Četudi sem vztrajala do tretje ure zjutraj, skrivnostni obiskovalec še ni odšel. Ko sem ga, popikana od komarjev, končno zagledala na vratih, sem osupnila. Prav zanj bi dala roko

v ogenj, da se s kolegicami ne bi nikoli zapletel. Zelo sem bila razočarana! Vrnila sem se na obalo, zagnusilo se mi je, da bi legla v posteljo, v kateri je malo prej ležal tudi on!

Lidija se zaveda, da jo večina ljudi pozna kot dobrobrčno, a zelo strogo učiteljico, ki je na generacijah, ki jih je učila, pustila nepozabno sled. Sicer močno dvomi, da so se ob vseh pohvalah poglobljali tudi v njeno dušo, a nič hudega. Komu je mar za tisto, kar se skriva pod masko? Bližnjim je zadoščalo, da so se lahko nanjo zanesli. Pa da je bila zmeraj pri roki, ko so jo potrebovali.

»Zakaj bi razlagala, v kakšnih odnosih je bil oče z mojo mamo in njeno sestro? Če bi to storila, bi ne vrgla blata nanje, ampak nase! Ljudje so kruti: hitro bi začeli sklepati, da jabolko ne pade daleč od drevesa. Kar pomnim, sem tudi ateistka. Ne verjamem v Boga, ne v "našega", ne v kakšnega drugega. O tem, kakšni so moji pogledi na svet, nisem nikoli govorila. Je pa res, da sem naredila vse, da sem se držala tako imenovanih desetih zapovedi. Trudila sem se, da sem bila pravična, sočutna, da sem delala prav. Učitelj je bil včasih – verjetno je še danes – nenehno v dilemi: naj slepo sledi zakonu in navodilom ali naj bo pri izpolnjevanju teh bolj človeški ...«

(Nadaljevanje prihodnjič)

Na Gorenjskem v deželi Kranjski

Peter Hitzinger in prvi zemljevid v slovenščini

PETER COLNAR

V Trzinu se je 29. junija 1812 rodil pisatelj, zgodovinar, duhovnik Peter Hitzinger. Po rodu je bil Nemeč, ki pa se je izrekel za slovenščino. Za to ga je v gimnaziji navdušil profesor Matija Čop, v zadnjem liceju pa ga je učil slovenščino Fran Metelko. Z Davorinom Trstenjakom je zagovarjal teorijo o avtohtonosti Slovencev. Leta 1850 je po naročilu Slovenskega društva sestavil prvi zemljevid v slovenščini z naslovom *Obraz cele zemlje v dveh polkroglih*.

Njegov oče Mihael je bil nogavičar, pisal se je Izinger, mati pa Uršula Popričan. Imela sta sedem otrok, dva sinova in pet hčera, izmed katerih sta dve postali redovnici benediktinki v Trstu. V ljudsko šolo je hodil v Trzinu in Novem mestu, kjer je končal tri gimnazijske razrede, preostale tri z licejem in bogoslovjem pa v Ljubljani. Uporabljal je

tudi poslovenjeni priimek Znojemski in psevdonim Podlipski. Kot kaplan je služil v Kamni Gorici, Mokronogu in Dobu, kot lokalni kurat v Podlipi, nato pa kot župnik in dekan v Postojni.

Čeprav je bil Nemeč, je bil zelo plodovit slovenski in nemški pisatelj. Kot zgodovinar je pisal najrajši o slovenski, posebno kranjski cerkveni zgodovini, večinoma v Zgodnji danici. Poleg tega je pisal arheološke, zemljepisne, krajepisne in etimološke članke in razprave, uporabljajoč tudi arhivske vire. Po njegovem vplivu in navodilu so leta 1853 izboljšali slovenski katekizem. Glede prazgodovine Slovencev je opozarjal, tako kot Trstenjak, na slovensko avtohtonost. Zbiral je ljudske pesmi in jih veliko objavil.

Ko so se Slovenci po marčni revoluciji leta 1848 narodnostno prebudili, so nekateri začeli iskati skupen

slovanski jezik, v katerem naj bi pisali predvsem znanstvena dela. V razpravljani je posegel tudi Hitzinger in predlagal za skupni jezik staro cerkveno slovenščino. O razmerju med Slovenci in Iliri je izrazil mnenje, da mora biti zedinjena Slovenija pred združeno Ilirijo. Ko bo Slovenija združena, »potem bo slovenski narod skupaj zamogel svet in sklep storiti, kako in v koliko se z Iliri združiti ... V kolikor koli tesno zvezo naj Slovenci z Iliri stopimo, vendar taka ne more biti, da bi mi med njimi popolnoma zibnili ali se vtopili.«

Izrekel se je proti popolni politični in upravni združitvi z Iliri, vendar je dopuščal možnost ilirščine kot učenega, znanstvenega jezika. Tudi na velikem zboru ljubljanskega Slovenskega društva 22. novembra 1848 je predlagal, da »bi se sicer lastniga slovenskega narečja

Zanimivi Gorenjci tedna in dogodki iz dežele Kranjske:

- V Ljubljani se je 6. 7. 1823 rodila Ana Jelovšek. Bila je šivilja in ljubica Franceta Prešerna, mati njegovih treh nezakonskih otrok. Rodila se je v revni družini. Njena krstna botra je bila mati Julije Primic. Prešeren jo je spoznal pri Blažu Crobathu.
- V Savi je 6. 7. 1835 utonil slovenski literarni zgodovinar, jezikoslovec in kritik Matija Čop.
- V Zavrhu pod Šmarno goro se je 6. 7. 1845 rodil planinski organizator in glasbenik župnik Jakob Aljaž.
- Dne 8. 7. 1674 je bil ustanovljen 17. pehotni polk, znan kot polk »kranjskih Janezov«.
- V Križu pri Komendi se je 8. 7. 1886 rodil brigadni general Mihael Lukanc. Ob napadu na Jugoslavijo je bil 9. 4. 1941 ranjen in zajet. Njegova nadaljnja usoda ni znana.

deržali, vendar priložnosti jezik svoj ilirskemu v nekaterih besedah približati ne opustili.« Zanimivo, da je za

vseslovanski književni jezik predlagal ruščino, ker naj bi »tudi naše domače narečje likala.«

Svetovni dan prebivalstva

Število prebivalcev na svetu se zaradi zniževanja rodnosti povečuje vse počasneje. Po napovedih naj bi se v Sloveniji po letu 2024 zniževalo in naj bi leta 2060 že padlo pod dva milijona.

CVETO ZAPLOTNIK

Združeni narodi so 1989. leta, torej dve leti po tem, ko je svetovno prebivalstvo doseglo pet milijard, razglasili 11. julij za svetovni dan prebivalstva. Ta dan je v svetu namenjen globljemu razmisleku o pomembnih vprašanjih, ki so povezana s prebivalstvom.

V državnem statističnem uradu so ob letošnjem svetovnem dnevu prebivalstva zbrali nekaj podatkov o svetovnem prebivalstvu. Kot navajajo, je pred sedemdesetimi leti na svetu živelo 2,5 milijarde prebivalcev, danes jih živi sedem milijard in sedemsto milijonov, po napovedih Združenih narodov pa naj bi jih bilo ob koncu stoletja 11,2 milijarde. Vsako minuto se na svetu rodi 272 prebivalcev in umre približno 113, na podlagi takšne razlike med rojenimi in umrlimi se bo letos število Zemljanov povečalo za približno 77 milijonov oziroma skoraj za toliko, kot je prebivalcev Nemčije.

Mediana starosti svetovnega prebivalstva je 30,5 leta, kar pomeni, da je polovica svetovnega prebivalstva

starejša od 30,5 leta in polovica mlajša; pred petdesetimi leti je bila 21,5 leta. Povprečno najmlajše je prebivalstvo v Afriki, tam je mediana 19,7 leta, najstarejše pa je v Evropi, kjer je 42,5 leta.

Lani je bilo v Sloveniji 19,8 odstotka starejših prebivalcev, to je starih 65 let in več, leta 2100 pa naj bi jih bilo že več kot 31 odstotkov.

Slovenija se z mediano starosti 44,5 leta uvršča med državami na deseto mesto na svetu.

Glavna spremenljivka, ki nakazuje razvoj svetovnega prebivalstva, je celotna stopnja rodnosti, to je povprečno število živorojenih otrok na žensko. Po podatkih Združenih narodov je stopnja 1966. leta znašala pet otrok na žensko, od takrat do danes se je zmanjšala za polovico in je zdaj že pod 2,5 otroka na žensko. Kot kažejo napovedi, se bo še naprej zmanjševala – do leta 2070 naj bi se znižala na 2,08, po letu 2080 pa naj bi celo padla pod dve, kar bi dolgoročno

že pomenilo upad svetovnega prebivalstva. Med celinami so glede stopnje rodnosti precejšnje razlike. V Evropi, kjer je stopnja rodnosti najnižja, se je ob koncu prejšnjega tisočletja znižala na 1,43 otroka na žensko, a se v zadnjih letih rahlo zvišuje (zdaj je 1,61) in naj bi se po napovedih Združenih narodov do leta 2100 stabilizirala na 1,77. V Afriki, kjer je stopnja rodnosti 4,44 otroka na žensko, se od začetka osemdesetih let prejšnjega stoletja hitro zmanjšuje in naj bi do konca 21. stoletja padla na 2,14 otroka na žensko.

»V Sloveniji se je celotna stopnja rodnosti zniževala do leta 2003, ko je bila 1,2 otroka na žensko, od takrat naprej se je počasi višala in v letu 2019 dosegla vrednost 1,61,« ugotavljajo v statističnem uradu, kjer navajajo podatek, da se je v zadnjih petdesetih letih število prebivalcev Slovenije povečalo za 370 tisoč. Po projekciji prebivalstva Europop2019 naj bi število prebivalcev še narasčalo do leta 2024, takrat naj bi jih bilo 2.116.000, potem pa naj bi počasi upadalo in se v letu 2060 znižalo že pod dva milijona.

Vaš razgled

Dolgo preden so športniki, tako rekreativni kot profesionalni, začeli za zaščito glave pred poškodbami uporabljati čelade, so hokejisti na glavah nosili tako imenovani križ. Pletenino zanimive oblike so izdelovali v radovljiški Almiri, predvsem pa je bila namenjena temu, da je obraz ščitila pred neukrotljivimi lasmi, ki so sicer mladim fantom silili na oči, ve povedati nekdanji hokejist Boris Čebulj. M. A. / Foto: Gorazd Kavčič

Zaščitne maske za obraz so dandanes stalnica, tudi pri nogometaših, seveda tistih, ki sedijo na klopi. Tako je bilo tudi na nedeljski tekmi med Triglavom in Olimpijo. Takole skladne s klubskimi barvami so maske triglavanov. M. B. / Foto: Gorazd Kavčič

Nove knjige (546)

Trubarjev spomenik v Ljubljani

MIHA NAGLIČ

»Trubar 'raste' iz marmornatega čoka in se razvije polagoma in organsko v plastičen kip. Trubar stoji na prižnici (leci). Obe roki upira pred seboj. Desnica drži slovensko biblijo, levica pa se je energično stisnila na pest. Glava je nagnjena nekoliko naprej, kakor je to navada pri govornikih. Ta glava z dolgimi lasmi in dolgo brado! Obličje izraža nenavadno energijo in v teh očeh gori ogenj prepričanja in samozavesti ter zupanje v veliko idejo slovenske reformacije! Bernekerjev 'Trubar' govori: 'Slovenci! Ne bojte se! Pogumno naprej! Ta-le slovenska biblija nas povede k boljšim časom! Ta-le slovenska knjiga, ki sem jo spisal jaz, je začetek našega

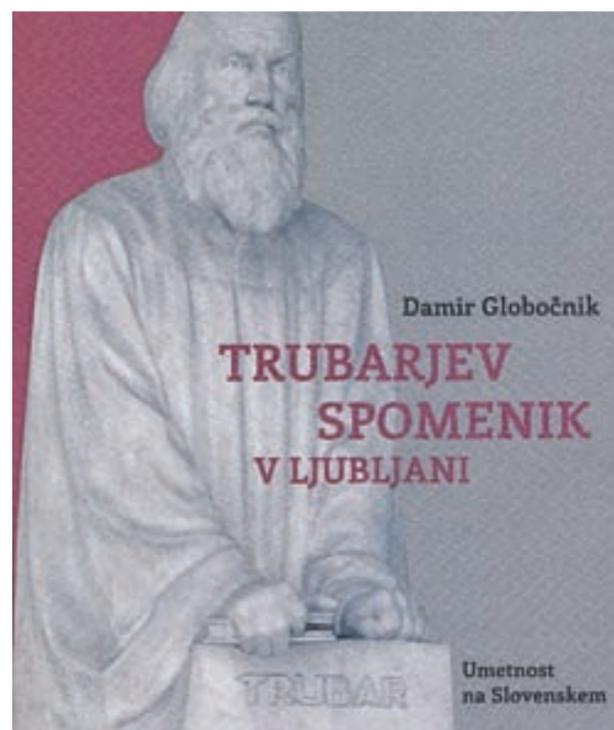
kulturnega življenja. Doslej ste bili mrtvi – poslej boste živeli, ker resnično vam povem: moja knjiga vas je vzbudila!' ... Mojster Berneker je vdahnil belemu marmorju pravo umetniško življenje. 'To ni mrtev kip, to je živi Trubar, tisti Trubar, ki ga pozna izobrazeni in svobodomiselní rojak iz naše zgodovine! Berneker je ravno s tem svojim Trubarjem pokazal in dokazal, da je pravi umetnik z živahno fantazijo in globoko dušo. Ta Trubar je tako lep, da je skoro škoda, da bo stal pod odkritim nebom blizu hrupne velike in prašne ceste. Jaz bi rajši videl, ko bi stal kje v kakem 'panteonu' pod kupolo.'« (str. 66–67)

Knjižico o Trubarjevem spomeniku v Ljubljani, ki so ga odkrili pred 110 leti, je

napisal likovni učenjak in gorenjski rojak ddr. Damir Globočnik. V gornjem odlomku pa beremo, kako je spomenik portretiral pesnik Anton Aškerc, ki je bil nad njim silno navdušen. A bili so tudi drugačni pogledi in dejanja. »Šentklačke tercialke na čelu s pomivalčko Mano, naj bi, tako je pisalo Jutro, grozile, da bodo Trubarjev spomenik napadle s kamni. Jutro je nadškofu Jegliču svetovalo, naj tiste kaplane in fajmoštre, ki po Ljubljani pasejo lenobo in si bašejo žepe, spodi na deželo delat, ne pa da jim dopušča, da rogovilijo v Katoški tiskarni, Marijanišču in

Društvu sv. Marte ter izrabljajo neizkušene ženske. Neznani vandali so decembra 1910 odnesli srebrne smreke, nasajene pri Trubarjevem spomeniku in v parku Tivoli. Mestni vrtnar je ponudil 30 kron nagrade za tistega, ki bo pomagal odkriti krivca ...« (str. 73) Sto deset let pozneje so se duhovi v tej zadevi pomirili. V novih zapletih pa vedno znova oživljajo in se razburjajo. Kot nacija smo silno napredovali, v človeških nreah smo podobni prednikom pred sto in več leti. Iz davnine pa nas slej ko prej nagovarja Trubar: »Moji lubi Slovenci!«

Damir Globočnik, Trubarjev spomenik v Ljubljani, Slovensko društvo likovnih kritikov, Ljubljana, 2020, 88 strani

HUMOR, HOROSKOP

Lahko se udeležite tečaja vedeževanja.

Naročniki **Gorenjskega glasa**, izkoristite popust v višini 10 %. Za več informacij čim prej pokličite Tanjo na tel. št.: **040 514 975**

Gorenjski Glas

HOROSKOP

TANJA

Oven (21. 3.–21. 4.)

Že vnaprej boste vedeli, da vaše vmešavanje ne bo obrnilo dobrih sadov, a vseeno se boste zapletli v situacijo, ki bo po eni strani tudi neizbežna. No, na koncu se vse dobro zaključi. Vi sami pa boste imeli dober občutek.

Bik (22. 4.–20. 5.)

Na trenutke boste v sebi začutili moč, da lahko naredite vse in celo nemogoče. Ustvarjalnost in delavnost bosta na višku in tudi ljudi okoli sebe boste potegnili v to. Brez pravega razloga vas bo skrbelo zaradi financ, zato brez panike.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)

Vreme bo na vas precej vplivalo, zato bo vaše počutje nestabilno. Svoja čustva in občutke boste skrivali pred drugimi, čeprav to nikakor ni dobro zdravilo. Nekdo, od kogar boste to najmanj pričakovali, vam bo stal ob strani.

Rak (22. 6.–22. 7.)

Še nekaj časa boste brezglavo tekali naokoli in vsepovsod iskali rešitve in izhode. Vse tisto, kar vas čaka, bo prišlo samo od sebe, zato svoj dragoceni čas raje porabite za druženje s prijatelji, saj se morate razbremeniti.

Lev (23. 7.–23. 8.)

Vse obljube, ki jih izrečete, tudi izpolnite. To pa vedno ne velja tudi za druge. Razočaranje, ki ga boste občutili zaradi neizpolnenih obljub, vas nekaj časa ne bo spravilo nazaj na noge. Na čustvenem področju boste deležni pohval.

Devica (24. 8.–23. 9.)

Nekdo, ki ga boste v kratkem spoznali, vam bo s svojim razmišljanjem razširil obzorje. Stvari in dogodki, ki so vam bili do sedaj nejasni, bodo dobili čisto novo obliko. V družinskem okolju se pripravite na odkrite pogovore.

Tehtnica (24. 9.–23. 10.)

Čustvom boste pustili prosto pot, saj boste spoznali, da je za vas to še najboljše. Takoj ko hočete nekaj reševati, le še bolj zapletete, pa ne da bi tako hoteli, tako je. Poslovno se bo vse skupaj veliko bolje razvilo, kot sploh pričakujete.

Škorpion (24. 10.–22. 11.)

V tem tednu se vam bo marsikaj spremenilo na bolje. Poslovno boste kar se da uspešni, saj ste si nabrali novih moči. Spoznali boste kar nekaj novih prijateljev in imeli boste tudi čudovito možnost, da se zaljubite, kar je dobrodošlo.

Strelec (23. 11.–21. 12.)

Izčrpali boste svojo delovno energijo in ves teden preživeli v upanju na čimprejšnji dopust. A kaj, ko dobro veste, da je pred vami še veliko dela in da so naloge, ki so odvisne samo od vas. V pomoč vam bo dobra volja prijatelja.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)

Vedno bolj hrepenite po ljubezni, toda vse premalo naredite, da bi bili srečni. Vse, kar je bilo slabega, je v glavnem že za vami, zato se neahajte ukvarjati s preteklostjo, saj si s tem zapirate vrata prihodnosti, ki komaj čaka na vas.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)

Zaradi majhne pozornosti boste dobili val energije. Močnejši ste, kot si mislite, a vseeno tudi vi vsake toliko časa potrebujete potrditev ali spodbudo. Čustvena negotovost bo minila in kmalu boste našli to, kar si želite in iščete.

Ribi (20. 2.–20. 3.)

Glede zadeve, za katero mislite, da je že zaključena, dobite informacije, ki vas pripeljejo do cilja, v katerega ne verjame več. V tem tednu vam bo končno uspelo najti čas, da si odpočijete in naredite načrt za dopust. Končno se začne.

TA JE DOBRA

Prva služba za računovodjo

Mlad računovodja, pravkar s fakultete, se prijavi na oglas za delo. Razgovor vodi zelo živčen lastnik, ustanovitelj majhnega podjetja.

»Potrebujem računovodjo,« pravi lastnik. »Pravzaprav potrebujem nekoga, ki se bo sekiral namesto mene.«

»Kako prosim?« mladi računovodja ne razume.

Lastnik nadaljuje: »Imam veliko skrbi in se ne želim obremenjevati še z denarjem. Vaša naloga bo, da prevzamete vse skrbi glede denarja.«

»Aha. Kakšna pa je plača?« vpraša računovodja.

»Za začetek petdeset tisoč evrov na mesec,« poudari lastnik zadovoljno.

»Petdeset tisoč evrov?« je šokiran računovodja. »Kako pa si lahko tako majhno podjetje sploh privošči takšno vsoto?«

»No,« mu odgovori lastnik, »to bo pa vaša prva skrb.«

Suhe krave

Se pogovarjata sosedata, oba premožna kmeta.

»Te pa res ne razmem. Tako lepo, visoko in sočno travo pasejo tvoje krave, pa so shirane, kot da bi jih pozabil v hlevu in že nekaj časa niso videle trave.«

»Ah, ja, odkar smo dali stran bika, nočejo jesti drugega kot spominčice.«

Odličen matematik

»Moj pes je odličen matematik,« se pohvali Novakov Jože.

»Kako to misliš?« je radoveden sosed Marjan.

»Kako vem? Včeraj sem ga na primer vprašal, koliko je štiri minus štiri ...«

»In?«

»Kaj in? Vedel je, da je nič, ker ni nič odgovoril.«

LAŽJI SUDOKU

Rešitev:

7	5	2	8	1	6	9	4
9	1	8	6	2	3	7	5
3	4	7	9	5	8	6	1
5	6	9	4	1	7	2	3
2	3	1	5	8	4	6	7
8	7	6	3	9	1	5	2
6	8	5	2	4	3	7	9
4	9	3	7	6	8	1	5

TEŽJI SUDOKU

Rešitev:

7	2	9	5	1	3	6	8
3	9	1	6	8	4	5	2
5	6	8	4	3	7	2	1
8	4	3	1	2	5	7	9
2	6	5	8	7	9	4	1
1	3	4	7	9	6	8	5
9	8	7	2	6	1	3	4
6	5	1	3	4	8	2	7

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravil: B. F.

NAGRADNA KRIŽANKA

Novi Golf

Mobilna ikona postaja digitalna ikona

Novi Golf se predstavlja. In postavlja nova merila na področju digitalizacije na cesti. Inteligentni asistenčni sistemi vsako vožnjo spremenijo v udobno in sproščeno izkušnjo. Novi Golf – eno generacijo bolj udoben, inteligentnejši in bolj povezan.

Volkswagen Golf je prava ikona, saj je del ponudbe znamke vse od leta 1974. Predstavljenih je bilo sedaj že skupno osem generacij, prodanih pa je bilo več kot 35 milijonov primerkov, kar je res zavirljiva številka. Prav vsaka generacija je bila uspešna, a trenutna osma generacija predstavlja največ napredka. Zasnovan je na platformi MQB, malce pa je zrasel tudi dimenzijsko.

**NOVI GOLF VIII
ŽE V NAŠEM SALONU.**

AH VRTAČ

Delavska c. 4, 4000 Kranj | Tel.: 04 27 00 200 | www.avtohisavrtac.si

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do petka, 24. julija 2020, na Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Nazorjevi ulici 1.

1	2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22		

1. nagrada: enodnevna uporaba avtomobila GOLF VIII
2. nagrada: enodnevna uporaba avtomobila VW T-CROSS
3. nagrada: poklanja Gorenjski glas

SESTAVIL: F. KALAN	NERAZSIP- NOST	ČASTILEC	BIVŠA SL. SMUČARKA (NUŠA)	LUKA V IZRAELU, ELIAT	EVROPSKA PLOVNA REKA	DUŠEV- NOST	OSCAR CARDOZO	IGRALEC NIELSEN	MEDNAROD- NA POLICIJSKA ORGA- NIZACIJA	GLEDA- LIŠKA OPREMA	SL. SLIKAR NAIVEC (DRAGO)
ŠPORTNIK Z ŽOGO V VODI								14			
MLADOST- NA DOBA											
ROMANSKI NAROD			10				STĚKA- LIŠICE NAŠA VALUTA			13	
MOČVIRJE (NAREČNO)					PEVKA BLAGNE KLINČEK, ZATIC						
NATRIJ			GRŠKI MITOLOŠKI LEPOTEC	ZAVIRA- LEC PRIHOD V PROSTOR				21			
TRAVA DRUŽE KOŠNJE	17				IZRASTEK PRI ŽIVALIH VLOŽEN DEL ČESA					SKRIVNOST (STAR.)	OGLJIKO- VODIK V NAFTI
SODNA OBLAST								PEVEC PESTNER BOJNI STRUP			6
EKSPLO- ZIVNA SNOV			18				NJIVSKI PLEVEL TEŽA OVOJNINE				
GORENJSKI GLAS	ŠPORTNIK NA LEDU	VRSTA DETELJE TESARSKA SEKIRA				2			JANEZ TRDINA SORTA JABOLK		
TERENSKO VOZILO					ŽARENJE (KNJIŽNO)						
ETIOP- SKI KNEZ		11		KOŽNO VNETJE	OZVEZDJE NA NEBU PESNICA SEIDEL				19		
SILVO TERSEK			ŠIKANIR- RANJE SAMOVEZ- NICA			15				ADIŽA (IT. ZAPIS)	AMERIŠKO BREKALO, BENDŽO
NENASIČEN OGLJIKO- VODIK							REKA V RUSLIJ	VEDENJE, ALURA (STAR.)	JADRANSKI OTOK		
LUKA NA CIPRU	7								RUSJANOVO LETALO STARO- GRŠKI TRG		
KOSTUMO- GRAFIJNA VOGELNIK				VISOKA DRUŽBA	DEČEK S ČUDEŽNO SVETILKO					9	
AVSTRAL- SKI PEVEC (NICK)					GIB, MIGLJAJ BIVŠI SL. SMUČAR (JURE)				GREGOR JERONČIČ DEL LOGA- RITMA		
GORENJSKI GLAS	NASELJE OB SAVINJI	ZNAMKA ITAL. VOZIL GRŠKI MATEMATIK				8					
SUROV POHOTNEŽ							AVANS, PREDUJEM ODŽAGAN KOS DEBLA			GLASBENIK DEDIČ	MESTO NA FLORIDI
KMET, KI ORJE, ORAC								POKRAJINA V VIETNAMU			
LEON HORVAT			PEVKA FRECE UKAZ (STAR.)					BABILON- SKA PRE- STOLNICA ZNAMKA ANGL. VOZIL			4
VOJAŠKA STOPNJA				KLARI- SINJA LESEN PLUG		22					
GRENAK NAPITEK							SKUPEK VLAKEN VNETLJIV PLIN	16			
RELIGIJA	3				ITAL. RE- ZISERKA (LILIANA) ATLETINJA ZUPIN						
MESTO V AVSTRALIJI										ČEBELJI PRODUKT	NEMORALA NACE SIMONČIČ
ADORATOR CAVANI NOKOČA TAKAČ ŽATLAKA	VISOK CLOVEK (EKSPR.)	PASJA PASMA OPREMA				5		ZDRAVLJNA RASTLINA REKRE- ACIJA			
KRAJ PRI DOMŽALAH					STAR SLOVAN PREGRADNI ZID				REKA V NEMČIJI PEVKA HORVAT		
VISEČ SNEŽNI ZAMET							IGRALEC MULEJ POVEČALO, LUPA				SVEČAN MOŠKI SUKNIČ
LOJZE ROZMAN			GL. MESTO ESTONIJE VODNA ŽIVAL						1	RUDOLF FRANČL MLEČNI IZDELEK	
ROČNI VOZIČEK					VOJAŠKI ODPOSLA- NEC VEZNIK						
NAŠA IGRALKA (NINA)		12						HERNIJA		20	
SLABA NAMERA								RIŽEVO ZGANJE			

HALO-HALO GORENJSKI GLAS

telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201 42 00 ali osebno na Nazorjevi ulici 1 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrтка do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

ROZMAN BUS, T: 04 531 52 49, 041 855 630

KOPALNI AVTOBUS V IZOLO: 16. 7., **OREBIČ:** 5.–15. 9., 15.–22. 9., **LASTOVO:** 15.–22. 8., 12.–19. 9., **DUGI OTOK:** 24. 7.–1. 8., 1.–8. 8., 21.–28. 8., 28. 8.–4. 9., **MOŽNOST KORIŠČENJA TURISTIČNIH BONOV na naslednjih destinacijah: STRUNJAN:** 4.–9. 12., 9.–14. 12., **BERNARDIN:** 22.–27. 11., **BANOVC:** 27. 11.–2. 12., 2.–7. 12., **ŠMARJEŠKE TOPLICE:** 22.–28. 11. www.rozmanbus.si

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

IZLETI

Kolesarska izleta

Kranj – Društvo upokojencev Kranj obvešča, da je kolesarski izlet na relaciji Kranj–Begunje–Tržič–Kranj prestavljen na torek, 28. julija, v torek, 14. julija, pa boste kolesarili na relaciji Kranj–Preddvor–Bašelj–Kranj. Zbor bo ob 8. uri pri vodnjaku na Glavnem trgu v mestu. Izlet je srednje težavnosti, proga je dolga 40 kilometrov. Potrebna je kolesarska oprema s čelado. Če bo deževalo, se boste kolesarji zbrali v Zdravljici.

Izžrebani nagrajenci nagradne križanke, objavljene v časopisu Gorenjski glas v torek, 23. 6. 2020, z geslom HRANA BREZ GLUTENA, so: 1. nagrado, darilni bon v vrednosti 20 EUR trgovine Baldrijan, prejme **Ivan Šraj** iz Domžal, 2. in 3. nagrado, knjigo Več kot Sanje, prejmeta **Jože Nastran** iz Škofje Loke in **Lojzka Taler** iz Gorij. Nagrajencem iskreno čestitamo.

Cerklje – Društvo upokojencev Cerklje vabi svoje člane na kolesarski izlet v torek, 14. julija. Obvezne so kolesarske čelade. Kolesarili boste do Škofje Loke. Zbirno mesto bo pred AMD ob 8. uri. V primeru slabega vremena bo izlet v četrtek istega tedna.

PREDAVANJA

Proučevanje Svetega pisma

Kranj – Krščanska adventistična cerkev Kranj vabi jutri, v soboto, 11. julija, v Dom krajanov Primskovo na proučevanje Svetega pisma s temo Moč osebnega pričanja ob 9. uri ter predavanje In tam doživi svoj konec ob 10.30.

PREDSTAVE

Pavarotti

Jesenice – V torek, 14. julija, lahko v okviru Torkove kinoteke v Banketni dvorani v Kolpernu ob 20. uri poblizje spoznate glasbenega genija in zvezdnika, ki je kraljeval na velikih odrih vsega sveta in povsod osvojil srca poslušalcev, Luciana Pavarottija. Film Pavarotti prikazuje življenje in delo čudovitega človeka in velikana glasbe, med drugim razkriva redke intervjuje s Pavarottijevo družino in sodelavci ter nikoli poprej videne posnetke. Torkove kinoteke so brezplačne.

**OTROCI NAS
POTREBUJEJO**

S poslanim SMS sporočilom
ZVEZEK5 na 1919
boste darovali 5 EUR. Hvala!

Prispevajo lahko uporabniki Telekom Slovenije, A1, Telemach, T-2 in Bob.

Zbiramo šolske potrebščine za 12.000 otrok v stiski

KINO SPORED

KINO SORA, ŠKOFJA LOKA

Petek, 10. 7.
20.30 HČI CAMORRE

Sobota, 11. 7.
18.30 PAT IN MAT: MOJSTRA NA DELU,
sinhro.

20.30 ŠE VEDNO VERJAMEM

Nedelja, 12. 7.
18.30 PAT IN MAT: MOJSTRA NA DELU,
sinhro.

20.30 HČI CAMORRE
Organizatorji filmskih predstav si pridržujejo pravico do spremembe programa.

GLEDALIŠČE

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ

Petek, 10. julija, in sobota, 11. julija
21.00 Neda R. Bric: DR. PREŠEREN (Letno gledališče Khislstein)

LOTO

Rezultati 55. kroga – 8. julij 2020
1, 18, 19, 20, 23, 24, 31 in 30

Loto PLUS: **3, 8, 10, 20, 28, 29, 32 in 23**
Lotko: **6 5 0 8 8 4**

Sklad 56. kroga za Sedmico: **2.500.000 EUR**
Sklad 56. kroga za PLUS: **510.000 EUR**
Sklad 56. kroga za Lotko: **570.000 EUR**

Radio Sora

Vedno blizu. 91.1 / 89.8 / 96.3

RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

vedno in povsod s tabo TVOJI NAJLJUBŠI...

RADIO KRANJ 97.3
GORENJSKI megasrček

OSMRTNICA

Sporočamo vam žalostno vest, da se je v 86. letu starosti poslovil upokojeni učitelj gradbene šole v Ljubljani

JOŽEF JENKO
(1935–2020)

Pogreb bo v soboto, 11. julija 2020, ob 14. uri na pokopališču v Cerkljah na Gorenjskem. Žara bo v tamkajšnji mrliški vežici med 9. in 14. uro.

Žaluoja sinova Jožef in Primož z družinama

Ni smrt tisto, kar nas loči,
in življenje ni, kar druží nas.
So vezi močnejše. Brez pomena
zanje so razdalje, kraj in čas.
(Mila Kačič)

OSMRTNICA

V 84. letu starosti nas je zapustila draga mama, babica, prababica

ANA POGAČNIK

roj. Kozjek, s Poljšice pri Podnartu

Na zadnjo pot jo bomo pospremili v soboto, 11. julija 2020, ob 17. uri na pokopališču na Ovsisah. Žara bo na dan pogreba od 13. ure dalje pred tamkajšnjo mrliško vežico.

Vsi njeni

ZAHVALA

V 46. letu nas je zapustil naš dragi sin, brat in stric

SIMON PREISINGER
iz Stražišča

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, cvetje, sveče in vso ostalo pomoč. Hvala tudi jamarskemu društvu Carnium Kranj za poslovilne besede, citrarju in pevcem. Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoci: mami, oči in sestra Mojca z družino

Rada si imela ljudi okrog sebe,
jih razveseljevala in spoštovala,
sovraštva in zlobe nisi poznala.
Toda ni besed več tvojih
in več stiska tvojih rok,
ostal je le nate spomin,
a ob spominu trpek jok.

ZAHVALA

V 105. letu nas je zapustila naša draga mama, stara mama, prababica in teta

FRANČIŠKA ZORMAN

Krčeva mama iz Bašlja

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom ter prijateljem za izrečena sožalja, podarjene sveče in svete maše. Hvala p. Jožetu Robleku in g. župniku Pavletu Okolišu, pevcem, nosačem, gasilcem, Društvu upokojencev Preddvor in pogrebni službi Navček za lepo opravljen pogrebni obred. Pristrčna hvala vsem, ki ste se od nje poslovili in jo pospremili na njeni zadnji poti.

Žalujoci vsi njeni

ZAHVALA

V 94. letu starosti nas je zapustila draga svakinja, botra in teta

AMALIJA STRUPI
po domače Jaguščeva Malka iz Rupe

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, darovano cvetje, sveče, dar za cerkev na Rupí in svete maše. Hvala osebju pomoči na domu iz Doma upokojencev Kranj, osebni zdravnici in partonažni službi iz ZD Kranj, g. župniku z Zlatega polja, pogrebni službi Komunale Kranj in pevcem. Iskrena hvala tudi vsem drugim, ki so se od nje poslovili na njeni zadnji poti.

Žalujoci vsi njeni

Nasmešek tvoj nikoli
v nas ne bo zbledel,
tvoj obraz v spominu
nam večno bo živel.

ZAHVALA

V 74. letu nas je zapustila naša draga žena, mami in stara mama

MARIJA LOTRIČ

po domače Bebarjeva Maruša iz Železnikov

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena ustna in pisna sožalja, podarjeno cvetje in sveče, molitve, darovane sv. maše in darove za cerkev. Zahvala g. kaplanu in g. župniku za lepo opravljen obred. Hvala pevcem in trobentaču ter pogrebni službi Akris. Posebna zahvala Mešanemu pevskemu zboru Društva upokojencev Železniki in njihovega govornicu za izrečene poslovilne besede. Iskrena hvala vsem, ki ste jo imeli radi in jo boste ohranili v lepem spominu.

Žalujoci vsi njeni
Železniki, julij 2020

Ljubila si svoj dom, zemljo in nas,
a odšla si tiho in skromno od nas.

ZAHVALA

V 93. letu starosti nas je zapustila draga mama, babica, prababica, sestra, tašča, teta

MARIJA TOMAŽIČ
roj. Hren

Za vsa izrečena sožalja, tolažbo in sočutje v teh žalostnih dneh bi se radi zahvalili vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom. Pristrčna hvala gospodu župniku Urbanu Kokalju za poslovilne besede in lep pogrebni obred. Hvala sodelavcem OŠ Šenčur, Zobni polikliniki Kranj, PGD Šenčur, pevcem, MePZ Šenčur za čustveno zapete pesmi. Hvala vsem, ki ste jo imeli radi.

Vsi njeni
Šenčur, 3. julija 2020

ZAHVALA

Ob izgubi ljubega moža, očeta, ata in tasta

FLORIJANA TAVČARJA

se iskreno zahvaljujemo sosedom, prijateljem, sorodnikom, znancem, Turističnemu društvu Železniki, članom Društva izgnancev Slovenije, odbora Škofja Loka, za vso podporo v trenutkih slovesa. Posebna zahvala pa gre nujni medicinski pomoči Škofja Loka, UKC Ljubljana, pogrebne podjetju AKRIS, nogometnim prijateljem, ki so ga nosili na njegovi zadnji poti. Franci Demšar, hvala ti. Hvala Primožu Pegamu za lepo sestavljen in prebran poslovilni govor, kaplanu Tinetu Povirku za molitve na domu in pogrebni obred, kvartetu Obzorje za čudovito zapete pesmi, trobentaču za zaigrano Lipa zelenela je, Majdi in Tini za nesebično pomoč ter cvetličarkama Vesni in Sabini. Veliko pa vas je, ki vas v zahvali nismo imenovali, a ste nam kakorkoli stali ob strani in se od našega moža, očeta, ata in tasta poslovili na njegovi zadnji poti. Hvala tudi vam.

Žalujoci vsi njegovi

ZAHVALA

V 87. letu starosti se je poslovil naši dragi mož, ati, ata, stric, tast in svak

RAFKO MOHORIČ

iz Selc nad Škofjo Loko

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam pomagali v teh težkih dneh. Hvala za izrečena sožalja, darovane svete maše, cvetje, sveče in darove po namenih. Hvala osebni zdravnici dr. Ani Marn Vodovnik, sestri Mateji, dr. Urošu Mlakarju in osebju oddelka za hematologijo Poliklinike Ljubljana za dolgoletno zdravljenje. Hvala osebju kliničnega oddelka za urologijo UKC Ljubljana za lajšanje bolečin v zadnjih dneh življenja. Zahvaljujemo se g. župniku Damjanu Proštu za lep pogrebni obred, pevcem, zvonarjem in pogrebni službi AKRIS. Hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti. Ohranili ga bomo v lepem spominu.

Žalujoci vsi njegovi
Selca, julij 2020

Dve čili jeseniški stoletnici

Stoti rojstni dan sta na Jesenicah praznovali Marija Tomažević in Marija Smolej.

URŠA PETERNEL

Jesenice – Ta teden so na Jesenicah obeležili kar dva stoletna jubileja. V torek je stoletna dopolnila Marija Tomažević s Plavža. Po rodu je Kranjčanka, na Jesenice se je preselila leta 1952, kjer sta si z možem ustvarila družino. Zaposlena je bila kot prodajalka v trgovini Peko, kasneje pa v knjigovodstvu na upravi jeseniškega mesarskega podjetja. Kot je povedala čila stoletnica, ji zdravje vse življenje dobro služi, saj nikoli ni imela večjih težav.

Še vedno sama kuha, preko časopisa in televizije spremlja novice, zanima se za aktualne dogodke. Zelo je povezana s svojimi najbližjimi, zlasti s hčerko Zinko, ki predvsem skrbi zanjo, vnukinjo Jernejo, vnukom Rudijem ter pravnukinjama Laro in Izo. Ob stotem rojstnem dnevu ji je v imenu Občine Jesenice in krajevne skupnosti Plavž voščila predsednica sveta krajevne skupnosti Ivanka Zupancič ter izrekla želje za dobro zdravje in počutje, v imenu jeseniškega župana, ki je na

Čila stoletnica Marija Tomažević

dopustu, pa ji je izročila tudi darilno košaro, ki jo prejmejo vsi slavljenici v jeseniški občini ob tako visokem jubileju.

družino in jim zelo rada tudi kaj zašila. Direktorica doma Karmen Arko je slavljenki izročila šopek rož in ji zaželela obilo zdravja in dob-

Pred kratkim pa je 102. rojstni dan praznovala tudi najstarejša Jeseničanka Ivanka Gašperin.

Praznično pa je bilo tudi v Domu upokojencev dr. Franceta Bergelja Jesenice, kjer je v ponedeljek stoletna dopolnila stanovalka Marija Smolej. V dom se je preselila prejšnji mesec, zanjo sicer ljubše skrbijo tudi tri hčerke, ki so povedale, da je bila mama vedno dobra, skromna in hvaležna. Bila je gospodinja, skrbela je za

regu počutja, torto je spekla slavljenkina vnukinja, za prigrizke pa so poskrbeli v domski kuhinji. Za poskočne priredbe znanih pesmi je poskrbel domski Žoga bend. Kot so povedali v domu, že nekaj let niso praznovali tako visokega jubileja, zato so posebej veseli, da je tokratna slavljenka še tako vitalna in samostojna.

Marija Smolej je praznovala v domu starostnikov na Jesenicah.

Foto: arhiv občine

Blejski srček dopolnili z ljubezensko zgodbo

Bled – Blejski srček na pomolu pri startni hišici pod promenado, ki je bil spomladi ponovno tarča vandalov, so v javnem podjetju Infrastruktura Bled že popravili. Ob njem so po novem namestili še tablo, na kateri je zapisana blejska ljubezenska zgodba, so pojasnili na Občini Bled. Gre za staro legendo o nastanku zvončka želja, ki jo vsako leto na božično popoldne uprizorijo v Grajskem kopališču. Govori o mladi vdovi, ki so ji moža ubili razbojniki. Da bi počastila njegov spomin, je zbrala vse svoje zlato in srebro ter dala uliti zvonček za kapelico na otoku. Ko so zvonček peljali na otok, pa se je dvignil hud vihar, ki je prevrnil ladjico, in zvonček je končal na dnu jezera. Po legendi se ob mirnih in jasnih nočeh zvonček še zdaj oglašuje iz jezerskih globin.

vremenska napoved

Danes bo precej jasno, jutri se bo od severa pooblačilo. Popoldne se bodo pojavljale plohe in nevihte. Pihal bo severnik. Ohladilo se bo. V nedeljo bo sončno, pihal bo veter vzhodnih smeri.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK

13/32 °C

SOBOTA

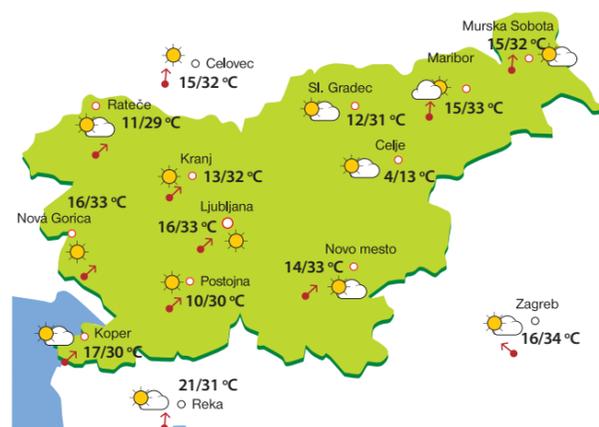

15/24 °C

NEDELJA

12/23 °C

Danes Stražiška tržnica

VILMA STANOVNIK

Stražišče – Danes, 10. julija, bo na Baragovem trgu v Stražišču potekala priljubljena lokalna eko in konvencionalna tržnica. Začela se bo ob 17. uri in zaključila okoli 19. ure. Tokratna bo kulinarično obarvana, saj bodo ponudniki iz svojih pridelkov pripravili degustacije.

Špela Tomazin bo spekla prato in sadno pecivo, Iztok Šlebir pa bo za degustacijo ponudil med in medeno limonado. Na Amarantovi stojnici boste lahko poskusili bučno pecivo z marmelado brez sladkorja, pri nakupu semen in sadik pa vam bo svetovala Fanči Perdih, ki bo predstavljala tudi knjigo Samooskrba v praksi. Na stojnici MadhuraVite bo moč okušati mueslije, kaše,

žitno začimbno kavo, ajurvedske piškote, veganske sladice, pripravili bodo tudi kviz. Kmetija Pr' Jurk bo v pokušino ponudila svinjsko pašteto in starene sire, na Čebavsovi stojnici pa se bo delil čaj iz velikega lonca. Volk Turjaški bo ponudil paleto svojih piv. Obiskovalce bo razveselil Tanker z bogato ponudbo slovenskih craft pivovarjev. Na stojnici kmetije Pr' Črnet boste lahko poskusili bio pirin in želodov kruh ter pirine bombetke z domačo salamo in pašteto. Lovro Pražar bo pripravil eko ječmenovo in želodovo kavo po starem receptu.

Kot obljublja organizatorji na čelu z Društvom Soriško polje in domačo krajevno skupnostjo, se bo tudi na drugih stojnicah našlo kaj za pod zob.

Nadaljujejo obnovo ceste Murave–Gorenja Žetina

Gorenja vas, Poljane – Župan občine Gorenja vas - Poljane Milan Čadež in direktor Gorenjske gradbene družbe Stanislav Remic sta v torek podpisala gradbeno pogodbo za nadaljevanje obnove ceste Murave–Gorenja Žetina. Dela, ki bodo po pogodbi vredna slabih 770 tisoč evrov, obsegajo sanacijo petih cestnih usadov in treh cestnih zemeljskih plazov na slabem kilometru in pol dolgem cestnem odseku. »Občina je za izvedbo sanacije pridobila tudi nepovratna sredstva na podlagi sporazuma o sofinanciranju z ministrstvom za okolje in prostor,« je pojasnil župan. Ob tej priložnosti je župan z direktorjem Gorenjske gradbene družbe podpisal še dobrih 250 tisoč evrov vredno pogodbo za izvedbo rednih letnih asfaltiranj in drugih popravil na občinskih cestah v skladu z načrti krajevnih skupnosti.

Zapora ceste na Rudnem znova podaljšali

Železniki – Popolna zapora državne ceste na Rudnem pri Železnikih, kjer od konca maja urejajo obojestransko avtobusno postajališče, je podaljšana do 17. julija, s tem pa tudi obvoz po lokalni cesti skozi Lajše. Zapora je bila sprva predvidena do 25. junija, nato pa podaljšana do 8. julija, a gradnja, ki jo izvaja podjetje Mapri Proasfalt, še vedno poteka. Rekonstruirali bodo 150-metrski odsek od križišča v smeri proti Dražgošam, poleg avtobusnih postaj pa načrtujejo še ureditev pločnika in javne razsvetljave. Investicijo, vredno 114 tisoč evrov, vodi Direkcija RS za infrastrukturo, ki bo prispevala blizu 92 tisoč evrov, preostalo pa bo zagotovila Občina Železniki.

PREJELI SMO

Zahvala

Noč s 25. na 26. maj 2020 je bila za nas noč, ki si jo bomo zapomnili za vedno, saj je naša hiša zajel požar.

Brez požrtvovalne pomoči sosedov, gasilcev, občanov, ki so se tako hitro odzvali in sponadli z ognjem, bi na naši hiši nastala še večja škoda.

Kljub občutku groze, ki te spremlja ob takšnih prizorih, ko gori vse, kar si v življenju ustvaril, ti pa lahko samo nemočno opazuješ, kako ogerj vse požira, nam je vseeno toplo pri srcu ob zavedanju, da v nesreči nisi sam.

Ob tej priložnosti bi se radi zahvalili vsem, ki ste in še boste pomagali pri odpravljanju pos-

ledic požara, ki niso majhne. Z besedami ne znamo opisati, hvaležnosti do vseh, ki ste nam v tej nesreči tako nesebično pomagali.

Posebna zahvala gre GZ Naklo – PGD Podbrezje, PGD Duplje, PGD Žeje - Bistrica, PGD Goriče, PGD Breg ob Savi ter GARS Kranj, ki so se tako hitro odzvali, sosedom, sokrajanom, občanom občine Naklo, Občini Naklo, Rdečemu križu in vsem drugim, ki ste pomagali tako s svojim delom kot z različnimi donacijami.

Še enkrat iskrena hvala vsem, ki ste nam pokazali, da v nesreči resnično nisi sam in da obstaja še toliko dobrih ljudi, ki so pripravljene tako požrtvovalno in nesebično pomagati.

DRUŽINA GRAŠIČ